

The background features a large orange shape on the left side and a green shape at the bottom, both with curved edges. The text is centered in the white space between them.

Begroting 2023-2026

Begroting 2023-2026

Doelstellingen, prestaties, indicatoren en beleidsvoornemens

Gemeente Hollands Kroon

Anna Paulowna, 3 november 2022

Inhoud

Inhoud	3
Voorwoord	9
Samenvatting	10
Inleiding en leeswijzer	12
Meerjarenbeeld	15
Kredieten	19
Resume totaal	20
Programma's	21
Programma Bedrijvigheid	22
Cluster Economische ontwikkeling	22
Bedrijfsleven en bedrijventerreinen	23
Agrarische hoofdstad	25
Arbeidsmarkt en Onderwijs	27
Arbeidsmigranten	28
Cluster Havens	30
Cluster Toerisme en Recreatie	31
Overzicht kosten programma Bedrijvigheid	33
Autonome ontwikkelingen, noodzakelijkheden en wensen	34
Programma Dienstverlening	37
Cluster Bestuur	37
Bestuurlijke vernieuwing	37
Cluster Organisatie	38
Communicatie & participatie	39
Verbetering van de gemeentelijke dienstverlening	42

Digitale veiligheid	42
Cluster leges en heffingen	44
Cluster Financiën	44
Overzicht kosten programma Dienstverlening	45
Autonome ontwikkelingen, noodzakelijkheden en wensen	46
Programma Leefbaarheid	51
Cluster Infrastructuur	51
Onderhoud wegen en civiele kunstwerken	51
Verkeersveiligheid	52
Mobiliteit en bereikbaarheid	54
Cluster Milieu	55
Energietransitie	55
Circulaire gemeente	59
Klimaatadaptatie	60
Biodiversiteit	62
Cluster Omgevingskwaliteit	64
Wonen	64
Onderhoud groen	67
Leefbaarheid	67
Cluster Veiligheid	72
Ondermijning	72
Zorg en Veiligheid	74
Digitale Veiligheid	76
Overzicht kosten programma Leefbaarheid	77
Autonome ontwikkelingen, noodzakelijkheden en wensen	78

Programma Vitaliteit.....	87
Cluster Zorg	87
Cluster Bestaanszekerheid	90
Cluster Kunst en Cultuur.....	93
Cluster Sport en Educatie	94
Overzicht kosten programma Vitaliteit	97
Autonome ontwikkelingen, noodzakelijkheden en wensen.....	98
Paragrafen.....	108
Paragraaf 1. Weerstandsvermogen	109
Risiko-inventarisatie & ontwikkelingen	109
Weerstandscapaciteit.....	113
Algemene reserve.....	114
Reserve Risiko Grondexploitaties	114
Onvoorziene uitgaven/ begrotingsbuffer	114
Reserve vastgoed.....	114
Onbenutte / Vrije ruimte in de belastingcapaciteit	114
Overzicht van de weerstandscapaciteit van de Gemeente Hollands Kroon.....	115
Ratio weerstandsvermogen.....	115
Beoordeling ratio.....	116
Paragraaf 2. Financiering	119
Treasury	119
Renterisicobeheer	119
Kasgeldlimiet (kort geld).....	119
Renterisiconorm (lang geld)	120
Kredietrisicobeheer	120

Dividend.....	121
Gemeentefinanciering.....	121
Debiteuren- en crediteurenbeheer	121
Schatkistbankieren	121
EMU-saldo en Wet Hof.....	122
EMU-saldo	122
Renteresultaat	123
Paragraaf 3. Lokale heffingen	124
Trends & Ontwikkelingen	124
Onroerende zaakbelasting	125
Rioolheffing	127
Afvalstoffenheffing.....	128
Lokale lastendruk.....	129
Kwijtschelding.....	131
Andere heffingen en rechten	131
Paragraaf 4. Grondbeleid.....	132
Regionaal beleid	132
Gemeentelijk beleid	132
Trends & ontwikkelingen.....	133
Beleidsdoel	134
Wat gaat het kosten?	134
Lopende projecten	135
Financiële positie.....	137
Paragraaf 5. Kapitaalgoederen.....	138
Trends & ontwikkelingen.....	138

Riolering.....	138
Openbare Verlichting	139
Infrastructuur	139
Openbaar Groen	139
Water.....	139
Begraafplaatsen.....	140
Speeltoestellen en terreinmeubilair.....	140
Civiele Kunstwerken	140
Havens	140
Gebouwen	140
Paragraaf 6. Verbonden partijen.....	141
Definitie verbonden partij	141
Beleidskaders.....	141
Het bestuurlijke en financiële risico van verbonden partijen.....	141
Stuur- en beheerinstrumentarium	142
Financiële bijdrage aan de verbonden partijen	142
Publiekrechtelijke deelnemingen	144
Overige verbonden partijen	150
Paragraaf 7. Bedrijfsvoering.....	152
Financiële begroting.....	157
Meerjarenbeeld 2022 – 2025 (inclusief resultaat voor en na bestemming).....	158
Investeringsstaat 2023 – 2026	160
Overzicht incidentele baten en lasten	162
Taakvelden	167
Bijlagen.....	173

Bijlage 1	Meerjarige balans.....	174
Bijlage 2	Staat van reserves en voorzieningen.....	175
Bijlage 3	Beleidsindicatoren Besluit begroting en verantwoording (BBV)	178
Bijlage 4	Risico's.....	181
Bijlage 5	Wensen uit het coalitieakkoord	187
Bijlage 6	Aangenomen amendementen	191

Voorwoord

Deze begroting 2023-2026 is de eerste begroting van ons nieuwe college. Met dit document bieden wij een sluitende begroting en meerjarenperspectief aan, en de eerste concrete vertaling van ons coalitieakkoord *Samen bouwen aan vertrouwen*.

De komende maanden werken we het coalitieakkoord verder uit in het collegeprogramma. Daarin zetten we de inhoud van het coalitieakkoord om in concrete projecten, voorzien van een planning. De resultaten van de bespreking van de begroting in de gemeenteraad betrekken we hier waar mogelijk bij. Dat doen we ook met externe factoren waarvan we de strekking nu nog niet of niet volledig kennen, zoals autonome prijsontwikkelingen en het kabinetsbeleid voor ingrijpende actuele vraagstukken. Beide raken ons, maar liggen geheel of gedeeltelijk buiten onze invloedssfeer. Maar hoe we willen omgaan met de gemeenteraad en met onze inwoners bepalen we zelf. We hechten veel waarde aan de inbreng van de raad. Dat is een wezenlijk onderdeel van de werkwijze die we nastreven, met een heldere beleidscyclus, die wordt gevoed door goede en betrouwbare informatie over effecten van gemeentelijk beleid. Met de gemeenteraad bespreken we graag welke verbeteringen hierin wenselijk zijn, zodat we sneller en beter kunnen bijsturen. We hechten eveneens veel waarde aan het gesprek met de samenleving. In deze begroting gaan we daarop in, en in ons collegeprogramma werken we dat verder uit.

Deze begroting is voor ons college een belangrijke mijlpaal, en het startpunt van een nieuwe cyclus van planning en control. We staan voor grote uitdagingen, op tal van beleidsterreinen: van landbouwtransitie tot energie- en warmtetransitie, en van woningbouw tot zorg, cultuur en sport. Er liggen vele onzekerheden nog voor ons. Denk aan de hoge inflatie en stijgende energieprijzen. Verbinding met de inwoners uit onze kernen is in deze tijden extra hard nodig. Daarom blijft investeren in een stevige basis belangrijk; het positieve beeld in de begroting betekent dat daar ruimte voor is. Samen met de raad en samen met onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties zullen wij ons tot het uiterste inspannen om die uitdagingen het hoofd te bieden.

Samenwerken begint met begrijpelijke en toegankelijk informatie. Als eerste stap hebben we daarom een samenvatting opgenomen in deze begroting. Voor wie verder wil lezen hebben we aan de inleiding een leeswijzer toegevoegd. Daarin lichten we toe wat in elk volgend hoofdstuk ter sprake komt. We verwachten dat we daarmee bijdragen aan een goede politieke discussie in de gemeenteraad, en aan een breed gedragen besluit.

College van burgemeester en wethouders

Samenvatting

De begroting 2023 sluit met een positief saldo van **€ 2.517.110** in 2023. Zie onderstaande tabel¹. Dit saldo loopt tot en met 2025 op, vooral doordat incidentele uitgaven na 2023 niet terugkomen. Het jaar 2026 sluit met een tekort. Dat is het gevolg van de herverdeling van het gemeentefonds. Deze leidt voor veel gemeenten tot veel lagere inkomsten.

Meerjarig effect					
	2022	2023	2024	2025	2026
Startpositie meerjarenbegroting 2023 -2026	-€ 3,386,298	-€ 8,723,585	-€ 11,029,143	-€ 13,168,142	-€ 7,018,120
Autonome Ontwikkelingen		€ 2,991,514	€ 4,302,514	€ 7,427,514	€ 7,037,514
Noodzakelijkheden		€ 442,003	€ 670,503	€ 296,503	€ 293,503
Wensen		€ 2,772,958	€ 2,115,234	€ 1,685,234	€ 1,514,776
Neutraal		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Gewijzigd saldo begroting	-€ 3,386,298	€ 2,517,110	-€ 3,940,892	-€ 3,758,891	€ 1,827,673

In onze eerste begroting zetten we op een aantal punten onze koers in, zowel in prestaties, als in beleidsvoornemens. Centraal daarbij staat om inwoners nadrukkelijk te betrekken bij onze besluitvorming en om in onze keuzes nog beter aansluiting te vinden bij de beleving van inwoners over de kwaliteit en leefbaarheid in onze kernen en de ontwikkelingen in het buitengebied.

We willen dat grootschalige ontwikkelingen een sociale, ruimtelijke en duurzame meerwaarde hebben voor de inwoners. Hiervoor ontwikkelen we een Brede Welvaart Kader dat we vastleggen in de nieuwe Omgevingsvisie. De economische koers werken we verder uit en deze dient ook als bouwsteen voor de nieuwe Omgevingsvisie. We intensiveren de contacten met de ondernemers in de gemeente in alle sectoren.

We hebben een lokaal bestuur voor ogen dat onze inwoners als dichtbij en betrokken ervaart, en dat vertrouwen wekt. De raad gebruikt beeldvormende bijeenkomsten voor het gesprek met inwoners, bedrijven of andere belanghebbenden en/of deskundigen over een bepaald onderwerp. De raad gaat op werkbezoek en het inspreken is vervangen door het raadscafé. We investeren in dorpsmanagers, als aanspreekpunten in de dorpen.

¹ In ons financiële systeem wordt een positief saldo met een min aangeduid.

Voor het Omgevingsplan wordt in de komende jaren in alle dorpen geïnventariseerd wat wensen zijn van inwoners en dit wordt vertaald in een ambitiedocument per kern. We ontwikkelen het ambitiedocument door naar een dorpsontwikkelvisie.

De Woonvisie gaan we herzien, om zo de gewenste 30% sociaal, 30% middelduur en 40% vrije sector verdeling te bereiken. Daar waar nodig voeren we actiever grondbeleid. Er volgt een nieuw Programma Duurzaamheid en een Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie, om invulling te geven aan de stelling uit ons coalitieakkoord dat duurzaamheid en klimaatadaptatie leidende principes zijn.

We zetten er op in dat alle scholen in het primair onderwijs komende vier jaar een kindcentrum worden en stellen nieuw sport- en beweegbeleid op, met als basis een brede inventarisatie naar kansen en behoeften. We maken een stimulerend archeologie- en monumentenbeleid.

We continueren de ingeslagen weg op gebied van zorg en ondersteuning, maar zien dat een verbinding tussen de fysieke leefomgeving en de sociale leefomgeving noodzakelijk is om opgaven voor leefbaarheid en maatschappelijke weerbaarheid aan te kunnen.

We stellen een lokale inclusieagenda op.

We werken een ondersteuningsregeling uit om maatschappelijke instellingen financieel tegemoet te komen in de energiecrisis. Ons uitgangspunt is dat de we de sociale en maatschappelijke infrastructuur op orde houden.

De kosten van projecten stijgen. Een eind aan deze stijging is nog niet in beeld. Prijsontwikkelingen en kredietverhogingen zijn, voor zover nu bekend, verwerkt in het begrotingssaldo. Helaas hebben prijsontwikkelingen fors impact op het saldo. Er is voor een bedrag van zo'n € 1.000.000 verwerkt. We denken dat, uitgaande van alle lopende projecten, dit effect het komende jaar groter wordt. We anticiperen hierop door het (structurele) inflatiebudget te verhogen met € 500.000. Daarnaast gaan we de komende periode alle grote projecten (al in gang gezet en nog te verwachten) analyseren en werken we verschillende opties uit op maatschappelijke en financiële impact.

Na vaststelling van de begroting werken we het coalitieakkoord verder uit in een collegeprogramma waarin we onze plannen voor de komende vier jaar nader duiden en faseren. Met het collegeprogramma, dat begin 2023 volgt hebben we dan ook een goede basis om vervolgens de Kadernota 2024 op te stellen. Onze wens is om in kortere cycli, monitoringsinformatie te verzamelen, zodat we sneller kunnen bijstellen en hierover ook het gesprek kunnen voeren met de raad en onze inwoners. Komende jaren willen we ons daar voor inspannen en op die manier de beleidscyclus nog verder doorontwikkelen.

Inleiding en leeswijzer

De begroting markeert het begin van het volgende jaar, en in het verkiezingsjaar 2022 ook de start van een nieuw college van burgemeester en wethouders. *Samen bouwen aan vertrouwen* is de titel van het coalitieakkoord. We hebben een lokaal bestuur voor ogen dat onze inwoners als dichtbij en betrokken ervaren, en dat vertrouwen wekt. In ons collegeprogramma werken we dat verder uit. In onze eerste begroting zetten we op een aantal punten al een andere koers in. Dat doen we met het begrip *brede welvaart* als leidraad. Daarmee bedoelen we dat we welvaart zien als meer dan uitsluitend economische groei. Het gaat ons ook om de kwaliteit van de leefomgeving: om zaken als gezondheid, onderwijs, duurzaamheid en milieu, leefomgeving, sociale samenhang en veiligheid. En om het betrekken van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties bij de keuzes waar de gemeente voor staat. Daarbij kan het gaan om nieuw beleid, maar ook om het beschouwen en heroverwegen van lopende zaken. Deze begroting is – net als de begroting 2022 – samengesteld uit vier programma's: bedrijvigheid, dienstverlening, leefbaarheid en vitaliteit. De uitgangspunten van brede welvaart betrekken we op al deze programma's.

De besluitvorming over de gemeenteraad vindt plaats tegen de achtergrond van uitzonderlijke maatschappelijke en economische omstandigheden. De inflatie en stijging van prijzen van energie en materialen is de afgelopen decennia nog nooit zo hoog geweest als nu. Dat maakt begroten lastig. Ook de noodzakelijke veranderingen in de landbouw en de energievoorziening stelt ons voor grote uitdagingen. Hoe de oorlog in Oekraïne verloopt valt niet te voorspellen. Nu al wordt onze gemeente geconfronteerd met de opvang van grote aantallen vluchtelingen. Daarbij komt nog onzekerheid over het rijksbeleid. Bijvoorbeeld over de systematiek van financiering en de korting op het gemeentefonds vanaf 2026. Al deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat er minder zekerheden zijn dan we gewend zijn en dat risico's toenemen. In deze begroting gaan we ook daarop in.

De begroting 2023 - 2026 bestaat uit vijf delen: een meerjarenbeeld, de programma's, de paragrafen, de financiële begroting en de bijlagen. Hieronder geven we aan hoe elk deel is opgebouwd, en lichten we dat kort toe. In tegenstelling tot vorige jaren presenteren we geen apart voorstel 'wensen en noodzakelijkheden'. In deze begroting zijn die al verwerkt, samen met de autonome ontwikkelingen, voor zover al bekend. Op deze manier is duidelijk wat de effecten zijn van de noodzakelijkheden en wensen op het begrotingssaldo en het meerjarenperspectief.

Programma's

In deze begroting zijn vier programma's uitgewerkt: Bedrijvigheid, Dienstverlening, Leefbaarheid en Vitaliteit. Voor ieder programma benoemen we de doelstellingen ('wat willen we bereiken') en prestaties ('wat gaan we ervoor doen'). Dat doen we in aparte tabellen. De doelen meten we met effect-indicatoren (outcome). De prestaties meten we met prestatie-indicatoren (output). We verbinden aan de indicatoren ook streefwaardes. Op die manier laten we zien welke ambitie we hebben. We noemen de prestaties die we in 2023 willen behalen.

In deze begroting hebben we een volgende stap gezet in de weergave hoe doelen en prestaties zich tot elkaar verhouden. Hoewel de Kadernota het eerste product van een nieuwe beleidscyclus is, hebben we daarbij ook gekeken hoe we doelen en maatschappelijke effecten scherper kunnen formuleren. Helaas hebben nog niet alle effectindicatoren al een streefwaarde. In de aanloop naar de Kadernota 2024 onderzoeken we verder hoe we deze kunnen meten.

In de tabellen ziet dat er nu als volgt uit:

Doel of prestatie	Indicator	Streefwaarde
-------------------	-----------	--------------

De prestaties meten we met prestatie-indicatoren. We verbinden aan de indicatoren ook streefwaardes. Op die manier laten we zien welke ambitie we hebben. We noemen de prestaties die we in 2023 willen behalen.

Daarnaast formuleren we beleidsvoornemens en projecten. Hieronder verstaan we activiteiten of producten waar we mee aan het werk gaan in 2023, maar waar we nog geen concrete indicatoren en streefwaarden aan kunnen verbinden. In de beleidsvoornemens kijken we ook wat verder in de tijd, om een eerste indruk te geven van de uitwerking van ons collegeprogramma. In de tabellen ziet dat er als volgt uit:

Beleidsvoornemen	Omschrijving	Planning
------------------	--------------	----------

We benoemen ook een aantal bestuurlijke projecten waar we via de beleidscyclus op willen monitoren, omdat ze naar verwachting een grotere maatschappelijke of financiële impact hebben. Vooral met het oog op de prijsontwikkelingen vinden we dat relevant.

Aan het eind van elk programma is dit in het totaaloverzicht van baten en lasten vanuit de meerjarenbegroting in een financiële tabel opgenomen en worden de autonome ontwikkelingen, noodzakelijkheden en wensen, en kredieten toegelicht.

Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft een aantal paragrafen verplicht voor. Elke paragraaf heeft betrekking op een specifiek onderwerp dat verweven door de begroting voor komt. Door het apart te presenteren wordt het inzicht vergroot.

Financiële begroting

In de financiële begroting staat de begroting meerjarig gepresenteerd, de investeringsagenda, posten die incidenteel zijn opgenomen in de begroting en de begroting verdeeld over de verplichte taakvelden.

Meerjarenbeeld

Het meerjarenbeeld brengt de financiële perspectieven voor de periode tot en met 2026 in beeld en bouwt voort op de in de Kaderbrief 2023 gepresenteerde cijfers. Het uitgangspunt voor programmabegroting 2023 - 2026 is het saldo uit de programmabegroting 2022, aangevuld met de structurele effecten uit raadsbesluiten tot en met september 2022. In de begroting is ook de Septembercirculaire gemeentefonds 2022 verwerkt.

De autonome ontwikkelingen, noodzakelijkheden en wensen zijn al verwerkt in deze begroting. Dat geldt ook voor alle financiële tabellen die in de verschillende programma's zijn opgenomen. Op hoofdlijnen vindt u in onderstaande tabel het verloop van het begrotingssaldo, inclusief autonome ontwikkelingen, noodzakelijkheden en wensen.

De begroting 2023 sluit met een positief saldo van € 2.517.110 in 2023. Dit saldo loopt tot en met 2025 op, vooral doordat incidentele uitgaven na 2023 niet terugkomen. Het jaar 2026 sluit met een tekort van € 1.827.673. Dat is het gevolg van de herverdeling van het gemeentefonds. Die leidt voor veel gemeenten tot veel lagere inkomsten. Ook voor Hollands Kroon. Daarom wordt 2026 wel het 'ravijnjaar' genoemd.

Het saldo van 2023 is exclusief de verwerking van de kredieten van projecten waarover de gemeenteraad nog moet besluiten, maar waarvan aannemelijk is dat deze uiteindelijk wel uitgevoerd gaan worden. Deze kredieten maken dus geen deel uit van (de besluitvorming over) de begroting 2023. Ze zijn opgenomen in de roze gemarkeerde tabel, om duidelijk te maken wat de effecten zijn van latere besluitvorming op het meerjarensaldo.

Met de nu voorgestelde autonome ontwikkelingen, noodzakelijkheden en wensen, presenteren we u een sluitend meerjarensaldo.

Startpositie

	2022	2023	2024	2025	2026
Begrotingssaldo vanuit meerjaren begroting 2022	-€ 3,404,843.00	-€ 1,109,888	-€ 785,825	-€ 697,897	-€ 697,897
Mutaties raadsvoorstellen t/m 2de bestuursrapportage 2022	€ 18,545.00	-€ 7,613,697	-€ 10,243,318	-€ 12,470,245	-€ 6,320,223
Startpositie meerjarenbegroting 2023 -2026	-€ 3,386,298.00	-€ 8,723,585	-€ 11,029,143	-€ 13,168,142	-€ 7,018,120

Meerjarig effect

	2022	2023	2024	2025	2026
Startpositie meerjarenbegroting 2023 -2026	-€ 3,386,298	-€ 8,723,585	-€ 11,029,143	-€ 13,168,142	-€ 7,018,120
Autonome Ontwikkelingen		€ 2,991,514	€ 4,302,514	€ 7,427,514	€ 7,037,514
Noodzakelijkheden		€ 442,003	€ 670,503	€ 296,503	€ 293,503
Wensen		€ 2,772,958	€ 2,115,234	€ 1,685,234	€ 1,514,776
Neutraal		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Gewijzigd saldo begroting	-€ 3,386,298	-€ 2,517,110	-€ 3,940,892	-€ 3,758,891	€ 1,827,673

Kredieten niet verwerkt in begroting

	2022	2023	2024	2025	2026
Krediet (niet verwerkt in begroting 2023 en verder)			€ 71,450	€ 71,450	€ 71,450

Legenda meerjarig effect

Legenda	Uitleg
Voordeel 	Zwarte cijfers In ons financiële systeem worden zwarte cijfers als min weergegeven
Nadeel 	Rode cijfers In ons financiële systeem worden rode cijfers als plus weergegeven

In de begroting zijn beleidsvoornemens genoemd, waarvan nog niet duidelijk is welke financiering nodig is in de uitvoering daarvan. Dat vraagt onze aandacht in de volgende jaren. Er zijn autonome ontwikkelingen die het meerjarensaldo sterk kunnen beïnvloeden. In de Kaderbrief 2023 benoemden we onder andere: asielcrisis, oorlog in Oekraïne, stikstofcrisis & toekomst van de agrarische sector, klimaatverandering en inflatie. De gevolgen zijn nog niet goed in te schatten.

De risico's zijn benoemd in de [paragraaf Weerstandsvermogen](#).

In de tabel op de volgende pagina sommen we de autonome ontwikkelingen, wensen en noodzakelijkheden op. Een nadere toelichting vindt u terug in de programma's waar de mutatie betrekking op heeft.

Autonome ontwikkelingen

Dit zijn de ontwikkelingen die al dan niet wettelijk verplicht zijn, die van buiten op ons afkomen of waar (in de regio) afspraken over zijn gemaakt. De gemeente heeft hier geen invloed op en slechts beperkt een keuze.

Noodzakelijkheden

Dit zijn de mutaties waar al eerder op besloten is of waar al afspraken aan ten grondslag liggen. U heeft nog beperkt keuze om er vanaf te wijken, maar afwijken heeft vaak ook een consequentie.

Wensen

Dit zijn de keuzes waar u beleidsvrijheid heeft om vanaf te wijken.

Totaal mutaties

Type Mutatie	Bedrag krediet	2023	2024	2025	2026
Autonome Ontwikkelingen	€ 20,000	€ 2,991,514 ♦	€ 4,302,514 ♦	€ 7,427,514 ♦	€ 7,037,514 ♦
Dienstverlening		-€ 182,674 ●	-€ 73,674 ●	€ 1,869,326 ♦	€ 275,326 ♦
Leefbaarheid	€ 20,000	€ 414,188 ♦	€ 416,188 ♦	€ 416,188 ♦	€ 416,188 ♦
Vitaliteit		€ 2,760,000 ♦	€ 3,960,000 ♦	€ 5,142,000 ♦	€ 6,346,000 ♦
Noodzakelijkheden	€ 6,353,000	€ 442,003 ♦	€ 670,503 ♦	€ 296,503 ♦	€ 293,503 ♦
Dienstverlening		€ 430,900 ♦	€ 56,100 ♦	€ 56,100 ♦	€ 56,100 ♦
Leefbaarheid		-€ 245,000 ●	€ 315,000 ♦	€ 15,000 ♦	€ 15,000 ♦
Vitaliteit	€ 6,353,000	€ 256,103 ♦	€ 299,403 ♦	€ 225,403 ♦	€ 222,403 ♦
Wensen	€ 1,576,100	€ 2,772,958 ♦	€ 2,115,234 ♦	€ 1,685,234 ♦	€ 1,514,776 ♦
Bedrijvigheid		€ 580,000 ♦	€ 280,000 ♦	€ 0	€ 0
Dienstverlening	€ 230,000	€ 872,000 ♦	€ 968,000 ♦	€ 918,000 ♦	€ 918,000 ♦
Leefbaarheid	€ 1,272,500	€ 835,958 ♦	€ 536,874 ♦	€ 486,874 ♦	€ 316,416 ♦
Vitaliteit	€ 73,600	€ 485,000 ♦	€ 330,360 ♦	€ 280,360 ♦	€ 280,360 ♦
Neutraal		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Vitaliteit		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Total		€ 6,206,475 ♦	€ 7,088,251 ♦	€ 9,409,251 ♦	€ 8,845,793 ♦

Programma Totaal overzicht (Lasten)

Programma	2023	2024	2025	2026
Bedrijvigheid	€ 580,000 ♦	€ 280,000 ♦	€ 0	€ 0
Dienstverlening	€ 1,120,226 ♦	€ 950,426 ♦	€ 2,843,426 ♦	€ 1,249,426 ♦
Leefbaarheid	€ 1,005,146 ♦	€ 1,268,062 ♦	€ 918,062 ♦	€ 747,604 ♦
Vitaliteit	€ 3,501,103 ♦	€ 4,589,763 ♦	€ 5,647,763 ♦	€ 6,848,763 ♦
Totaal	€ 6,206,475 ♦	€ 7,088,251 ♦	€ 9,409,251 ♦	€ 8,845,793 ♦

Kredieten

Onderstaande kredieten zijn verwerkt in de begroting.

Kredieten					
Onderwerp	Bedrag krediet	2023	2024	2025	2026
Duiker Molenvaart Lidl	€ 1,000,000	€ 0	€ 40,000	€ 40,000	€ 40,000
Gymzalen	€ 73,600	€ 0	€ 7,360	€ 7,360	€ 7,360
Intergraal Huisvesting Plan (IHP) onderwijs	€ 6,353,000	€ 0	€ 196,000	€ 122,000	€ 119,000
Nieuwe communicatieoplossing	€ 230,000	€ 0	€ 46,000	€ 46,000	€ 46,000
Uitvoering Verkeerveiligheidsplan Bosstraat	€ 50,000	€ 0	€ 8,333	€ 8,333	€ 8,333
Vervangen skatebaan Nieuwe Niedorp en Anna Paulowna	€ 172,500	€ 0	€ 17,250	€ 17,250	€ 17,250
Vervangen speelplaatsen	€ 20,000	€ 0	€ 2,000	€ 2,000	€ 2,000
Vorbereidingskrediet Zandweg Zijdewind	€ 50,000	€ 0	€ 8,333	€ 8,333	€ 8,333

Nog niet in saldo meegenomen kredieten

Onderstaande kredieten zijn niet meegenomen in de begroting. Het zijn projecten waar de raad nog over moet besluiten . In de onderstaande tabel zijn de gevolgen van een instemmend besluit aangegeven voor de jaren na 2023.

Kredieten niet verwerkt in begroting					
Titel	2022	2023	2024	2025	2026
Brandweerkazerne (Verhoging krediet)			€ 10,500	€ 10,500	€ 10,500
Koude Loods			€ 18,750	€ 18,750	€ 18,750
Scholenbouw campus de Terp (Verhoging Krediet)			€ 42,200	€ 42,200	€ 42,200
Totaal			€ 71,450	€ 71,450	€ 71,450

Resume totaal

Uitgaven

Programma	2023	2024	2025	2026
Bedrijvigheid	€ 2,971,475	€ 2,599,802	€ 2,314,147	€ 2,143,387
Dienstverlening	€ 40,522,381	€ 39,934,447	€ 40,117,826	€ 40,129,826
Leefbaarheid	€ 25,966,573	€ 25,897,701	€ 25,833,450	€ 25,589,625
Vitaliteit	€ 57,263,766	€ 57,677,822	€ 58,654,920	€ 59,855,920
Lasten	€ 126,724,195	€ 126,109,772	€ 126,920,343	€ 127,718,758

Inkomsten

Programma	2023	2024	2025	2026
Bedrijvigheid	-€ 1,369,052	-€ 1,369,052	-€ 1,369,052	-€ 1,369,052
Dienstverlening	-€ 100,136,776	-€ 102,855,315	-€ 103,870,619	-€ 99,156,619
Leefbaarheid	-€ 13,900,898	-€ 13,250,598	-€ 13,250,598	-€ 13,176,449
Vitaliteit	-€ 11,925,584	-€ 11,630,584	-€ 11,380,584	-€ 11,380,584
Baten	-€ 127,332,310	-€ 129,105,549	-€ 129,870,853	-€ 125,082,704

Saldo

	2023	2024	2025	2026
Saldo voor bestemming	-€ 608,115	-€ 2,995,777	-€ 2,950,510	€ 2,636,054
Mutaties binnen reserve	-€ 1,908,995	-€ 945,115	-€ 808,381	-€ 808,381
Saldo na bestemming	-€ 2,517,110	-€ 3,940,892	-€ 3,758,891	€ 1,827,673

The background features abstract, organic shapes in orange and green. An orange shape is on the left, and a green shape is at the bottom, both curving towards the center.

Programma's

Programma Bedrijvigheid

De afgelopen jaren is sterk ingezet op economische groei en grootschalige ontwikkelingen, zoals datacenters. Hierbij is het draagvlak onder inwoners niet altijd vooraf meegewogen en het gesprek over de betekenis van voorgenomen ontwikkelingen en de ruimtelijke en maatschappelijke impact ervan beperkt gevoerd. Voor de grote ontwikkelingen maken we nu een 'pas op de plaats' en starten we in 2023 met een onderzoek naar de totstandkoming van de datacenters in Hollands Kroon. We willen dat nieuwe economische ontwikkelingen een maatschappelijke, ruimtelijke en duurzame meerwaarde hebben voor de inwoners. Hiervoor ontwikkelen we een Brede Welvaart Kader (zie programma leefbaarheid) dat we vastleggen in de nieuwe Omgevingsvisie. Nieuwe initiatieven gaan we toetsen aan dit kader. We willen dat duurzame bedrijven zich vestigen in Hollands Kroon en/of hier blijven. De economische koers werken we verder uit en deze dient tevens als bouwsteen voor de nieuwe Omgevingsvisie. We werken zowel reactief als proactief. We begeleiden ondernemers met vragen en denken met hen mee. We investeren in extra menskracht voor ons ondernemersloket en intensiveren de contacten met de ondernemers in de gemeente.

Cluster Economische ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Goed relatiebeheer met bedrijven en inwoners in Hollands Kroon bij economische ontwikkelingen	<i>waardering door bedrijven en inwoners van economische ontwikkelingen in Hollands Kroon</i>	
Versterken van de economische structuur	<i>aantal banen (LISA Vestigingenregister)</i>	18.000
Een goede staat van onze bedrijventerreinen	<i>waardering van de bedrijventerreinen door ondernemers en inwoners</i>	
	<i>rapportcijfer vestigingsklimaat</i>	
	<i>rapportcijfer ondernemingsklimaat</i>	
Voldoende en kwalitatief goede winkelvoorzieningen in de hoofdkernen	<i>waardering van winkeliers en inwoners van de winkelvoorzieningen in de 4 hoofdkernen</i>	

Bedrijfsleven en bedrijventerreinen

Begin 2022 heeft de gemeente regionale afspraken over bedrijventerreinen vastgelegd in het Convenant Werklocaties. Binnen de gemeente Hollands Kroon hebben we diverse bedrijventerreinen waaronder: Agriport A7, Hoornseweg, Kooyhaven, Kruiswijk, Molenveld, Winkelerzand en Robbenplaat. De afspraken in het convenant moeten leiden tot een gezonde balans tussen vraag en aanbod en bijdragen aan een gezond vestigingsklimaat voor ondernemend Hollands Kroon. In 2023 gaan we aan de slag met de verduurzaming en vergroening van onze bedrijventerreinen. We vinden het ook van groot belang dat de winkelvoorzieningen in de hoofdkernen van onze gemeente op een goed niveau blijven, zodat inwoners dichtbij hun dagelijkse boodschappen kunnen doen. Daarom inventariseren we structureel de wensen van lokale winkeliers en de potentie van de winkelgebieden en faciliteren winkeliers waar mogelijk. Ook startende bedrijven in Hollands Kroon ondersteunen we, via ons startersloket. Kansen, wensen en voorwaarden voor (nieuwe) grootschalige ontwikkelingen – zoals Agriport A7 – beoordelen we op basis van hun bijdrage aan brede welvaart (inclusief de landschappelijke inpassing). Hierbij speelt participatie van ondernemers een belangrijke rol. Om specifiek deze participatie te bekostigen hebben we € 40.000 opgenomen in de begroting. We doen, op verzoek van de gemeenteraad, een verkennende studie naar de mogelijkheden voor een (park-)ontwikkeling aan de westflank van de A7 tussen Middenmeer en bedrijventerrein het Venster. Deze dient als bouwsteen voor de [dorpsontwikkelvisie Middenmeer](#).

Wat gaan we ervoor doen?

Bedrijfsleven		
We ondersteunen en adviseren ondernemers op bijvoorbeeld vergunningen, subsidies en beschikbare grond.	<i>aantal verkochte bedrijfskavels</i>	5
	<i>aantal vergunningaanvragen (voor vestiging en/of uitbreiding)</i>	2
Via participatie ondernemers actief betrekken bij grote maatschappelijke ontwikkelingen	<i>aantal ontwikkelingen waarbij bedrijfsleven actief betrokken wordt</i>	1
We voeren relatiebeheer uit en zijn eerste aanspreekpunt voor bedrijven.	<i>waardering voor de wijze waarop de gemeente ondernemers betreft en de samenwerking zoekt</i>	
	<i>aantal bezoeken door de bedrijfscontactfunctionaris aan de top 50 grootste bedrijven</i>	50
We helpen beginnende ondernemers bij de start van het eigen bedrijf met ons (digitale) startersloket	<i>aantal deelnemers aan webinars en/of het (regionaal) startersevenement</i>	50
	<i>gemiddelde beoordeling van het webinar aanbod door de deelnemers</i>	8
	<i>aantal unieke bezoekers op het digitale Startersloket Hollands Kroon</i>	500

Bedrijventerreinen		
We stimuleren (samen met OFHK) samenwerking – participatie op onze bedrijventerreinen.	<i>waardering voor de wijze waarop de gemeente ondernemers betreft en de samenwerking zoekt</i>	
(3090) We werken aan de verduurzaming en vergroening van bedrijventerreinen	<i>aantal bedrijvenverenigingen dat ondersteund wordt met verduurzaming</i>	1
Agriport A7		
We begeleiden de huidige datacenterontwikkelingen. Het maatschappelijk draagvlak en landschappelijke inpassing zijn hierbij van essentieel belang.	<i>aantal hectares datacenters (bruto oppervlakte)</i>	110
Winkelgebieden		
We inventariseren structureel de wensen van lokale winkeliers voor het winkelgebied en faciliteren hierin waar mogelijk.	<i>aantal gesprekken dat per jaar wordt gevoerd met lokale winkeliers</i>	8

Beleidsvoornemens

Onderzoek datacenters	<i>We initiëren en leveren een bijdrage aan een onafhankelijk onderzoek naar de gemeentelijke overeenkomsten, besluitvorming en voorgenomen ontwikkelingen rondom de vestiging van datacenters. We ramen hiervoor € 100.000.</i>	Q2
Uitwerken Economische Koers HK	<i>We stellen de Economische Koers op, op basis van doelstellingen van het nieuwe coalitieprogramma, als bouwsteen voor de omgevingsvisie. We ramen hiervoor € 15.000.</i>	Q2
Westflank A7	<i>We doen een verkennende studie naar de mogelijkheden voor een (park-)ontwikkeling aan de westflank van de A7 tussen Middenmeer en bedrijventerrein het Venster. Deze dient als bouwsteen voor de dorpsontwikkelvisie Middenmeer.</i>	Q3
Randvoorwaarden behoud en potentie MKB in de kernen	<i>We voeren een onderzoek uit naar welke randvoorwaarden er nodig zijn om lokale ondernemers te behouden en de potentie in de bestaande winkelkernen. We ramen hiervoor € 50.000.</i>	Q3

Economische agenda NHN	<i>We werken mee aan de economische agenda van Noord-Holland Noord. We ramen daar € 10.000 voor.</i>	Q4
Revitalisering bedrijventerreinen	<i>Inventarisatie-onderzoek naar herstructurering en revitalisering huidige bedrijventerreinen i.r.t. NEER Scan.</i>	2024

Agrarische hoofdstad

Wat willen we bereiken?

Behoud van agrarische bedrijvigheid in Hollands Kroon	<i>aantal vestigingen van landbouw, bosbouw en visserij in Hollands Kroon (LISA Vestigingenregister)</i>	840
Goed relatiebeheer met de agrarische sector	<i>waardering voor communicatie en ondersteuning vanuit de gemeente door agrarische bedrijven</i>	

De agrarische sector is een sector die voor Hollands Kroon van groot belang is. We investeren in een Agrarische hoofdstad van de toekomst en faciliteren daarom de kansen voor agrarische bedrijvigheid en initiëren en spelen een actief assisterende rol bij agrarische bedrijvigheid. We willen de unieke uitgangspositie van een vitale agrarische sector met een duurzaam en gezond toekomstperspectief binnen Hollands Kroon behouden en versterken. De contacten met de sector intensiveren we. Met de concrete projecten uit de Uitvoeringsagenda Agrarische Sector werken we aan duurzame bedrijfsvoering, innovatie, watermanagement en ruimtelijke ontwikkeling. Hiervoor is € 50.000 per jaar begroot. We werken daarbij samen met agrariërs en partners als HHNK, Greenport NHN en LTO NHN. Innovatieve ontwikkelingen in de agrarische sector krijgen ruimte en worden ondersteund.

We helpen agrarische ondernemers bij het zoeken naar subsidiemogelijkheden. Daarvoor stellen we budget beschikbaar (€ 25.000 per jaar, in 2023 en 2024). In 2023 verkennen we samen met onze partners de mogelijkheden van een AgriTech Campus in Hollands Kroon als onderdeel van de Agrarische hoofdstad. Eventuele mogelijkheden hiervoor pakken we vanaf 2024 op.

Vanuit de landelijke politiek komen er grote uitdagingen op de agrarische sector af in de vorm van het stikstof dossier en het Nationaal Programma Landelijk Gebied (gericht op verbetering van natuur, waterkwaliteit en het opvangen van de gevolgen van de klimaatverandering). We helpen en ondersteunen de agrarische sector bij het invullen en uitwerken van deze plannen door samen met de provincie een gebiedsgerichte aanpak op te stellen om de gewenste doelstellingen te behalen.

Wat gaan we ervoor doen?

We stimuleren de agrarische sector op het gebied van nieuwe innovatieve ontwikkelingen	<i>aantal uitgevoerde projecten</i>	3
We helpen de agrarische sector bij de ontwikkeling naar duurzame agrarische bedrijfsvoering	<i>aantal uitgevoerde projecten</i>	2
We versterken de samenwerking tussen de agrarische sector en de gemeente	<i>aantal uitgevoerde projecten</i>	3
We begeleiden de agrarische sector in ruimtelijke ontwikkeling processen en stimuleren agri-toerisme	<i>aantal uitgevoerde projecten</i>	5
We stimuleren ontwikkelingen op het gebied van watermanagement in de agrarische sector	<i>aantal uitgevoerde projecten</i>	2
We ondersteunen de agrarische sector bij het aantrekken van nationale en Europese subsidies	<i>aantal subsidies waarbij ondersteuning is verleend</i>	1

Beleidsvoornemens

Nationaal Programma Landelijk Gebied	<i>We werken samen met de Provincie NH en de sector aan een gebiedsgerichte aanpak om uitwerking te geven aan de doelstellingen uit het Nationaal Programma Landelijk gebied voor klimaat, water en natuur met maatwerk voor het gebied. De kosten hiervoor ramen we op € 40.000.</i>	Q2-Q3
Dierenwelzijn	<i>We doen een onderzoek naar het behouden en waar nodig stimuleren van een agrarische sector met aandacht voor welzijn van productiedieren</i>	2024
Voedselvisie	<i>Uitwerking van de provinciale voedselvisie naar een visie en uitvoeringsagenda voor Hollands Kroon</i>	2024
AgriTech Campus	<i>We werken de verkenning van de AgriTech Campus uit als onderdeel van de Agrarische Hoofdstad. We ondersteunen pilots op het gebied van biobased bouwmaterialen, ketenontwikkeling en circulaire landbouw.</i>	2024

Bestuurlijke projecten

Ondergrondse wateropslagkaart	<i>We ramen 10.000 ter ondersteuning van de studie naar ondergrondse wateropslag.</i>	Q3
-------------------------------	---	-----------

Arbeidsmarkt en Onderwijs

Wat willen we bereiken?

Voldoende werkgelegenheid	<i>aantal banen per 1.000 inwoners tussen de 15-64 jaar (LISA Vestigingenregister)</i>	580
	<i>% gemiddelde landelijk aantal banen versus Hollands Kroon 15- 64 jaar (LISA Vestigingenregister)</i>	75%
Voldoende gekwalificeerd personeel	<i>netto-arbeidsparticipatie - Met de netto-arbeidsparticipatie wordt uitgedrukt hoeveel procent van de bevolking van 15 tot 75 jaar betaald werk heeft. (CBS – Arbeidsdeelname)</i>	72%
Lage werkloosheid	<i>% werkloosheid (CBS-Arbeidsdeelname)</i>	3%

We werken regionaal samen aan een optimale afstemming tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Dit doen we binnen het programma Arbeidsmarkt & Onderwijs van de regionale samenwerkingsagenda 'Samen op kop'. In 2023 en 2024 geven we dit regionale programma een extra impuls. Naast projecten die we uitvoeren om mensen te enthousiasmeren voor een baan in de techniek (Tech@Connect) zetten we dit jaar ook in op projecten om mensen te stimuleren een baan op te pakken binnen de agri-, zorg- of horecasector. Soms treden we daarbij op als co-financier van projecten. Denk hierbij aan projecten die door Greenport worden opgezet of een Hackaton evenement voor de zorg. Bovendien versterken we de regionale samenwerking op arbeidsmarkt en onderwijs op de schaal van Noord-Holland Noord met partners als het Regionaal Platform Arbeidsmarkt en Ontwikkelingsbedrijf NHN. Samen met onze partners stimuleren we kennisontwikkeling en kennisdeling in de regio om de innovatiekracht van het bedrijfsleven te versterken.

Wat gaan we ervoor doen?

We verbeteren de aansluiting tussen Arbeidsmarkt & Onderwijs.	<i>aantal uitgevoerde projecten</i>	10
---	-------------------------------------	-----------

Arbeidsmigranten

Wat willen we bereiken?

Voldoende huisvesting voor arbeidsmigranten	<i>vraag naar aantal arbeidsmigranten afgezet tegen het aantal huisvestingsplekken voor arbeidsmigranten (zie onderzoek beleidsvoornemens)</i>	
---	--	--

Hollands Kroon biedt een thuis aan een grote en nog steeds groeiende groep arbeidsmigranten (zie rapport Decisio, mei 2021). Arbeidsmigranten zijn voor een aantal bedrijven uit verschillende branches (o.a. de agrarische sector, techniek en zorg) in de gemeente op dit moment onmisbaar. Voor deze arbeidsmigranten regelen we voldoende en kwalitatief goede huisvesting. We benadrukken dat de inzet van arbeidsmigranten niet langer een motor voor economische groei mag zijn. De noodzakelijkheid van aanvragen beoordelen we daarom op basis van het Brede Welvaart Kader. Ook willen we een eerlijke verdeling van de huisvesting van arbeidsmigranten in de Kop. Om beter zicht te krijgen op hoe de vraag naar arbeidsmigranten en het aanbod van huisvesting voor arbeidsmigranten zich binnen de regio tot elkaar verhouden, voeren we in 2023 een onderzoek uit om hier zicht op te krijgen. Daarnaast verbeteren we ons inzicht in de huisvestingslocaties en het aantal arbeidsmigranten (wie (hoe lang) waar woont en werkt) door juiste en actuele data bij te houden. In 2023 voeren we een pilot uit voor de registratie bij logiesaccommodaties voor arbeidsmigranten. Verder verkennen we in 2023 twee voorkeursgebieden voor de huisvesting van arbeidsmigranten die in 2021 in het onderzoek met de provincie en de gemeenten Schagen en Den Helder zijn vastgesteld. We zetten ons daarbij in voor grootschalige huisvesting van kwalitatief goede aard, die landschappelijk goed wordt ingepast. Daarnaast faciliteren we indien nodig huisvesting bij agrarische bedrijven of op industrieterreinen. Om arbeidsmigranten goed op te vangen zorgen we voor een doorontwikkeling van het informatiepunt voor arbeidsmigranten. Hierbij willen we het aantal talen uitbreiden.

Wat gaan we ervoor doen?

We toetsen nieuwe aanvragen voor arbeidsmigrantenhuisvesting aan het Brede Welvaart Kader	<i>% van de aanvragen dat is behandeld</i>	100%
We werken de voorkeurszoekgebieden naar grootschalige locaties voor arbeidsmigrantenhuisvesting nader uit op basis van het rapport van Sweco, om te komen tot concrete locaties die ontwikkeld kunnen worden door initiatiefnemers.	<i>aantal uitgewerkte voorkeurszoekgebieden</i>	2
We zorgen voor een doorontwikkeling van het informatiepunt voor arbeidsmigranten. Hierbij willen we het aantal talen uitbreiden.	<i>aantal talen</i>	3

We voeren een pilot uit voor de registratie bij logiesaccommodaties voor arbeidsmigranten; dit systeem zorgt ook voor een inschrijving in de BRP. Zo krijgen we beter inzicht in het aantal arbeidsmigranten dat in de gemeente verblijft en kunnen we meer inzicht krijgen in de behoefte van verblijfsaccommodaties.	<i>aantal aangesloten logiesaccommodaties</i>	20
--	---	-----------

Beleidsvoornemens

Inzicht arbeidsmigranten en huisvesting	<i>Beter inzicht verkrijgen wat de behoefte is aan arbeidsmigranten bij de bedrijven in de gemeente. Hierdoor kunnen arbeidsbehoefte en aantal bedden (huisvestingslocaties) beter op elkaar afgestemd worden. Op basis van dit inzicht kunnen betere regionale afspraken voor spreiding van huisvestingslocaties worden gemaakt.</i>	Q4
---	---	-----------

Cluster Havens

Wat willen we bereiken?

We houden de visserij in Den Oever in stand	<i>aantal visserijschepen</i>	55
We houden de faciliteiten van onze havens op orde	<i>waardering van de havenfaciliteiten door gebruikers van de havens</i>	7

We zetten in op het versterken van de signatuur van onze havens. De Haven Oude Zeug willen we in 2023 verzelfstandigen. Daarnaast dragen we zo goed als mogelijk bij om de visserij in de haven Den Oever te behouden. Momenteel werken we aan verlenging van de Oostkade. De verwachting is dat dit project eind tweede kwartaal 2023 wordt afgerond. Er zal naar verwachting wel extra krediet nodig zijn voor het vervangen van de golfbrekers bij de ingang van de haven Den Oever.

Wat gaan we ervoor doen?

Visserij		
We dragen bij aan de instandhouding van de visserijfunctie in Den Oever door samen met andere stakeholders onze belangen te behartigen en indien nodig ontwikkelen we een strategie.	<i>aantal visserijschepen</i>	55
We versterken de economische ontwikkelingen (en andere relevante thema's) door deelname aan de vereniging van Waddenzeegemeenten en de Raad van Advies voor Waddenzeehavens.	<i>totaal aantal aanlandingen in de haven van Den Oever</i>	3500
Havens		
We versterken de signatuur van de havens door de bereikbaarheid te verbeteren, havenverordeningen op te stellen en de samenwerking met de havenmeesters van Den Helder te intensiveren.	<i>opbrengst havengeld</i>	€ 290.000
We verzelfstandigen of privatiseren de werkhaven De Oude Zeug en de recreatiehavens waar mogelijk.	<i>aantal geprivatiseerde havens in 2023</i>	1

Bestuurlijke projecten

Haven Den Oever	<i>We verlengen de Oostkade van de Haven Den Oever</i>	2023
-----------------	--	-------------

Cluster Toerisme en Recreatie

Wat willen we bereiken?

Aanbieden van kwalitatief goede dagrecreatie	<i>waardering door dagrecreanten van het aanbod (TEO onderzoek)</i>	7
Aanbieden van kwalitatief goede en duurzame verblijfsrecreatie	<i>waardering door verblijfsrecreanten van het aanbod (TEO onderzoek)</i>	7
Bezoekers trekken naar Hollands Kroon	<i>aantal dagrecreanten</i>	
	<i>aantal belaste toeristische overnachtingen (eigen cijfers)</i>	93.000

We verkennen gemeentebreed de ontwikkelmogelijkheden voor recreatie en toerisme op land, aan de kust en op het water. Hiervoor voeren we in 2023 een onderzoek uit naar de mogelijkheden om fiets- en wandelroutes uit te breiden. Ook gaan we in kaart brengen wat de mogelijkheden zijn om de waterrecreatie in de Kop verder uit te breiden. In beide onderzoeken hanteren we als uitgangspunt dat rekening wordt gehouden met natuur, landschap en milieu, kijken we naar vormen van 'onthaaste' recreatie en leggen we ook de link met mogelijke ontwikkelkansen voor verblijfsrecreatie. Waar mogelijk nemen we dit mee in lopende trajecten zoals de Waddenbaai en de Waddenagenda 2050. De mogelijkheden voor recreatie en toerisme in de haven Den Oever koppelen we ook aan de herstructurering van het dorp Den Oever (zie dorpsontwikkelvisie, programma Leefbaarheid) en nemen we mee in de nieuwe Omgevingsvisie. Daarnaast blijven we volop inzetten op het promoten van de toeristische en recreatieve mogelijkheden in onze gemeente. We besteden in 2023 aandacht aan de topevenementen in onze gemeente en aan SAIL 2023 in Den Helder. Ten slotte verkennen we de mogelijkheid om te starten met fondsenwerving voor het organiseren van een toeristisch evenement in 2025 in het kader van 100 jaar Zuiderzeewerken.

Wat gaan we ervoor doen?

Communicatie		
We stimuleren dag- en verblijfsrecreatie door campagnes.	<i>aantal campagnes</i>	6
	<i>aantal unieke bezoekers op bezoekhollandskroon.nl</i>	50.000
Verblijf		
We ontwikkelen aanvullend beleid voor B&B's	<i>aantal B&B's in Hollands Kroon</i>	42
We helpen en ondersteunen ondernemers om het verblijfsrecreatieve aanbod te verbeteren, te verbinden en te behouden	<i>aantal ondernemers dat begeleidt is bij het ontwikkelen van verblijfsrecreatie</i>	12
We promoten de top evenementen en zetten zo onze gemeente op de kaart	<i>aantal bezoekers van de top evenementen.</i>	50.000

<i>Routestructuur</i>		
We ontwikkelen een aantrekkelijk netwerk van fiets-, water-, en wandelroutes	<i>aantal afgeronde 'blauwgroene' projecten</i>	3

Beleidsvoornemens

Fiets- en wandelroutes	Onderzoek voor uitbreiding fiets- en wandelroutes. We ramen hiervoor € 50.000.	Q3
Zuiderzee	Verkennen van mogelijkheid voor fondsenwerving toeristisch evenement 2025: 100 jaar Zuiderzeewerken. We ramen hiervoor € 10.000.	Q3
Toerisme	Toerisme onderzoek; hiervoor heeft in 2021 een nulmeting plaats gevonden. We voeren een vervolgonderzoek uit na een volledig toeristisch seizoen. We ramen hiervoor € 10.000.	Q4
Waterrecreatie	We doen onderzoek naar doorontwikkeling van de waterrecreatie in de Kop. We ramen daarvoor € 50.000.	Q4
Verkenning gebiedsontwikkeling Van Ewijcksluis/rand van Anna Paulowna	Verkennen gebiedsontwikkeling Van Ewijcksluis/rand van Anna Paulowna (incl. Hoenderdaell)	2024
Regionale visie verblijfsrecreatie	We leveren vanuit HK een bijdrage aan de evaluatie van de Regionale Visie Verblijfsrecreatie. Deze visie wordt zo nodig herijkt.	2024

Bestuurlijke projecten

Den Oever	Het herstructureren en optimaliseren van de Voorstraat en de bijbehorende wandelroute rondom Den Oever	2023
-----------	--	-------------

Overzicht kosten programma Bedrijvigheid

Uitgaven

Cluster	2023	2024	2025	2026
(Lucht) Havens	€ 420,509	€ 415,549	€ 413,528	€ 413,528
Economische Ontwikkeling	€ 2,174,016	€ 1,977,303	€ 1,693,669	€ 1,522,909
Toerisme	€ 376,950	€ 206,950	€ 206,950	€ 206,950
Lasten	€ 2,971,475	€ 2,599,802	€ 2,314,147	€ 2,143,387

Inkomsten

Cluster	2023	2024	2025	2026
(Lucht) Havens	-€ 336,996	-€ 336,996	-€ 336,996	-€ 336,996
Economische Ontwikkeling	-€ 694,085	-€ 694,085	-€ 694,085	-€ 694,085
Toerisme	-€ 337,971	-€ 337,971	-€ 337,971	-€ 337,971
Baten	-€ 1,369,052	-€ 1,369,052	-€ 1,369,052	-€ 1,369,052

Saldo

	2023	2024	2025	2026
Saldo voor bestemming	€ 1,602,423	€ 1,230,750	€ 945,095	€ 774,335
Mutaties binnen reserve	-€ 166,558	-€ 166,558	-€ 166,558	-€ 166,558
Saldo na bestemming	€ 1,435,865	€ 1,064,192	€ 778,537	€ 607,777

Autonome ontwikkelingen, noodzakelijkheden en wensen

Wensen										
Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026	
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Dierenwelzijn Visie	visie/koers op dierenwelzijn productiedieren	Uitgaven	Incidenteel	€ 0	€ 20,000	€ 0	€ 0	
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Subsidie aanvraag agrarisch	Aanvraag trajecten met betrekking tot subsidies voor de agrarische sector	Uitgaven	Incidenteel	€ 25,000	€ 25,000	€ 0	€ 0	
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Onderzoek datacenters	Onderzoek datacenters	Uitgaven	Incidenteel	€ 100,000	€ 0	€ 0	€ 0	
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Onderzoek ondernemers aantrekkelijkheid	Onderzoek randvoorwaarden behoud lokale ondernemers + aantrekkelijkheid lokale winkelcentra	Uitgaven	Incidenteel	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0	
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Opgave arbeidsmigranten	Doorontwikkeling digitaal register inschrijving arbeidsmigranten en uitwerking zoekgebieden Sweco	Uitgaven	Incidenteel	€ 100,000	€ 0	€ 0	€ 0	
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Arbeidsmarkt & onderwijs	Arbeidsmarkt & onderwijs	Uitgaven	Incidenteel	€ 50,000	€ 50,000	€ 0	€ 0	
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Samenwerkingsverbanden	samenwerkingsverbanden	Uitgaven	Incidenteel	€ 0	€ 50,000	€ 0	€ 0	
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Fondsenwerving toeristisch evenement 2025	Zuiderzeewerken 100	Uitgaven	Incidenteel	€ 10,000	€ 0	€ 0	€ 0	
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Onderzoek updaten economische koers	Updaten van de economische koers	Uitgaven	Incidenteel	€ 15,000	€ 0	€ 0	€ 0	
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Economische agenda NHN	Invulling economische invulling agenda NHN	Uitgaven	Incidenteel	€ 10,000	€ 0	€ 0	€ 0	
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Participatie Ondernemers	Actief ondernemers betrekken in de participatie bij grote ontwikkelingen	Uitgaven	Incidenteel	€ 40,000	€ 0	€ 0	€ 0	
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Bedrijventerreinen	Inventarisatie herstructurering en revitalisering huidige bedrijventerreinen	Uitgaven	Incidenteel	€ 0	€ 30,000	€ 0	€ 0	
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Bedrijventerreinen verduurzaming	Verduurzaming en vergroening bedrijventerrein	Uitgaven	Incidenteel	€ 20,000	€ 0	€ 0	€ 0	

Wensen

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Onderzoek agricampus	Onderzoek naar Agricampus & Extra impuls om agrarische innovatie te stimuleren, het natuurinclusief en gebruik biobased bouwmaterialen te onderzoeken.	Uitgaven	Incidenteel	€ 0	€ 80,000	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Voedselvisie	Onderzoek naar voedselvisie	Uitgaven	Incidenteel	€ 0	€ 25,000	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Koersdocument agraris	Ondergrondse wateropslag kaart	Uitgaven	Incidenteel	€ 10,000	€ 0	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Nationaal programma landelijk gebied	Gebiedsgerichte uitwerking met Provincie NHN en de sector	Uitgaven	Incidenteel	€ 40,000	€ 0	€ 0	€ 0
Toerisme	Economische Promotie	Toeristische aantrekkelijkheid	Onderzoek voor uitbreiding fiets en wandelsroutes	Uitgaven	Incidenteel	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Toerisme	Economische Promotie	Onderzoek algemeen toerisme	Toerisme onderzoek hiervoor heeft in 2021 een nulmeting plaats gevonden. Dit betreft vervolgonderzoek na een volledig touristisch seizoen.	Uitgaven	Incidenteel	€ 10,000	€ 0	€ 0	€ 0
Toerisme	Economische Promotie	Waterrecreatie	Doorontwikkeling van de waterrecreatie binnen HK	Uitgaven	Incidenteel	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0

Totaal financiële mutaties - Bedrijvigheid

Uitgaven / Inkomsten	2023	2024	2025	2026
☐ Uitgaven	€ 580,000	€ 280,000	€ 0	€ 0
Wensen	€ 580,000	€ 280,000	€ 0	€ 0
Total	€ 580,000	€ 280,000	€ 0	€ 0

Programma Dienstverlening

Cluster Bestuur

Wat willen we bereiken?

Inwoners, bedrijven en instellingen denken mee en zijn betrokken bij de plannen van de gemeente.	<i>opkomstpercentage bij gemeenteverkiezingen (kiesraad.nl)</i>	60%
	<i>% inwoners dat (heel) veel vertrouwen heeft in de wijze waarop de gemeente wordt bestuurd (Inwonerspeiling)</i>	34%

Bestuurlijke vernieuwing

Het coalitieakkoord gaat uit van het versterken van het BOB-model. Inwoners moeten op een laagdrempelige manier mee kunnen doen. In plaats van de focus op het verstrekken van informatie, gaat het met name om meer ruimte voor gesprek en debat met inwoners, instellingen en bedrijven of andere belanghebbenden.

Het komend jaar zal daarom meer ingezet worden op beeldvormende bijeenkomsten, waarin raadsleden zich laten informeren door inwoners, bedrijven of andere belanghebbenden en/of deskundigen over een bepaald onderwerp. We ramen extra formatie (€ 50.000) ter ondersteuning van het BOB-model. De raad gaat ook op werkbezoek.

Het inspreekuur is vervangen door het raadscafé. Voor inwoners kon de wijze waarop het inspreekuur was ingericht een drempel zijn om daarvan gebruik te maken. Daarnaast ervaren raadsleden het inspreekuur als te statisch en misten zij het gesprek met de inwoner(s) over het onderwerp, waarover het woord werd gevoerd. In gesprek met de raad kan over onderwerpen op de agenda van de komende raadsvergadering, maar ook over andere zaken die inwoners bezighoudt. Inwoners kunnen zich aanmelden, maar inwoners, verenigingen e.d. kunnen ook worden uitgenodigd om in gesprek te gaan met de raad. Het raadscafé vindt plaats op verschillende locaties in de gemeente en is daardoor een goed middel om een beeld te krijgen van wat er speelt in een bepaald deel van de gemeente.

In 2019 is onderzoek gedaan naar het functioneren van de organisatie en het bestuur van de gemeente (7 jaar na de fusie). Zijn de ambities waargemaakt? Functioneert het goed? Daarbij is ook het functioneren van de raad belicht.

Elk jaar zal de raad het gesprek onderling voeren over het functioneren van de raad en eventueel door te voeren verbeteringen. Door de raad is een werkgroep Bestuurlijke vernieuwing ingesteld, die gesprekken, aanpassingen e.d. zal voorbereiden en nadenkt over mogelijke nieuwe vormen van bijvoorbeeld participatie, zoals de kinderborgemeester.

Wat gaan we ervoor doen?

Meer in gesprek met de inwoners zodat we weten wat er speelt	<i>x keer per jaar organiseren we een raadscafé op wisselende locaties in de gemeente</i>	12
	<i>minimaal aantal beeldvormende vergaderingen waarin de raad zich laat informeren door inwoners, bedrijven of andere belanghebbenden rond een onderwerp</i>	3
	<i>minimaal aantal werkbezoeken van de raad per jaar</i>	2

Bestuurlijk projecten

Instellen werkgroep bestuurlijke vernieuwing	<i>Er wordt een werkgroep Bestuurlijke vernieuwing ingesteld, waarin ideeën op dit vlak worden ontwikkeld. De werkgroep komt 3x per jaar bij elkaar.</i>	Q1
Kinderburgemeester	<i>De rol en inbedding van een kinderburchemeester wordt vormgegeven. Het streven is dat Hollands Kroon in september 2023 een kinderburchemeester heeft.</i>	Q3
HK-jongerenweek	<i>We willen de HK-jongerenweek jaarlijks terug laten komen en ramen daar € 10.000 voor.</i>	
Functioneren van de gemeenteraad	<i>Jaarlijks bespreekt de gemeenteraad haar eigen functioneren. Hiervoor wordt een methodiek uitgedacht.</i>	Q4

Cluster Organisatie

Wat willen we bereiken?

Verbetering dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen	<i>gemiddelde beoordeling websitegebruik</i>	7,4
	<i>rapportcijfer vertrouwen in de wijze van bestuur door inwoners (Inwonerspeiling)</i>	20%
	<i>rapportcijfer communicatie en voorlichting vanuit gemeente door inwoners (Inwonerpeiling)</i>	6,5
	<i>rapportcijfer betrekken van inwoners (inwonerspeiling)</i>	6,1

	<i>rapportcijfer gemiddelde gemeentelijke dienstverlening (totaal) door inwoners (inwonerspeiling)</i>	6,6
	<i>waardering thuisbezorgen reisdocumenten</i>	8
Een effectieve en efficiënte en inzichtelijke organisatie	<i>ICT kosten per inwoner (ICT kostenbenchmark)</i>	Benckmark is norm
	<i>gemiddelde score digitale weerbaarheid (gemiddelde beoordeling jaarverslag informatiebeveiliging)</i>	83%
	<i>apparaatskosten per inwoner</i>	>€ 605
	<i>externe inhuur als % van totale loonsom</i>	10%

Communicatie & participatie

Als gemeentelijke organisatie zijn we in staat om verbinding te maken met alle lagen van de samenleving in Hollands Kroon. Tenslotte doen wij ons werk voor hen. Dat doen we door goed te luisteren en door te vragen. De vraag achter de vraag te begrijpen. We stemmen onze communicatie af op inwoners, bedrijven en instellingen. Dat doen we met de juiste toon en in toegankelijke taal. We kiezen de juiste kanalen om onze inwoners te bereiken, zowel fysiek als online. Dat is altijd maatwerk. We hebben onze eigen kanalen, maar sluiten ook aan bij kanalen die onze inwoners graag gebruiken.

Dat kan dichtbij en lokaal (via een dorpsvereniging of lokaal blaadje), maar ook online via sociale media. Onze website is toegankelijk en 24/7 bereikbaar. Via deze weg kunnen inwoners eenvoudig (via zelfservice) producten en diensten afnemen en vragen aan ons stellen. We monitoren het effect van onze communicatie.

Inwoners, bedrijven en instellingen hebben een steeds grotere behoefte om op de hoogte te zijn van wat er in hun 'achtertuin' gebeurt, en om invloed uit te oefenen op de democratische besluitvorming. Inwoners willen zich gezien en gehoord voelen en begrijpen waarom ontwikkelingen n.a.v. besluitvorming gaan zoals ze gaan. We hebben geleerd van de afgelopen jaren en willen het anders aanpakken. We willen het vertrouwen herstellen. Participatie is een belangrijk middel om de relatie tussen de inwoner en gemeente te verbeteren. Maar ook tussen inwoners. Tenslotte heeft de samenleving daarin ook een verantwoordelijkheid. Participatie gaat over contact maken, goed luisteren, doorvragen en samenvatten, de kennis van de samenleving benutten en mensen deelgenoot maken van een probleem of opgave. Niet om het met z'n allen eens te zijn over een oplossing. Want ieder heeft z'n eigen belang. Maar door problemen/opgaves inzichtelijk te maken, ontstaat er wel begrip voor - en inzicht in - ieders belang.

De opgestelde participatieverordening is een middel om dit te bewerkstelligen. De verordening geeft houvast en kaders en gaat over meer dan alleen inspraak. Het gaat over het betrekken van inwoners, bedrijven en instellingen bij het opstellen, de uitvoering en de evaluatie van gemeentelijk beleid en initiatieven.

We geven hiermee duidelijkheid over de te volgen participatieprocedure. Onder andere door inwoners en andere betrokkenen vanaf de start te betrekken bij beleidsvoornemen en initiatieven.

Er zijn verschillende niveaus van participatie, met binnen ieder niveau veel mogelijkheden (vormen) van participatie die toegepast kunnen worden. We experimenteren met allerlei vormen van participatie. Dat is maatwerk. Net wat het beste is in relatie tot het onderwerp en ervoor zorgt dat inwoners laagdrempelig kunnen meedenken. Om onze kennis van wat er leeft onder inwoners en bedrijven te vergroten en daarmee een brug te slaan tussen de gemeente en de dorpen zien we veel potentie in het concept dorps- of gebiedsmanager. We zien hiervan de meerwaarde door het verbinden van het sociale en het fysieke domein. Ook de dorpsraden kunnen bijdragen in het slaan van de brug tussen gemeente en de dorpen. Omdat de jongerendoelgroep vaak nog achterblijft bij participatietrajecten, proberen we aansluiting te zoeken bij hun leefwereld om hen te betrekken en te laten meedenken.

We vinden het belangrijk dat evenementen georganiseerd worden. Voor de grote, complexe evenementen die vergunningsplichtig zijn gaan we meer vooroverleg organiseren, vooruitlopend op een formele vergunningaanvraag. Hiermee matchen we tijdig onze verwachtingen en die van de initiatiefnemers met elkaar, zodat er een goede aanloop naar het evenement ontstaat en we hen kunnen ondersteunen waar nodig.

Wat gaan we ervoor doen?

We informeren inwoners van Hollands Kroon (ook niet-digitaal) over ontwikkelingen in de gemeente.	<i>aantal mensen dat de digitale nieuwsbrief ontvangt</i>	4.000
	<i>aantal volgers op sociale media</i>	28.000
	<i>rapportcijfer over de gemeentelijke informatie</i>	7
	<i>rapportcijfer voor taalgebruik</i>	7
	<i>rapportcijfers voor communicatie/voorlichting</i>	7
We betrekken inwoners van Hollands Kroon (ook niet-digitaal) bij ontwikkelingen in en van de gemeente.	<i>aantal gebruikers van denkmee.hollandskroon.nl</i>	4.500
	<i>rapportcijfer voor het luisteren naar de mening van inwoners</i>	6,5
	<i>rapportcijfer van inwoners over betrekken en de samenwerken bij plannen, activiteiten en voorzieningen</i>	6,5

	<i>rapportcijfer van inwoners voor de ruimte die zij krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren</i>	6,5
	<i>aantal jongeren dat bereikt wordt via het jongerenparticipatie platform</i>	400
Toegankelijke website	<i>minimaal gem. rapportcijfer bezoekers</i>	7
	<i>status digitale toegankelijke website door extern bureau</i>	A
Vooroverleg bij evenementen	<i>% complexe evenementen waar vooroverleg over heeft plaatsgevonden</i>	75%

Beleidsvoornemens

Onderzoek 'hoe de communicatie en participatie van de gemeente te verbeteren'	<i>Met onze communicatie sluiten we aan bij de verwachtingen van inwoners, bedrijven en instellingen. We zorgen dat we de juiste kanalen gebruiken om zo veel mogelijk mensen te bereiken. En we zorgen voor de gepaste toon en houding. We zoeken naar de vraag achter de vraag en betrekken hen bij vraagstukken, beleidsvoornemens en initiatieven. Het onderzoek richt zich op de 'ontvangers' met de vraag 'hoe bereiken we hen het best en waarover wil men meedenken' en op de interne organisatie 'wat kan er beter en wat moet er anders'. We ramen hiervoor €50.000.</i>	Q1
Het door ontwikkelen van verschillende vormen van feedback van inwoners en bedrijven	<i>Wij zijn altijd bezig onze dienstverlening af te stemmen op de wensen van de inwoners. Bij het door ontwikkelen denken we aan kort-cyclische feedback, zodat we snel onze dienstverlening verbeteren, doordat we weten wat er mist. Dit doen we middels digitale tools à la bol.com. Daarnaast halen we via gebundelde enquêtes feedback bij de inwoners op.</i>	Q1
Evaluatie van de participatieverordening	<i>De participatieverordening treedt op 1 januari 2023 in werking, als de raad hier in november 2022 mee instemt. Om te kijken of de werking van de verordening aansluit bij de visie, wordt deze na 1 jaar geëvalueerd</i>	Q4

Bestuurlijke projecten

Dorps/gebiedsmanager	<i>Wij maken het concept dorps/gebiedsmanager HK-proof. Wij zien de grote meerwaarde van het combineren van signalen uit het sociale en fysieke domein en het opvolgen van projecten en de communicatie daarover richting inwoners en bedrijven. Dit passen we zodanig in dat het naadloos aansluit op dat wat Hollands Kroon op dit vlak al heeft zonder aan kracht van het concept in te boeten. We ramen hiervoor in € 300.000 in 2023 en € 400.000 in 2024 en verder.</i>	Q1
Dorpsraden	<i>Door de dorpsraden financieel te ondersteunen, geven we dorpen de kans om zich van onderop te organiseren. Daarom stellen we voor deze dorpsraden een budget van 10K beschikbaar om hun onkosten te vergoeden.</i>	Q1

Verbetering van de gemeentelijke dienstverlening

Wij vinden dat inwoners en bedrijven ten alle tijde op ons moeten kunnen vertrouwen. Wij maken binnen onze mogelijkheden mogelijk wat inwoners en bedrijven willen. Vandaar ons uitgangspunt 'ja, tenzij'. Niet systemen en regels zijn onze uitgangspunten, maar de mens en zijn wens. Ook weten we dat inwoners en bedrijven verwachten dat zij de voor hen benodigde informatie 24/7 tot hun beschikking hebben. Om die reden en omdat wij vinden dat onze inwoners en bedrijven zo zelfredzaam als maar mogelijk moeten kunnen zijn, bieden wij zo veel mogelijk diensten digitaal aan. Daarnaast zijn we steeds bezig om onze processen slimmer en beter in te richten.

Digitale veiligheid

Onze inwoners, bedrijven en medewerkers moeten werken met een flexibele, veilige en innovatieve ICT-omgeving. De veiligheid van data heeft directe impact op onze dienstverlening en dus de buitenwereld. Daardoor is informatiebeveiliging onderdeel van de openbare orde en veiligheid en daarmee onderdeel van de kadernota veiligheid 2023 in wording. Het overkoepelend doel van informatiebeveiliging is het handhaven van de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie. Geen dienstverlenend proces kan uitgevoerd worden zonder informatie. Besturing van processen gaat immers altijd op basis van informatie en informatiebeveiliging is daarbij onvermijdelijk. Om te voorkomen dat informatie en informatiesystemen te licht of te zwaar worden beveiligd, vormt risicomanagement een belangrijk onderdeel in dit afwegingsproces voor het treffen van passende beveiligingsmaatregelen. Dit doen wij o.a. door het uitvoeren van de security roadmap. Daarmee gaan we voor 83% aan het normenkader baseline informatiebeveiliging overheid voldoen. Dat betekent dat we 'in control' zijn. Voor het totaal aan noodzakelijke informatiebeveiliging ramen we € 297.000. Dit bedrag bestaat uit de security roadmap (€ 150.000), basis op orde (€ 47.000) en de cloudmigratie (€ 100.000).

Wat gaan we ervoor doen?

Verhogen effectiviteit van de werkprocessen	% binnen 8 dagen betaalde facturen	75%
	Bereikbaarheid van de organisatie: % aangenomen gesprekken	85%
	% binnen 3 werkdagen afgehandelde terugbelverzoeken (backoffice)	90%
Monitoren van werkprocessen	% gecontroleerde werkprocessen dat een voldoende of goede beoordeling heeft bij interne controle (mei en oktober)	80%
We experimenteren met andere vormen van dienstverlening	Aantal inwoners dat bereikt wordt met HK-mobiel	1000
Monitoren tevredenheid over dienstverlening	Beoordeling huisbezoek aanvraag rijbewijs en reisdocumenten	8
	% bezwaarmakers die In Gesprek zijn gegaan die de informele aanpak beoordelen met ten minste een 'goed'	80%
Het vergroten van de mogelijkheid tot selfservice van inwoners en bedrijven	Voor x processen kunnen inwoners en bedrijven de status van hun aanvragen bij de gemeente volgen met een track&trace	10
Security roadmap treed in werking (BCM)	In 2023 hebben wij een SIEM en een SOC operationeel t.b.v. detecteren en oplossen van cyber bedreigingen. Dit geeft ons 80% meer inzicht op informatiebeveiliging risico's.	100%
	In 2023 hebben wij t.b.v. het borgen van de bedrijfscontinuïteit het normenkader van bedrijfscontinuïteit (BCMS) voor minimaal 50% geïmplementeerd. De focus ligt voornamelijk op organisatie kritische elementen.	50%
	Voldoen aan normenkader Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO).	83%

Beleidsvoornemens

Verduurzamen van de gemeentelijke organisatie	We grijpen de regels per 1 januari 2023 rond de registratie van CO2 uitstoot door woon-werkverkeer van medewerkers aan om op dit gebied te vergroenen.	Q2
---	--	----

Bestuurlijke projecten

Aantrekkelijk en goed werkgeverschap	Voor Hollands Kroon is het van levensbelang om een aantrekkelijke werkgever te zijn die biedt wat werknemers in deze tijd zoeken. Alleen op die manier trekken	2023
--------------------------------------	--	------

	<i>en houden wij onze mensen in deze krappe arbeidsmarkt. Employer branding is iets wat wij onderzoeken.</i>	
--	--	--

Cluster leges en heffingen

Wat willen we bereiken?

Gelijk houden van de bestaande gemeentelijke belastingen per huishouden (met uitzondering van inflatiecorrectie). Jaarlijks berekend over voorgaand jaar.	<i>gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden € (COELO)</i>	€ 797,-
	<i>gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens € (COELO)</i>	€ 904,-

Wat gaan we ervoor doen?

We zorgen voor kostendekkende en juiste leges en heffingen	<i>Controle op juistheid van beschikbare gegevens t.a.v. % WOZ percelen aangesloten op de gemeentelijke riolering</i>	92%
--	---	------------

Cluster Financiën

Wat willen we bereiken?

Gezonde financiële positie	<i>minimaal weerstandsvermogen</i>	C
----------------------------	------------------------------------	----------

Overzicht kosten programma Dienstverlening

Uitgaven

Cluster	2023	2024	2025	2026
Bestuur	€ 2,837,411	€ 2,937,411	€ 2,937,411	€ 2,937,411
Financiering	€ 77,709	€ 71,404	€ 71,404	€ 71,404
Leges & Heffingen	€ 227,689	€ 227,689	€ 227,689	€ 227,689
Organisatie	€ 36,113,118	€ 35,427,591	€ 35,610,970	€ 35,622,970
Overig	€ 1,266,454	€ 1,270,352	€ 1,270,352	€ 1,270,352
Lasten	€ 40,522,381	€ 39,934,447	€ 40,117,826	€ 40,129,826

Inkomsten

Cluster	2023	2024	2025	2026
Bestuur	-€ 1,521	-€ 1,521	-€ 1,521	-€ 1,521
Financiering	-€ 538,798	-€ 532,493	-€ 532,493	-€ 532,493
Leges & Heffingen	-€ 12,463,766	-€ 12,463,766	-€ 12,463,766	-€ 12,463,766
Organisatie	-€ 908,795	-€ 908,795	-€ 908,795	-€ 908,795
Overig	-€ 86,223,896	-€ 88,948,740	-€ 89,964,044	-€ 85,250,044
Baten	-€ 100,136,776	-€ 102,855,315	-€ 103,870,619	-€ 99,156,619

Saldo

	2023	2024	2025	2026
Saldo voor bestemming	-€ 59,614,395	-€ 62,920,868	-€ 63,752,793	-€ 59,026,793
Mutaties binnen reserve	-€ 1,118,000	-€ 154,120	-€ 17,386	-€ 17,386
Saldo na bestemming	-€ 60,732,395	-€ 63,074,988	-€ 63,770,179	-€ 59,044,179

Autonome ontwikkelingen, noodzakelijkheden en wensen

Autonome ontwikkelingen									
Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Leges & Heffingen	OZB Woning	Inflatiecorrectie OZB	Conform de kerngegevenstabel augustus 2022 van het Centraal Planbureau wordt de inflatie correctie geschat op 5,4%. Op diverse plekken in de begroting van de gemeente komen prijsstijgingen in de lasten terug welke nu deels via de OZB wordt verrekend met de inwoners van HollandsKroon.	Inkomsten	Structureel	-€ 622,674 ●	-€ 622,674 ●	-€ 622,674 ●	-€ 622,674 ●
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	CAO	De huidige CAO-gemeentepersoneel loopt tot 1 januari 2023. De onderhandelingen voor de nieuwe CAO per 1 januari 2023 zijn gestart maar de financiële gevolgen hiervan zijn op dit moment nog niet bekend. De verwachting is dat de afspraken in lijn zullen zijn met de CAO's van het Rijk en/of de provincie. Wij hebben daarom op basis van deze CAO's een inschatting gemaakt van een mogelijke verhoging en gaan in eerste instantie uit van een loonstijging van 4% (gewogen gemiddelde) en een vast bedrag van € 75 per FTE. De daadwerkelijke afspraken kunnen hiervan afwijken.	Uitgaven	Structureel	€ 1,425,000 ◆	€ 1,425,000 ◆	€ 1,425,000 ◆	€ 1,425,000 ◆
Overig	Alg. & Overig Uitkering GF	Septembercirculaire 2022 gemeentefonds		Inkomsten	Structureel	-€ 1,485,000 ●	-€ 1,376,000 ●	€ 567,000 ◆	-€ 1,027,000 ●
Overig	Overige Baten & Lasten	Inflatiecorrectie	Aanvullen budget inflatiecorrectie in verband met verwachte prijsstijgingen	Uitgaven	Structureel	€ 500,000 ◆	€ 500,000 ◆	€ 500,000 ◆	€ 500,000 ◆

Noodzakelijkheden

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	Gemeentehuis - Kroondomein	Energieverhoging Gemeentehuis - Kroondomein.	Uitgaven	Incidenteel	€ 38,000	♦	€ 0	€ 0
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	Gemeentehuis - MFA de Verwachting	Energieverhoging MFA de Verwachting.	Uitgaven	Incidenteel	€ 50,000	♦	€ 0	€ 0
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	MFA's en brede scholen	Energieverhoging MFA's en de brede scholen.	Uitgaven	Incidenteel	€ 26,000	♦	€ 0	€ 0
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	Satelliet huisvesting	Huurcontract voor locatie	Uitgaven	Structureel	€ 19,000	♦	€ 19,000 ♦	€ 19,000 ♦
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	ICT	Doorontwikkeling van ICT-infrastructuur naar een cloud-omgeving met behulp van ingehuurde kennis op dit gebied. (Project Equinix Azure)	Uitgaven	Incidenteel	€ 100,000	♦	€ 0	€ 0
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	ICT Security Roadmap	Extra budget nodig ivm het uitvoeren projecten in het kader van Security Roadmap. Het project dat voor 2023 is het uitvoeren van Business continuity management (BCM).	Uitgaven	Incidenteel	€ 150,000	♦	€ 0	€ 0
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	ICT Veiligheid berichtenverkeer	Structureel 37100 en Incidenteel 10800 budget voor 2023. Actualisatie BGT, BAG HHNK struc 27500. LV BGT koppelvlaak berichtenverkeer Obsurv struc 4600. LV BGT koppelvlaak berichtenverkeer Obsurv inc 9000. GEO server WFS link REM struc 5000. GEO server WFS link REM inc 1800. De actualisatie wordt door VGI uitgevoerd, ieder jaar wordt hier apart budget voor aangevraagd. Dit moet structureel worden. De LV BGT koppelvlaak is een wijziging mbt de veiligheid van het berichtenverkeer en efficiëntie van informatiestromen. WFS linkHet efficiënter delen van data zowel binnen als buiten de organisatie. Tip voor volgende begroting App. Maak het mogelijk om apart deze posten in te voeren en te omschrijven, dat maakt het duidelijker.	Uitgaven	Structureel	€ 47,900	♦	€ 37,100 ♦	€ 37,100 ♦

Wensen

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Bestuur	Bestuur	Dorpsmanagers	Vanuit het coalitieakkoord is de wens de afstand tussen de gemeente en de kernen te verkleinen door te gaan werken met dorpsmanagers.	Uitgaven	Structureel	€ 300,000	€ 400,000	€ 400,000	€ 400,000
Bestuur	Bestuur	BOB-model	We versterken het BOB model door de beeldvormende vergaderingen beter te benutten. Inwoners moeten hier op een laagdrempelige manier aan mee kunnen doen. We willen dit doen inzet van extra formatie.	Uitgaven	Structureel	€ 50,000	€ 50,000	€ 50,000	€ 50,000
Bestuur	Bestuur	Burgerberaad	'het burgerberaad' (hierin doet een groep gelote inwoners op basis van uitgebreide informatie en overleg aanbevelingen over beleid) of 'een transitiekamer' (hierin werken een aantal groepen, bijvoorbeeld inwoners, agrariërs, wetenschappers, natuurontwikkelaars samen om tot optimale adviezen te komen over ingewikkelde maatschappelijke vraagstukken).	Uitgaven	Structureel	€ 30,000	€ 30,000	€ 30,000	€ 30,000
Bestuur	Bestuur	HK Jongerenweek	We continueren de HK Jongerenweek en breiden dit waar mogelijk uit. Ook komt er een kinderborgemeester.	Uitgaven	Structureel	€ 10,000	€ 10,000	€ 10,000	€ 10,000
Bestuur	Bestuur	Dorpsraden	We zien veel potentie in dorpsraden. Door hen financieel te ondersteunen geven we dorpen en kernen de kans om zich van onderop te organiseren.	Uitgaven	Structureel	€ 10,000	€ 10,000	€ 10,000	€ 10,000
Bestuur	Bestuur	Ondersteuning wethouders	Uitbreiding bestuurlijke ondersteuning in verband met uitbreiding wethouders	Uitgaven	Structureel	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	Ondernemerloket	Versterken dienstverlening via extra extra uitbreiding met bedrijfsfunctionaris en versterken teams RO en Vergunningen.	Uitgaven	Structureel	€ 150,000	€ 150,000	€ 150,000	€ 150,000
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	Innovatie agrarische sector	Innovatie agrarische sector	Uitgaven	Structureel	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000

Wensen

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	My Learnig Factory (MLF)	Per werknemer van Hollands Kroon met een tijdelijke of vast contract hebben wij EUR 1000 ter beschikking die ze kunnen inzetten voor (persoonlijk) ontwikkeling. Ons ontwikkelbudget is gebaseerd op het aantal medewerkers in dienst bij Hollands Kroon. Dit jaar is er een stijging geweest in het aantal medewerkers en wij willen ons budget hierop aanpassen.	Uitgaven	Incidenteel	€ 22,000	€ 22,000	€ 22,000	€ 22,000
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	Communicatie	Bij ons handelen is communicatie van groot belang. In het coalitieakkoord is de ambitie uitgesproken een verbeterslag te maken. Dit budget is voor onderzoek.	Uitgaven	Incidenteel	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	Nieuwe communicatieoplossing	het vervangen van de Mitel telefooncentrale voor het bellen met Teams in combinatie met een telefooncentrale in de Cloud	Uitgaven	Structureel	€ 0	€ 46,000	€ 46,000	€ 46,000
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	Klant Informatiesysteem (KIS)	Voor de realisatie van het 360 graden klantbeeld is het noodzakelijk dat er interfaces worden gerealiseerd in samenwerking met onze partners. Dit om ervoor te zorgen dat de statusinformatie vanuit de vakapplicatie via het Klant Informatie Systeem in het webportaal van Mijn Hollands Kroon bij onze inwoners en bedrijven kunnen worden ontsloten. Dit geldt ook vice versa. Een uitgebreide omschrijving is terug te vinden in het plan van eisen voor de aanbesteding doorontwikkeling KIS die binnenkort gepubliceerd wordt in opdracht van de Directie en onderdeel is van de opgave Slim Organiseren.	Uitgaven	Incidenteel	€ 50,000	€ 50,000	€ 0	€ 0

Totaal financiële mutaties - Dienstverlening

Uitgaven / Inkomsten	2023	2024	2025	2026
Uitgaven	€ 3,227,900	€ 2,949,100	€ 2,899,100	€ 2,899,100
Autonome Ontwikkelingen	€ 1,925,000	€ 1,925,000	€ 1,925,000	€ 1,925,000
Noodzakelijkheden	€ 430,900	€ 56,100	€ 56,100	€ 56,100
Wensen	€ 872,000	€ 968,000	€ 918,000	€ 918,000
Inkomsten	-€ 2,107,674	-€ 1,998,674	-€ 55,674	-€ 1,649,674
Autonome Ontwikkelingen	-€ 2,107,674	-€ 1,998,674	-€ 55,674	-€ 1,649,674
Total	€ 1,120,226	€ 950,426	€ 2,843,426	€ 1,249,426

Krediet

Type Mutatie	Onderwerp	Toelichting	Bedrag krediet	2023	2024	2025	2026
Wensen	Nieuwe communicatieoplossing	het vervangen van de Mitel telefooncentrale voor het bellen met Teams in combinatie met een telefooncentrale in de Cloud	€ 230,000	€ 0	€ 46,000	€ 46,000	€ 46,000

*Lasten voor de kredieten (2023 t/m 2026) zijn opgenomen in de mutaties op voorgaande pagina's.

Programma Leefbaarheid

Cluster Infrastructuur

Onderhoud wegen en civiele kunstwerken

Wat willen we bereiken?

Een goede staat van onderhoud van ons 'grijze' areaal	<i>Beleving van het goed begaanbaar zijn van straten, paden en trottoirs.</i>	47%
---	---	------------

In 2023 is 5% van het areaal verharding door groot onderhoud of herinrichting weer in goede toestand gebracht. Groot onderhoud en herinrichting wordt in een cyclus van 20 jaar opgepakt, waarmee we over de gehele looptijd 100% van het areaal langs zijn gegaan. In 2023 betreft het 3,3% van het areaal bestrating en 6,4% van het areaal asfalt. Uitgangspunten voor de uitvoering van onderhoud en reconstructie aan infrastructuur voor de begroting 2023 zijn:

- functie en de levensduur zoveel mogelijk worden geoptimaliseerd tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten en risico's;
- bij alle herstructureringsprojecten vindt inwonersparticipatie plaats;
- daar waar mogelijk wordt bij herstructurering de veiligheid voor kwetsbare verkeersdeelnemers versterkt ("auto te gast");
- inkoop vindt circulair plaats.

Wat gaan we er voor doen?

We voeren het onderhoud aan wegen en kunstwerken (bruggen) planmatig uit.	<i>% civieltechnische kunstwerken dat een goede staat van onderhoud heeft.</i>	90%
	<i>% van het areaal verhardingen dat groot onderhoud krijgt</i>	5%
	<i>% weglengte met berm schade (inventarisatie 2021) dat is aangepast met bermverharding</i>	18%

Bestuurlijke projecten

Reconstructie Hartweg, Zijdenwind - Winkel	<i>De weg krijgt een breedte krijgt van 7,5m. De kruispunten worden op deze breedte aangepast en voorzien van een midden eiland zodat de fietsers in 2 keer kunnen oversteken.</i>	2023
Herinrichting Burgemeester Mijnliefstraat E.O., Anna Paulowna		2023
Herinrichting Den Oever – Noord	<i>Start uitvoering na realisatie woningen Beter Wonen aan de Laan van Bloys Treslong</i>	2024-2025
Herinrichting Slingerweg Van Hengelstraat, Hippolytushoef		2024
Herinrichting Zijperlaan West, Anna Paulowna		2024-2025
Herinrichting Leegwaterstraat E.O., Middenmeer		2024

Verkeersveiligheid

Wat willen we bereiken?

We lossen veiligheidsknelpunten op.	<i>aantal inwoners dat soms of vaak verkeersonveilige situaties ervaart.</i>	< 56%
	<i>% afname van verkeersongevallen op Top-10 knelpunten</i>	

Het is belangrijk dat alle verkeersdeelnemers kunnen rekenen op goede verkeersveiligheid, waarbij de veiligheid van de kwetsbaarste verkeersdeelnemers het vertrekpunt is. Verkeerssituaties rondom scholen en veelgebruikte schoolroutes worden kritisch bekeken en autoluwer ingericht om de verkeersveiligheid van kinderen te vergroten.

Op dit moment wordt er met de top 10'en rekening gehouden met verkeerskundige aspecten, namelijk: snelheid, hoeveelheid verkeer en ongevallen. Dat is de input voor de objectieve top 10. De input voor de subjectieve top 10 wordt geleverd door meldingen van bewoners. Vanaf de invoer van de Omgevingswet moet iedere gemeente van wegen met meer dan 1.000 motorvoertuigen/etmaal een basis geluid emissie-kaart hebben. Die gaan wij opstellen samen met de Omgevingsdienst, op basis van een verkeersmodel wat wij laten opstellen. We verwachten daarmee ook geluid en trillingen beter mee te kunnen wegen in de aanpak van verkeersknelpunten en het opstellen van de Top-10.

Met de provincie blijven we in gesprek over alternatieven voor de route door Westerland. We willen dat de situatie permanent onder de aandacht blijft, zodat we een duurzaam veilige woon- en leefomgeving bereiken.

Wat gaan we er voor doen?

We lossen veiligheidsknelpunten op.	<i>aantal kleine aanpassing naar aanleiding van meldingen</i>	10
	<i>aantal aangepakte verkeersknelpunten uit de top-10 van subjectieve en objectieve verkeersonveilige situaties</i>	4
	<i>aantal veiligheidscampagnes dat in de gemeente is uitgevoerd</i>	8

Beleidsvoornemens

Herinrichting Poelweg, Westerland	<i>We ronden een verkeerskundig advies af ter voorbereiding op de reconstructie van de Poelweg in Westerland in 2023-2024</i>	Q1
De nieuwe top-10 van subjectieve en objectieve verkeersonveilige situaties.	<i>We informeren de gemeenteraad over de nieuwe Top-10. Voor 2023 ramen we 50.000 extra voor uitvoering van het verkeersplan.</i>	Q3
Overzicht van schoolroutes	<i>Er volgt een overzicht van de schoolroutes in Hollands Kroon, waarbij ook de knelpunten in kaart worden gebracht.</i>	Q3
Verkeersveiligheid Westerland	<i>Aanvullend op de reconstructie van de Poelweg blijven we met Provincie en Rijkswaterstaat in gesprek over de verkeersveiligheid in Westerland – de Haukes.</i>	-
Verkeersmodel	<i>Voor de Omgevingswet moet een Basis Geluid Emissiekaart aanwezig zijn. Deze wordt gemaakt aan de hand van een nog op te stellen verkeersmodel. We zetten dit extern uit en ramen daar €40.000 voor.</i>	Q4

Bestuurlijke projecten

Aanpak Zandweg, Zijdewind	<i>We vragen de raad een voorbereidingkrediet beschikbaar te stellen van € 50.000 voor verkeerskundige aanpassingen van (de rotonde van) de Zandweg. Er zal in 2023-2024 een kredietaanvraag voor uitvoering volgen.</i>	Q4
---------------------------	--	-----------

Bosstraat, Winkel	<i>We stellen een budget van € 50.000 beschikbaar voor verkeerskundige maatregelen</i>	2023
-------------------	--	-------------

Mobiliteit en bereikbaarheid

Wat willen we bereiken?

Een goede mobiliteit en bereikbaarheid voor alle inwoners.	<i>% inwoners dat tevreden is over bereikbaarheid (Inwonerspeiling)</i>	2023
	<i>% inwoners dat (zeer) tevreden over het openbaar vervoer (Inwonerspeiling)</i>	> 36% gemiddeld

In het westelijk deel (Anna Paulowna – Wieringerwaard) van onze gemeente is een (krappe) meerderheid (53%) tevreden over het aanbod aan openbaar vervoer. In de drie andere gebieden is dit een minderheid. In Gebied Noord (Slootdorp – Hippolytushoef - Breezand) is dit met 22% de kleinste minderheid. In regionaal verband gaan we woningbouw en mobiliteit meer aan elkaar verbinden om kansen te verkennen voor OV-knooppunten in de toekomst. Meer woningen betekent mogelijk meer potentieel voor OV. We zetten daarnaast in op het verbeteren van de mobiliteit van onze inwoners door in te zetten op meer mobipunten, goede fietsverbindingen en toegankelijkheid van openbaar vervoer. We gaan ook de bekendheid van de mobipunten vergroten.

Wat gaan we er voor doen?

We maken het mogelijk laadpalen te plaatsen	<i>aantal (semi) publieke laadpalen</i>	100
We realiseren (groene) mobipunten.	<i>aantal gerealiseerde (groene) mobipunten</i>	10
We verbeteren de toegankelijkheid van de bushaltes	<i>aantal aangepaste bushaltes</i>	18

Beleidsvoornemens

Doorfietsroute Den Burg – Schagen	<i>Het plan van aanpak voor deze doorfietsroute wordt afgerond.</i>	Q3
Onderzoek naar fietsgebruik	<i>We onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om het autogebruik omlaag te krijgen en het fietsgebruik omhoog.</i>	Q4

Cluster Milieu

Vergroening, duurzaamheid en klimaatadaptatie zijn leidende principes bij het beheer en de her-)inrichting van de openbare ruimte, vooral in de dorpen. Om dit mogelijk te maken trekken we meer geld uit. Overkoepelend op alle thema's wordt een nieuw programma Duurzaamheid 2023-2026 opgesteld. Doel van dit programma is om, naast het benoemen van concrete projecten, ook een volgende stap te zetten in het vaststellen van integrale kaders, die daarna in de uitwerking ook geborgd worden in andere beleid- en uitvoeringsdocumenten. Denk dan bijvoorbeeld aan de Woonvisie, het Integraal Beheerplan en de Omgevingsplannen.

Energietransitie

Wat willen we bereiken?

Nakomen van de afspraken uit het Klimaatakkoord	<i>opwekking van duurzame energie in TWh in de Kop van Noord-Holland</i>	2.27 TWh in de Kop in 2030
Regionale opslag- en energie-infrastructuur is op orde	<i>werkzaamheden afgerond ten behoeve van oplossen netcongestie op basis van op dit moment bekende ontwikkelingen van vraag/aanbod en technologie</i>	< 2030
Verduurzaming van de woningvoorraad	<i>gemiddeld gasverbruik M³ huurwoning (CBS – Klimaatmonitor)</i>	1.100
	<i>gemiddeld gasverbruik M³ koopwoning (CBS – Klimaatmonitor)</i>	1.200
Verduurzaming van bedrijven(terreinen)	<i>% kantoren met >100 medewerkers dat minimaal energielabel C heeft</i>	100% in 2025
	<i>% bedrijven dat energiebesparende maatregelen met terugverdientijd van <5 jaar heeft uitgevoerd</i>	100% in 2025

Eind 2022 wordt de RES-monitor bekend gemaakt. Mogelijk stellen we bovengenoemde indicatoren hierop bij.

We maken een start met het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. In het nieuwe beleidskader "sport en bewegen" nemen we verduurzaming van accommodaties mee. We zetten ons in om inwoners te helpen bij energiebesparing. Dat doen we door bewustwording te creëren en advies te geven. Tegelijk zien we dat de energiecrisis nu zijn weerslag heeft op de exploitaties van ons maatschappelijk vastgoed (zwembaden, sporthallen, buitensportaccommodaties, dorpshuizen, etc) en ook op de koopkracht van inwoners (zie programma Vitaliteit).

Ons uitgangspunt is dat de we de sociale en maatschappelijke infrastructuur op orde houden. Hoe dat er precies uit komt te zien werken we uit in een regeling op basis waarvan instellingen een beroep op de gemeente kunnen doen. We zijn ook nog in afwachting van Rijksbeleid. Dat wegen we mee in onze eigen regeling.

Wat gaan we er voor doen?

We helpen woningeigenaren om hun huis te verduurzamen met bijvoorbeeld het Duurzaam Bouwloket, de campagne Aardgasvrij en Duurzame Huizenroute	<i>aantal energiescans bij koop en huurwoningen</i>	400 koop 200 huur
	<i>aantal uitgegeven vouchers</i>	1.000
We helpen bedrijven om te verduurzamen	<i>aantal energiescans bij en adviezen aan bedrijven</i>	475 in 2025
		2023/2024
We leveren met onze eigen bedrijfsvoering een bijdrage aan de CO2-reductie.	<i>aantal energieneutrale gebouwen</i>	15 in 2031
	<i>aantal lichtmasten met LED-lamp</i>	93%
We stimuleren inwoners een energietoekomst op te zetten.	<i>aantal energietoekomstoperaties</i>	1

Beleidsvoornemens

Fonds Energiecrisis	<i>We moeten inzetten op verduurzaming van maatschappelijk vastgoed, maar ook anticiperen op een overgangssituaties, waarbij we exploitaties moeten 'stutten' om te voorkomen dat voorzieningen als sportcomplexen, zwembaden en dorpshuizen moeten sluiten door de huidige energiecrisis. We zijn in afwachting van Rijksbeleid, maar vooruitlopend hierop werken we een regeling uit die voorziet in ondersteuning.</i>	Q1
Revolving fund	<i>Eind 2022 ronden we een onderzoek af naar financiële knelpunten voor verduurzaming van maatschappelijk vastgoed. Ook hebben we in beeld waar inwoners knelpunten ervaren. Op basis hiervan maken we een afweging voor het instellen van een revolving fund.</i>	Q2

Regionale Energiestrategie 2.0	<i>In de RES en het uitvoeringsprogramma staat benoemd dat de RES elke twee jaar wordt geactualiseerd. Het nationaal Programma RES heeft recent geadviseerd het RES-proces te wijzigen. Voor praktische uitvoerbaarheid wordt er door het NP RES onderscheid gemaakt tussen een RES Voortgangsdokument en een RES Herijking. Ook voor de RES NHN geldt dat het proces gewijzigd wordt en de RES gesplitst wordt in een voortgangsdokument en een Herijking RES (2.0, 3.0 etc). Voortgangsdokument, geeft de voortgang aan en schetst het proces voor vervolg. Deze wordt elke 2 jaar opgesteld, de eerste in 2023. In oktober 2022 wordt er een monitor RES gepubliceerd. Herijking is aan de orde als er aanvullingen of wijzigingen zijn op het huidige RES 1.0 document.</i>	Q3
Onderzoek 'kleine windturbines'	<i>Heroverwogen of kleine windturbines toch toegestaan kunnen worden in de gemeente. Eigen opwek draagt bij aan reduceren energiekosten agrariërs.</i>	Q3/4
Koersdocument Waterstofeconomie	<i>We zijn in afwachting van nog te finaliseren (lokale) studies naar waterstof. Naar aanleiding hiervan stellen we beleidskaders op.</i>	2023
Verduurzaming bedrijventerreinen	<i>We ramen € 20.000 voor uitwerking van vergroening en verduurzaming van bedrijventerreinen.</i>	2023
Duurzaam Ondernemersloket	<i>We zetten ons in om een duurzaam ondernemersloket op te zetten in de regio (De Kop) samen met buurgemeenten en ONHN. We ramen € 50.000 voor het eerste jaar ter ondersteuning bij succes wordt dit voor langere termijn structureel begroot.</i>	2023/2024

Bestuurlijke projecten

Voor de volgende projecten geven we bijzondere aandacht aan communicatie met en/of participatie van inwoners. Ze hebben grote impact op de fysieke leefomgeving.

Buitendijks plan	<i>Dit wordt mogelijk een project in het programma voor Opwek Energie Rijksvastgoed. Consortium, gemeenten en PNH voeren gesprekken over de wijze waarop deze ontwikkeling een meerwaarde voor inwoners kan hebben voor korte en lange termijn.</i>	2023 e.v.
Netcongestie	<i>Via de Task Force Energie infrastructuur (vanuit PNH) wordt gewerkt aan 3 sporen om netcongestie op te lossen.</i> • <i>Spoor 1: plan van aanpak netcongestie</i> • <i>Spoor 2: Programmeren; lange termijnplanning van benodigde infrastructuur op basis van ontwikkelingen in de regio in overleg met Liander en andere stakeholders. Hieruit volgt pMIEK (provinciaal meerjarenprogramma infrastructuur, energie en klimaat)</i> • <i>Spoor 3: Slimme oplossingen</i>	2023 e.v.
Versnelling verduurzaming gebouwde omgeving	<i>Er is een aanvraag gedaan voor deze subsidieregeling. Afhankelijk van de uitkomst ervan, gaan we over tot uitvoering.</i>	2023
Aanlanding windenergie (PAWOZ 2031-2040)	<i>Vanuit EZK wordt er landelijk onderzoek gedaan naar mogelijke locaties voor het aan land brengen van elektriciteit of waterstof uit offshore windparken. De Kop regio is zo een gebied, hier wordt onderzoek gedaan naar regio Den Helder voor waterstof en regio Middenmeer voor elektriciteit.</i>	2031 e.v.
(Voor)onderzoek Hoogspanningstraject	<i>Tennet onderzoekt noodzaak van uitbreiding van het hoogspanningsnetwerk in de Kop van NH. om aanlanding wind op zee en in de toekomst mogelijk te maken.</i>	2031 e.v.
Pilot energieopslag in verwarmingshuizen	<i>Op dit moment achten we een dergelijk pilot niet haalbaar. We willen dit in 2025 opnieuw verkennen.</i>	2025

Circulaire gemeente

Wat willen we bereiken?

Afvalscheiding en bewustwording voor het belang van recyclen	% gerecycled afval per inwoner	75%
	hoeveelheid kg restafval per inwoner	100
Een duurzame (circulaire) economie		2030, 2050

Wat gaan we er voor doen?

Monitoren van het recycletarief in combinatie met de huidige inzamelmethode	verhouding vaste en variabele kosten	80%-20%
Volledig circulair inkopen	% inkooptrajecten waar rekening is gehouden met 100% circulair	100% in 2030

Beleidsvoornemens

Leidraad BouwCirculair verwerken in beleid	Nadere uitwerking op basis van het Programma Duurzaamheid	
Aansluiting bij Betonakkoord		
Aansluiting Convenant Greendeal Houtbouw MRA		
Nulmeting Circulair Inkopen	In 2023 voeren we een nulmeting uit om te weten in hoeverre Hollands Kroon nu al circulair inkoopt. Op basis van deze nulmeting monitoren we onze vooruitgang in het circulair inkopen richting 2030.	2023
CO2 Prestatieladder	We sluiten ons aan bij de CO2 prestatieladder om de CO2 reductie van onze organisatie beter in kaart te kunnen brengen. Kosten zijn geraamd op € 20.000.	Q4
Duurzame inkoop en projecten	Om te voldoen aan onze duurzaamheidsdoelstellingen is het belangrijk dat we duurzaam inkopen. Soms is duurzame inkoop duurder. Om kosten op te vangen die niet op een andere manier kunnen worden begroot of bekostigd, komt er een stimuleringspost voor duurzaam inkopen van € 75.000.	2023

Bestuurlijke projecten

Voor de volgende projecten geven we bijzondere aandacht aan communicatie met inwoners.

Organisatie van de week van de circulaire economie	<i>Samen met gemeenten Alkmaar, West-Friesland, De Borch, Hoorn en met de ODNHN organiseren we de week van de circulaire economie. We begroten hier € 20.000 voor. De week vindt plaats in februari.</i>	Q1
--	--	-----------

Klimaatadaptatie

Wat willen we bereiken?

Hollands Kroon is in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust		
--	--	--

Voor een veilig rioolstelsel (voorkomen dat afvalwater leidt tot ziekte en milieuschade), is voor de uitvoering van onderhoud het integraal beheerplan leidend. Anticiperend op klimaatverandering doen we onderzoek naar het functioneren van ons riool bij neerslaggebeurtenissen. Jaarlijks doen we onderzoek (inmeten, doorrekenen en in beeld brengen van te treffen maatregelen) in vijf kernen. In 2023 gebeurt dat in Breezand, Hippolytushoef, Middenmeer, Van Ewijcksluis en 't Veld. Eind 2022 wordt besluitvorming over het Programma Stedelijk Water en Rioleringsplan (voorheen gemeentelijk rioleringsplan) verwacht. Uitgangspunt voor de begroting 2023 is dat tarieven van 2022, exclusief indexering, ook de tarieven in 2023 zijn. De eventuele wijziging van tarieven op basis van het nieuwe PSRW worden met ingang van 2024 doorbelast in de leges.

Wat gaan we er voor doen?

We zorgen voor een veilig en klimaatrobuust rioolstelsel	<i>aantal dorpen waar inzicht is in het functioneren van de rioleringsplan en de benodigde verbetermaatregelen.</i>	5
--	---	----------

Beleidsvoornemens

Programma Stedelijk water en riolering (PSWR)	<i>Het PSWR wordt in 2022 herzien in samenwerking met de andere gemeenten in de Noordkop. Het totale plan vormt het uitgangspunt voor het kostendeckingsplan en de rioolheffing.</i>	Q1
Regionale samenwerking klimaatadaptatie	<i>De Kopgemeenten werken samen met de regio Noorderkwartier op het gebied van klimaatadaptatie. Het HHNK is een agenda aan het uitwerken waaraan de Noordkopgemeenten aan de hand van een verdeelsleutel bijdragen. Verder dragen we bij aan regionale projecten die voortvloeien uit de Strategie Klimaatadaptatie Noordkop. Kosten worden op dit moment geraamd op € 28.000 voor regionale samenwerking.</i>	-

Bestuurlijke projecten

Lokale uitvoeringsagenda klimaatadaptatie	<i>De Strategie Klimaatadaptatie Noordkop, wordt in 2022 omgezet naar een uitvoeringsagenda. Onderzoeken, aanpak, etc. Inzet is 'stenen er uit en groen erin'. Uitvoering is op dit moment geraamd op € 155.000. Deze effecten zijn nog niet verwerkt in deze begroting, maar worden, afhankelijk van de besluitvorming, bij de 1^e bestuursrapportage 2023 verwerkt.</i>	2023-2026
---	---	------------------

Biodiversiteit

Wat willen we bereiken?

Herstel en groei van biodiversiteit	% toename van Living Planet Index (LPI)	
	% toename van het aantal weidevogels	

In Hollands Kroon werken we integraal aan de verbetering en bescherming van biodiversiteit. We proberen deze opgave in iedere ingreep in het fysiek domein te borgen. Of het nu gaat over groenbeheer/inrichting of het maken van een klimaatadaptief bestemmingsplan voor een nieuwbouwwijk. In Hollands Kroon streven we naar een 'basiskwaliteit biodiversiteit'. Geen micromanagement voor een specifieke soort, maar we proberen juist dat zoveel mogelijk organismen zich thuis voelen in Hollands Kroon. Dit doen we door landschapselementen op hoog niveau met elkaar te verbinden met bomen, bermen en bosjes. We weken aan biodiverse 'plekken' zoals participatie groen van Kernbeheer of Tiny Forests op schoolpleinen. Daarnaast streven we naar natuurinclusief denken en handelen in de hele gemeente. Zo werken we samen met de Agrarische Natuurvereniging aan het project 'Bloeiende erven' waar we biodiverse en natuurinclusieve erven adviseren en realiseren met een subsidieregeling vanuit de gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

We versterken de groenstructuur en het natuurnetwerk	m2 houtwallen aangelegd	5000m2
	% ecologisch bermbeheer	20%
	m2 ingezaaide bloemweides	5000m2
	aantal Tiny Forests	4
	aantal gerooide en verplaatste bomen en struiken	25.000
We vergroten bewustzijn en betrokkenheid	% ecologisch beheer bosplantsoen	10%
	aantal deelnemers operatie Steenbreek (vergroenen van de eigen tuin)	100
	uitbreiding van aantal bijenhoeven	5

Beleidsvoornemens

Actualisatie van het Deltaplan biodiversiteit		Q2
---	--	----

Bestuurlijke projecten

Project 'Meer bomen'	<i>We gaan jonge boompje en struiken rooien op plekken waar hun overlevingskans slecht is en gaan deze verplaatsen en uitdelen aan particulieren. Gebied Oost is (Den Oever – Middenmeer – Wieringerwerf), samen met Gebied Noord (Breezand – Hippolytushoef – Slootdorp), het gebied waar inwoners vinden dat er in de buurt niet voldoende groen is. In de uitvoering van het project geven we daar aandacht aan.</i> <i>We stellen € 25.000 structureel beschikbaar voor de uitvoering van dit project, gebaseerd op uitvoeringskosten van €1 per boom. Het ambitieniveau bepaalt dus de hoogte van het benodigde budget.</i>	Q4
Landschapsherstelplan Wieringen	<i>Samen met Stichting Landschapszorg Wieringen, Staatsbosbeheer en de ANV maken we dit plan. Voor uitvoering vragen we subsidie aan bij het Waddenfonds.</i>	2023

Cluster Omgevingskwaliteit

Wonen

Wat willen we bereiken?

Aansluiting van het woningaanbod op wensen van (toekomstige) inwoners.	<i>aantal nieuw gebouwde woningen</i>	3.000 in 2030
	<i>reële zoekduur voor een sociale huurwoning (rapportage woonruimteverdeling)</i>	1,64 jaar in 2030
	<i>percentage sociale woningen bij woningbouwplannen > 40 woningen</i>	30%

We zetten in op een toename van het aantal woningen, waarbij de voorwaarde is dat we met de Provincie tot een goede overeenstemming komen over de balans tussen binnenstedelijk ontwikkelen en bouwen in landelijk gebied. Het Woonakkoord, dat regionaal en met de Provincie is afgestemd, is ons vertrekpunt. We willen de mogelijkheid hebben om extra woningen te bouwen om zo sterke dorpen met een goed woon- en leefklimaat te behouden, maar ook om alle doelgroepen (waaronder ook arbeidsmigranten die zich definitief willen vestigen) te kunnen huisvesten. Op basis van het Koersdocument Omgevingsvisie bepalen we onze ambitie. Daarna doen we voorstellen voor actualisatie van het Woonakkoord.

De reële zoekduur geeft aan hoe lang men gemiddeld aan het reageren is op sociale woningen voordat een woning toegewezen wordt. In Hollands Kroon is dit gemiddeld 2,7 jaar. Dat willen we terugbrengen naar de situatie in 2018, toen dit nog 1,64 jaar was. Groei van de sociale voorraad moet daar aan bijdragen.

We zien dat het verstrekken van de starterslening succesvol is. Per 1 oktober 2022 hadden we er 17 verstrekt. Dat is hoger dan de ambitie van 10. Voor 2023 stellen we het ambitieniveau (omhoog) bij en ramen € 10.000 om een hoger plafond voor het verstrekken van leningen te bekostigen.

Wat gaan we er voor doen?

We bevorderen en versnellen de woningbouw	<i>aantal woningen 'in procedure' naar start bouw</i>	1.000 in 2023
	<i>aantal in de markt gezette gemeentelijke locaties</i>	3
	<i>aantal verstrekte startersleningen</i>	20

	% in procedure gebrachte CPO-projecten (op basis van aanmelding)	100%
--	--	------

Beleidsvoornemens

Nota Kostenverhaal en Nota Grondbeleid	<i>We werken deze beleidsinstrumenten uit. Gevolgen voor (fasering) van bestaande projecten (woningbouwprojecten, maar ook op bedrijvigheid) en formatie brengen we in beeld, evenals een planning voor het maken van de instrumenten. We ramen € 50.000 voor ondersteuning bij het maken van beleid.</i>	Q1
Kadernota en Jaarprogramma VTH	<i>In deze nota stellen we vast welke meetbare doelen we nastreven met de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH) op het gebied van Bouwen, RO en Milieu. Ook beschrijven we op welke wijze we deze doelen willen bereiken.</i>	Q1
Jaarafspraken 2023 met de woningcorporaties	<i>Op basis van de prestatieafspraken 2022-2026 worden de jaarafspraken voor 2023 vastgesteld.</i>	Q1
Actualisatie van het woonbehoefteonderzoek	<i>We laten extern een nieuw woonbehoefte onderzoek uitvoeren, als herhaling van het in 2019 uitgevoerde woonbehoefteonderzoek. Het wordt een bouwsteen voor de tweede herziening van de Woonvisie.</i>	Q1
Herziening Woonvisie	<i>We streven naar een woningbouwverdeling van: 30% sociaal, 30% middelduur en 40% vrije sector. Daarvoor stellen we spelregels '30-30-40' op die we als beleid voor initiatieven hanteren. We herzien op dit onderdeel de Woonvisie. De ambities op bijvoorbeeld gebied van wonen en zorg, duurzaamheid vertalen we ook door, evenals de uitkomsten van het woonbehoefteonderzoek.</i>	Q2
Huisvestingsverordening	<i>Indien de wet daarop wijzigt, verkennen we de mogelijkheden om met een huisvestingsverordening te sturen op toewijzing van woningen voor inwoners die nu ook binnen de gemeente wonen.</i>	Q4
Nationale Woon- en Bouwagenda	<i>In regionaal en bovenregionaal verband vertalen we deze agenda. Er volgt daaruit mogelijk een nieuwe Woondeal.</i>	Q4

Bestuurlijke projecten

We verwachten eind 2023, begin 2024 de doelstelling om 1.000 woningen in procedure te brengen, te behalen. Onderstaande (grotere) woningbouwplannen worden met hogere prioriteit nader uitgewerkt om deze in 2023 en 2024 in procedure te brengen.

Dahliapark, Winkel	<i>afonden planprocedure en vergunnen van gefaseerde bouw van 200 woningen</i>	2023
't Veld – Noord	<i>afonden plan en vergunnen van gefaseerde bouw van 300 woningen; na gunning wordt de gemeenteraad geïnformeerd.</i>	2023
Terpweg, Wieringerwerf	<i>planprocedure afronden en 90 woningen vergunnen</i>	2023-2024
Limmerschouw, Winkel	<i>start planprocedure voor gefaseerde bouw van 400 woningen</i>	2023-2024

We zien op andere locaties ook veel initiatief uit de markt. Uiteraard zit een verklaring in de gunstige markt (tot voor kort) en wellicht speelt de invoering van de Omgevingswet ook een rol. In onderstaande tabel geven we een niet-limitatieve opsomming van plannen die naar verwachting ook in 2023 in procedure gebracht worden.

Molenvaart 12-14, Anna Paulowna	<i>vergunnen van de bouw van 22 woningen</i>	2023
Elshof-Zuid, fase 5, Anna Paulowna	<i>start planprocedure voor 90 woningen</i>	2023
Oude schoollocaties, Hippolytushoef	<i>start planprocedure voor 24 woningen</i>	2023
Groenhof, Breezand	<i>vergunnen van de bouw van 44 woningen</i>	2023
Schoollocatie Slootdorp	<i>planprocedure starten 27 woningen</i>	2023
Uitwerking de Hoop, fase 4, Wieringerwaard	<i>planprocedure starten voor 24 woningen</i>	2023
Twee locaties WoonCompagnie, Wieringerwaard	<i>planprocedure starten voor 28 woningen</i>	2024
Politiebureau, Wieringerwerf	<i>planprocedure starten voor 18 starterswoningen</i>	2024

Maar er is meer initiatief en dus een hogere plancapaciteit. Via de uitwerking van de nieuwe Kadernota VTH beoordelen we hoe de ambities uit de markt matchen met onze ambities en hoe we daar uitvoering aan kunnen geven. We brengen daarbij in beeld welke personele en financiële consequenties dat heeft.

Realisatie van alternatieve woonvormen, zoals flexwonen en tiny houses lukt nog niet goed. We reserveren in 2023 een budget van € 50.000 voor onderzoek en ondersteuning.

Onderhoud groen

Wat willen we bereiken?

Er is in alle buurten voldoende groen aanwezig	<i>aantal inwoners dat vindt dat er in de buurt voldoende groen is</i>	75%
--	--	------------

Uitgangspunt voor de begroting is de uitvoering van het onderhoud zoals vastgesteld in het integraal beheerplan. Daarbij is voor 2023 wel het vertrekpunt om daar waar mogelijk maatregelen ter bevordering van klimaat en biodiversiteit door te voeren. Denk daarbij aan het reeds in gang gezette ecologische bermbeheer.

Het Deltaplan Biodiversiteit wordt herzien en ook volgt een Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie. Op basis hiervan gaan we in 2023 en 2024 bepalen in hoeverre de uitvoering van groenonderhoud en -inrichting verder moet veranderen. Kostenstijgingen voor regulier onderhoud zijn in de 2^e bestuursrapportage 2022 al structureel meegenomen. We zien nog geen aanleiding om verdere verhoging te ramen. Helaas zien we dat een (regionale) aanpak iepziekte noodzakelijk lijkt te worden.

Wat gaan we er voor doen?

We voeren Planmatige uitvoering van onderhoud aan openbaar groen en water.	<i>% maandelijks gecontroleerde locaties dat voldoet aan de vastgestelde beeldkwaliteit</i>	> 90%
We planten extra bomen	<i>aantal nieuw geplante bomen</i>	> 475

Beleidsvoornemens

Aanpassing Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR)	<i>Na vaststelling van het nieuwe programma Duurzaamheid, de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie en het Deltaplan Biodiversiteit gaan we beoordelen of, en zo ja, op welke onderdelen het HIOR en IB moeten wijzigen. In 2024 doen we een gedeeltelijke wijziging. In 2025 wordt het huidige HIOR volledig herzien.</i>	2024-2025
Aanpassing Integraal Beheerplan		2024-2025

Leefbaarheid

Wat willen we bereiken?

Prettige leefomgeving voor alle inwoners	<i>cijfer voor directe leefomgeving</i>	7,7
	<i>cijfer voor de zorg van de gemeente voor de woon- en leefomgeving.</i>	6,7
	<i>% score 4 of 5 ten opzichte van totale aantal beoordelingen van afhandeling fixi-melding</i>	>55%

De zorg van de gemeente voor de woon- en leefomgeving krijgt van inwoners in 2022 gemiddeld een 6,1. Dat is even hoog als in 2020, maar lager dan het landelijk gemiddelde (6,7). In Gebied Oost (*Den Oever – Middenmeer – Wieringerwerf*) geeft men met een 5,7 gemiddeld het laagste cijfer en in Gebied Zuid (*Lutejewinkel, Nieuwe Niedorp, Oude Niedorp, 't Veld en Winkel*) met een 6,5 gemiddeld het hoogste cijfer.

Om de waardering voor de zorg voor de leefomgeving te laten stijgen van een 6,1, naar een 6,7 zetten we in 2023 in op een aantal concreet zichtbare maatregelen:

- het budget van kernbeheer wordt verhoogd om, met stijgende prijzen, dezelfde ambitie vast te kunnen houden voor het ondersteunen van inwonersinitiatieven;
- aan de wens van inwoners om meer hondenpoepbakken te plaatsen geven we invulling;
- we verhogen het budget om onderhoud en vervanging van speelplekken (inclusief skatebanen), meubilair en kunstobjecten in de openbare ruimte uit te kunnen voeren;
- budget voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte groeit mee met de gewenste kwaliteit en gerealiseerde kwantiteit van de openbare ruimte.

In onze communicatie gaan we aandacht vragen voor het geven van feedback op een fixi-melding. In het platform is een tevredenheidsindicator ingebouwd. Hier kan de melder na afronding van een melding een cijfer geven (score 1-5) en er eventueel feedback bij schrijven. In een dashboard kunnen wij per soort melding bekijken hoeveel meldingen er zijn geweest en ook hoe de afhandeling daarvan beoordeeld wordt. Een klein deel van de melders (voor zo'n 1.000 van de 46.000 meldingen tot nu toe) neemt de moeite om de afhandeling van een fixi-melding te beoordelen. Zo'n 55% daarvan scoort een afhandeling met 4 of 5.

In het coalitieakkoord hebben we gesteld dat we inzetten op bredere communicatie met inwoners door samen met hen te werken aan dorpsontwikkelvisies. Doel is te ontdekken wat er volgens de inwoners gedaan moet worden om de kwaliteit en de leefbaarheid van kernen te vergroten. In 2023 en 2024 kiezen we voor een andere fasering voor het maken van de ambitieplannen, ten opzichte van de nota van uitgangspunten, zoals vastgesteld in de raad van 1 februari 2022 en ontwikkelen we de ambitieplannen door tot dorpsontwikkelvisies. We reserveren in de begroting in deze jaren € 100.000 per jaar voor ondersteuning bij het maken, uitwerken van en communiceren over deze aanpak. In 2024 evalueren we deze aanpak en doen we een voorstel voor structurele borging.

Wat gaan we er voor doen?

Hondenpoepbakken plaatsen	<i>aantal in 2023 extra geplaatste hondenpoepbakken</i>	50
Het aantal fixi-meldingen door inwoners verlagen door proactief problemen te signaleren en op te lossen en het planmatige onderhoud beter af te stemmen op de wensen van de inwoners.	<i>een daling t.o.v. het gemiddelde aantal fixi-meldingen van de voorgaande 4 jaar</i>	5%

Beleidsvoornemens

Verkenning fasering dorpsontwikkelvisie Den Oever	<i>Het ambitiedocument voor het Omgevingsplan voor deze kern staat gepland in 2027. De herinrichting van Den Oever Noord staat gepland in 2024. We verkennen de mogelijkheden het ambitiedocument, door te ontwikkelen in een dorpsontwikkelvisie, voor Den Oever al in 2023 op te pakken en het onderzoek naar toekomst visserij en recreatie, toerisme in Den Oever (zie programma Bedrijvigheid) dat in 2022 is afgerond door te vertalen naar een uitvoeringsprogramma. Stakeholders worden daarin betrokken.</i>	Q1
Begraafplaatsen	<i>We doen onderzoek naar de toekomst van de gemeentelijke begraafplaatsen en hoe we daar in de toekomst een goede invulling aan kunnen geven, als de druk op de begraafplaatsen verder afneemt, met als mogelijk gevolg een toename van lege velden. Op basis van het onderzoek werken we opties uit. De financiering van de begraafplaatsen verandert dan mogelijk ook. We ramen € 25.000 voor het onderzoek.</i>	Q1
Brede Welvaartskader	<i>We maken een concept afwegingskader voor nieuwe initiatieven van grootschalige- en bedrijfsontwikkelingen op basis van de economische, maatschappelijke, ruimtelijke en duurzame meerwaarde voor korte en lange termijn. We ramen € 50.000 om dit kader op te stellen. De definitieve versie en het gebruik van dit kader leggen we vast in de Omgevingsvisie.</i>	Q2
Koersdocument Omgevingsvisie	<i>Het Koersdocument wordt aangepast op de visie en ambitie van het nieuwe coalitieakkoord. We verwachten in Q1 de participatie te kunnen starten en</i>	Q2

	<i>definitieve besluitvorming in Q2. Het concept brede welvaarts kader en de economische koers stellen we vast in het koersdocument.</i>	
5G beleid	<i>We stellen 5G-beleid op (opstelpunten/antennebeleid) en richten een loketfunctie voor aanbieders in. We ramen € 50.000 voor onderzoek en juridisch advies.</i>	Q2
Dorpsontwikkelvisie Wieringerwaard – Nieuwe Sluis en Anna Paulowna	<i>Ter voorbereiding op het Omgevingsplan, maken we voor deze kernen een dorpsontwikkelvisie, waarbij we inwoners raadplegen over wat zij belangrijk vinden voor hun kern. Daar waar mogelijk worden wensen meegenomen bij herinrichtingsprojecten in deze kernen en maken we een uitvoeringsplan voor projecten die we in deze kern uit willen voeren (korte en lange termijn).</i>	Q2
Dorpsontwikkelvisie Winkel - Niedorp	<i>In Winkel – Niedorp zijn, na afronding van het winkelhart, geen grote herstructureringen gepland. Wel zien we deze kern als groeikern voor woningbouw. In 2023 maken we de dorpsontwikkelvisie voor Winkel-Niedorp. Dat doen we parallel aan de ruimtelijke visie voor woningbouwontwikkeling in deze kernen. We zetten geen rem op woningbouw, maar willen in de visie wel nader uitwerken wat er nodig is in het dorp om gefaseerd tot een uitbreiding van zo'n 1.400 woningen te komen.</i>	Q4
Omgevingswet: leges voor milieuvergunning (milieubelastende activiteiten)	<i>We onderzoeken of we leges in rekening willen brengen voor de milieuvergunningen. We brengen in beeld om hoeveel vergunningen het gaat en baseren daar ons beleid op. We verwachten in de uitvoering in 2023 geen extra financiële consequenties.</i>	Q3
Omgevingsvisie	<i>We starten in de tweede helft van 2023 met het opstellen van de Omgevingsvisie.</i>	Q4-2024
Dorpsontwikkelvisie Middenmeer	<i>In Middenmeer staat in 2024 een herinrichting gepland. Ook het ambitiedocument voor deze kern wordt in 2024 gemaakt. We brengen beiden bij elkaar in een dorpsontwikkelvisie. We zien ook de ontwikkeling van de Westflank A7 als bouwsteen voor de te maken dorpsontwikkelvisie.</i>	2024

Bestuurlijke projecten

De volgende projecten worden in 2023 in procedure gebracht en/of ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd:

Centrumplan Hippolytushoef	<i>We leggen een definitief ontwerp ter vaststelling aan de gemeenteraad voor.</i>	Q1
SOK Uitrol glasvezel in de kernen	<i>Uitrol van glasvezel doen we via een samenwerkingsovereenkomst (SOK) met één marktpartij, waarbij ook afspraken vastgelegd zijn over de degeneratiekosten (kosten die gemaakt worden om achteruitgang van de inrichting te herstellen) die in rekening worden gebracht. We organiseren via de SOK ook extra, intensief, toezicht op de uitvoering. We verwachten een SOK nog in 2022 te kunnen tekenen.</i>	v.a. Q1
5G beleid	<i>We stellen 5G-beleid op (opstelpunten/antennebeleid) en richten een loketfunctie voor aanbieders in. We ramen € 50.000 voor onderzoek en juridisch advies.</i>	Q2
Terpstraat Wieringerwerf (herinrichting van de weg en het aanliggende winkelgebied)	<i>Wellicht gaan prijsstijgingen van invloed zijn op het reeds beschikbaar gestelde krediet. Ook zijn we nog in afwachting van de toekenning van een subsidie. Als een aanvullende kredietaanvraag nodig blijkt, dan leggen we dit aan de gemeenteraad voor.</i>	2023
Sportcomplex Niedorp – Winkel	<i>In 2023 moet duidelijkheid ontstaan over de functies van het beoogde sportcomplex en de (financiële) haalbaarheid daarvan. De locatie wordt gezien in samenhang met de ruimtelijke visie en de op te stellen dorpsontwikkelvisie.</i>	2023

Cluster Veiligheid

Wat willen we bereiken?

Een veilige leefomgeving	% inwoners dat zich (meestal/altijd) veilig voelt (Inwonerspeiling)	89%
	% inwoners dat (heel) veel overlast ervaart (Inwonerspeiling)	7%

Het huidige beleid van Hollands Kroon op het gebied van veiligheid is op orde en de uitvoering van maatregelen functioneert goed. Wel zijn de volgende (landelijke) trends en ontwikkelingen gesignaleerd waarop wij proactief reageren om het niveau ook in de toekomst vast te houden;

- sociale en technologische ontwikkelingen volgen elkaar in een hoog tempo op. Met name de onlinewereld heeft steeds meer impact offline;
- ontwikkelingen en conflicten in zowel binnen- als buitenland hebben gevolgen voor de lokale situatie;
- de maatschappij lijkt te verharderen en zich sneller te uiten in extremen. Dit zien wij terug op het gebied van georganiseerd criminaliteit maar ook onder de jeugd;
- de toenemende druk op het sociaal domein wordt zichtbaar doordat hulpbehoevende en verwarde personen langer moeten wachten op de juiste begeleiding. Dit leidt tot een toename van overlastmeldingen uit de wijken.

In 2022 volgt een nieuwe Kadernota Veiligheid. Op drie thema's hebben wij een nadrukkelijke ambitie om dit steviger aan te pakken:

- Ondermijning
- Zorg en Veiligheid
- Digitale Veiligheid

Bij het maken van de begroting 2023 is het uitgangspunt dat de huidige budgetten ook toereikend zijn om de doelen uit de nieuwe Kadernota te behalen. Dit evalueren we na vaststelling van de nota en de gevolgen brengen we dan in beeld bij de 1^e Bestuursrapportage 2023.

Ondermijning

Wat gaan we er voor doen?

We ontwikkelen een integrale aanpak op fenomenen, branches en locaties waar sprake is van georganiseerde ondermijnende criminaliteit dan wel gebieden die hiervoor kwetsbaar zijn.	aantal integrale controles	6
	aantal projecten vergroten bewustwording ondermijning	4

	<i>aantal bestuurlijke optredens ondermijning gerelateerd</i>	8
	<i>aantal meldingen ondermijning gerelateerd</i>	8

Bestuurlijke projecten

Maritieme Smokkel	<i>Het project Maritieme Smokkel is gericht op het voorkomen, verstoren en stoppen van deze criminele processen en daaruit voortvloeiende vormen van ondermijnende misdaad. Denk bijvoorbeeld aan witwassen en vastgoedfraude.</i>	2023
Veilig Buitengebied	<i>Onderzoek, voorlichting en bewustwording op locatie georganiseerd voor agrariërs waarbij er ook aandacht wordt gegeven aan de ondersteuning die wij kunnen bieden bij financiële of bedrijfsmatige problemen; door middel van de inzet van een agrarische coach (AgroCoach).</i>	2023
Weerbaarheid	<i>Inzet bewustzijn op het gebied van ondermijning bij medewerkers en inwoners met diverse projecten en acties.</i>	2023

Zorg en Veiligheid

Wat gaan we er voor doen?

We pakken overlast en criminaliteit veroorzaakt door jeugd(groepen) preventief en repressief aan.	<i>aantal projecten tegengaan overlast jeugd</i>	2
	<i>aantal projecten tegengaan criminaliteit onder jeugd</i>	1
	<i>aantal geregistreerde meldingen jeugdoverlast</i>	▼
	<i>% jongeren tussen de 13-23 met jeugdreclassering</i>	
	<i>aantal kernen waar een sluitende aanpak is tussen Jongerenwerk, Inluzio Hollands Kroon, politie en gemeente</i>	10
We voorkomen en bestrijden problemen in de woon- en leefomgeving door vroegtijdig signalen van huiselijk geweld, woonoverlast en verward gedrag te zien en herkennen.	<i>aantal geregistreerde meldingen overlast verward persoon</i>	▼
	<i>aantal buurtbemiddeling- en mediationtrajecten</i>	82
	<i>% geslaagde buurtbemiddeling- en mediationtrajecten</i>	▲
	<i>aantal geregistreerde meldingen woonoverlast</i>	▼
	<i>aantal geregistreerde meldingen van huiselijk geweld</i>	▼
	<i>aantal repressieve optredens tegen ernstige en herhaaldelijke overlast.</i>	▲
We beschermen de veiligheid van de inwoners van Hollands Kroon tegen potentieel gewelddadig gedrag of elke andere vorm van gedragingen die ideologisch gericht zijn op het ontwrichten van de samenleving.	<i>aantal geregistreerde meldingen van incidenten</i>	

Bestuurlijke projecten

Verwarde personen	<i>Er wordt nauw samengewerkt met de woningbouwverenigingen, het wijkteam, politie en Vangnet & advies om de overlast samen aan te pakken. Een prioriteit</i>	2023
-------------------	---	-------------

	<i>ligt op het realiseren van Skaeve Huse locaties waar notoire overlast gevende personen tijdelijk gehuisvest kunnen worden.</i>	
Jeugd	<i>Afgelopen jaren is er een behoefte geconstateerd aan een betere afstemming van preventieve en repressieve interventies. Er is daarom gestart met de zogenoemde Lokale Tafel. Het doel hiervan is om escalatie naar andere, zwaardere overlegstructuren te kunnen voorkomen. Het doel is om de komende jaren meer aandacht te geven aan de Lokale Tafel, zodat er preventief meer voorkomen kan worden.</i>	2023
Woonoverlast	<i>Het voorkomen en terugdringen van woonoverlast is een belangrijk thema in onze nieuwe kadernota en in de uitwerking van de prestatieafspraken met de corporaties. Dit doen wij niet alleen, maar in samenwerking met onze partners.</i>	2023
Polarisatie en radicalisering	<i>Tijdens alle casuïstiek houden wij oog voor mogelijke signalen van polarisatie of radicalisering. Wij brengen dit onderwerp regelmatig onder de aandacht bij onze ketenpartners zodat zij vroegtijdig signalen opvangen en bij ons melden.</i>	2023

Digitale Veiligheid

Wat gaan we er voor doen?

Inzicht verkrijgen in de ontwikkeling en omvang van cybercrime in Hollands Kroon.	<i>aantal geregistreerde delicten van cybercrime</i>	▼
	<i>aantal campagnes ter bevordering van bewustwording cybercrime</i>	3

In het district Noord-Holland is het totaal aantal meldingen en aangiften op het gebied van cybercrime gestegen van 813 in 2017 tot maar liefst 3796 in 2021. Dat is een stijging van ruim 367%. In totaal is een bedrag € 12.109.136,31 buitgemaakt. In 2021 waren 329 van deze meldingen en aangiften afkomstig van inwoners van de gemeente Hollands Kroon.

Bestuurlijke projecten

Digitale Veiligheid	<i>De focus ligt de komende periode op het beter verbinden van ICT en OOV om zo de gevolgen van een veiligheidsincident op de interne infrastructuur te koppelen aan de impact op de buitenwereld. Zie ook programma Dienstverlening.</i>	2023
Crisisbeheersing	<i>Vanuit de gemeente en de Veiligheidsregio wordt geïnvesteerd in het signaleren van kwetsbaarheden in ons gebied en het beter op elkaar aansluiten van de reguliere crisisorganisaties. Door het uitwisselen van calamiteitenplannen en het organiseren van oefeningen zijn wij steeds beter voorbereid op een breed scala van mogelijke incidenten.</i>	2023
Cybercriminaliteit	<i>Gemeenten dienen vanuit hun zorgplicht de samenleving weerbaar te maken tegen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Om dit te realiseren benadert de gemeente specifieke doelgroepen, zoals ondernemers, jongeren, ouderen en laaggeletterden. Voor een goede afstemming brengt de gemeente de aanpak van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit in bij de lokale driehoek, het overleg tussen burgemeester, politie en openbaar ministerie.</i>	2023

Overzicht kosten programma Leefbaarheid

Uitgaven

Cluster	2023	2024	2025	2026
Infrastructuur	€ 5,078,460	€ 5,473,375	€ 5,773,810	€ 5,773,810
Milieu	€ 9,494,223	€ 9,446,610	€ 9,488,257	€ 9,241,132
Omgevingskwaliteit	€ 6,861,388	€ 6,511,710	€ 6,125,747	€ 6,129,047
Veiligheid	€ 4,532,502	€ 4,466,006	€ 4,445,636	€ 4,445,636
Lasten	€ 25,966,573	€ 25,897,701	€ 25,833,450	€ 25,589,625

Inkomsten

Cluster	2023	2024	2025	2026
Infrastructuur	-€ 100,229	-€ 100,229	-€ 100,229	-€ 102,747
Milieu	-€ 10,836,505	-€ 10,861,205	-€ 10,861,205	-€ 10,784,538
Omgevingskwaliteit	-€ 2,947,926	-€ 2,272,926	-€ 2,272,926	-€ 2,272,926
Veiligheid	-€ 16,238	-€ 16,238	-€ 16,238	-€ 16,238
Baten	-€ 13,900,898	-€ 13,250,598	-€ 13,250,598	-€ 13,176,449

Saldo

	2023	2024	2025	2026
Saldo voor bestemming	€ 12,065,675	€ 12,647,103	€ 12,582,852	€ 12,413,176
Mutaties binnen reserve	-€ 595,882	-€ 595,882	-€ 595,882	-€ 595,882
Saldo na bestemming	€ 11,469,793	€ 12,051,221	€ 11,986,970	€ 11,817,294

Autonome ontwikkelingen, noodzakelijkheden en wensen

Autonome ontwikkelingen										
Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026	
Omgevingskwaliteit	Openbaar Groen (Openlucht) Recr.	Vervangen speelplaatsen	Verhoging structurele vervangingskrediet voor de speelplaatsen van 80.000 naar 100.000. Ingeschat wordt dat door de huidige prijsstijgingen de speeltoestellen niet kunnen worden ingekocht en dus worden vervangen.	Uitgaven	Structureel	€ 0	€ 2,000	€ 2,000	€ 2,000	
Omgevingskwaliteit	Openbaar Groen (Openlucht) Recr.	Kernbeheer	Voor de taak van Kernbeheer blijft hetzelfde ambitieniveau. Gezien de prijsstijgingen is er extra budget nodig om dit niveau tenminste te handhaven.	Uitgaven	Structureel	€ 30,000	€ 30,000	€ 30,000	€ 30,000	
Omgevingskwaliteit	Openbaar Groen (Openlucht) Recr.	Onderhoud speelplaatsen	Voor het onderhoud van ca 120 speeltuinen, meubilair, monumenten zijn door verandering in wetgeving de kosten gestegen. Gebruik maken van duurzame materialen is kostbaarder. Materiaal is sowieso duurder geworden.	Uitgaven	Structureel	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000	
Omgevingskwaliteit	Openbaar Groen (Openlucht) Recr.	Areaaluitbreiding onderhoud OR	Binnen de gemeente is op diverse plekken het areaal uitgebreid, het gebied wat onderhoud aan bijvoorbeeld groen nodig heeft is groter geworden waar extra onderhoudsbudget voor nodig is.	Uitgaven	Structureel	€ 120,000	€ 120,000	€ 120,000	€ 120,000	
Veiligheid	Crisisbeheersing & Brandweer	GR Veiligheidsregio	De mutaties is ontleend aan de begroting die in het voorjaar van 2022 is ingediend. Deze begrotingen zijn in de raad van 9 juni 2022 behandeld.	Uitgaven	Structureel	€ 124,188	€ 124,188	€ 124,188	€ 124,188	
Veiligheid	Openbare Order & Veiligheid	Dierenwelzijn	Budget dierenwelzijn moet worden bijgesteld. Door de huidige prijsontwikkelingen maar ook door de niet doorgevoerde eerdere prijsontwikkelingen (voor 2022)	Uitgaven	Structureel	€ 20,000	€ 20,000	€ 20,000	€ 20,000	
Veiligheid	Openbare Order & Veiligheid	Lijkschouwing	Budget lijkschouwing moet worden bijgesteld. Door de huidige prijsontwikkelingen maar ook door de niet doorgevoerde eerdere prijsontwikkelingen (voor 2022)	Uitgaven	Structureel	€ 20,000	€ 20,000	€ 20,000	€ 20,000	

Noodzakelijkheden

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Infrastructuur	Verkeer, Wegen & Water	Bruggen Prijsstijging energie	Voor het gebruik van de bruggen is energie nodig, door de prijsstijgingen heeft dit tot gevolg dat het budget niet toereikend is	Uitgaven	Structureel	€ 15,000	€ 15,000	€ 15,000	€ 15,000
Omgevingskwaliteit	Wonen & Bouwen	Glasvezel in de kernen	Nadat het buitengebied in Hollands Kroon volledig is voorzien van glasvezel, is het nu tijd om de dorpen aan te sluiten. Het college vindt het belangrijk dat alle dorpen in Hollands Kroon glasvezel krijgen. Het voorstel is om een samenwerkingsovereenkomst (SOK) met aanbieders af te sluiten. Deze overeenkomst heeft als doel de aanbieders van het aanleggen van glasvezel een stimulans te geven om alle dorpen te voorzien van glasvezel voor snel internet. Indien dit niet op deze manier wordt aangevlogen, met een SOK, wordt het netwerk willekeurig aangelegd. Nu kan de gemeente sturen waarbij uitgangspunt is dat het HollandsKroon geen extra middelen kost. Er wordt eerst het ingeschreven bedrag (tarief x aansluitingen) ontvangen waarna er kosten van metname toezicht worden gemaakt	Uitgaven	Incidenteel	€ 300,000	€ 300,000	€ 0	€ 0
Omgevingskwaliteit	Wonen & Bouwen	Glasvezel in de kernen	Inkomsten die behoren bij het project aanleggen glasvezel	Inkomsten	Incidenteel	-€ 600,000	€ 0	€ 0	€ 0
Veiligheid	Crisisbeheersing & Brandweer	Brandweerkazernes	Energieverhoging brandweerkazernes.	Uitgaven	Incidenteel	€ 40,000	€ 0	€ 0	€ 0

Wensen

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Infrastructuur	Verkeer, Wegen & Water	Verkeersveiligheid splan	Voor het uitvoeren van het Verkeersveiligheidsplan Hollands Kroon (vastgesteld in 2020) is meer budget nodig om de verkeerskundige onderzoeken uit te laten voeren naar het oplossen van verkeersveiligheid knelpunten.	Uitgaven	Incidenteel	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Infrastructuur	Verkeer, Wegen & Water	Verkeersmodel	Voor de omgevingswet moet van Hollands Kroon een Basis Geluid Emissie kaart aanwezig zijn, deze kan gemaakt worden aan de hand van een verkeersmodel.	Uitgaven	Incidenteel	€ 40,000	€ 0	€ 0	€ 0
Infrastructuur	Verkeer, Wegen & Water	Verkeersveiligheid splan en Emissiekaart	Voor het uitvoeren van het Verkeersveiligheidsplan Hollands Kroon (vastgesteld in 2020) is meer budget nodig om de verkeerskundige onderzoeken uit te laten voeren naar het oplossen van verkeersveiligheid knelpunten. Voor de omgevingswet moet van Hollands Kroon een Basis Geluid Emissie kaart aanwezig zijn, deze kan gemaakt worden aan de hand van een verkeersmodel, dit verkeersmodel wordt opgesteld door een extern bureau.	Uitgaven	Structureel	€ 20,000	€ 20,000	€ 20,000	€ 20,000
Infrastructuur	Verkeer, Wegen & Water	Voorbereidingskrediet Zandweg Zijdewind	Verbeteren verkeersveiligheid en leefbaarheid van de Zandweg in Zijdewind. Vanuit het afgeronde onderzoek zijn maatregelen voor de korte termijn noodzakelijk. Om deze maatregelen verder uit te werken is een voorbereidingskrediet nodig.	Uitgaven	Structureel	€ 0	€ 8,333	€ 8,333	€ 8,333
Infrastructuur	Verkeer, Wegen & Water	Uitvoering Verkeersveiligheidsplan Bosstraat	Voor het uitvoeren van het Verkeersveiligheidsplan 2022 is budget nodig om de Bosstraat in Winkel aan te pakken.	Uitgaven	Structureel	€ 0	€ 8,333	€ 8,333	€ 8,333
Milieu	Milieubeheer	Duurzaamheid en Klimaat Verwarmingshuizen	Duurzaamheid en Klimaat Verwarmingshuizen	Uitgaven	Incidenteel	€ 0	€ 0	€ 50,000	€ 0

Wensen

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Milieu	Milieubeheer	Strategie Klimaatadaptatie Noordkop	Strategie Klimaatadaptatie Noordkop	Uitgaven	Incidenteel	€ 28,000	€ 0	€ 0	€ 0
Milieu	Milieubeheer	Duurzaamheid en Klimaat in projecten Openbare ruimte	Om te kunnen voldoen aan de ambities in het coalitieakkoord wat betreft duurzaamheid is meer aandacht nodig voor duurzaamheid in projecten in de openbare ruimte. Daarom neemt team Duurzaamheid een budget op om de meerkosten van duurzaamheid in projecten in de openbare ruimte te kunnen opvangen. Projecten kunnen aanspraak maken op dit budget bij het opstellen van het plan als het duurzaamheidsaspect in projecten niet anders kan worden bekostigd. Wij werken regionaal samen met het Noorderkwartier aan klimaatadaptatie.	Uitgaven	Structureel	€ 125,000	€ 75,000	€ 75,000	€ 75,000
Milieu	Milieubeheer	Duurzaamheid en Klimaat Bedrijvenloket	Bedrijvenloket in de Kop - samenwerking tussen gemeenten en loket voor bedrijven(terreinen) met als doel hulp bij verduurzaming (energie).	Uitgaven	Structureel	€ 50,000	€ 50,000	€ 50,000	€ 50,000
Milieu	Milieubeheer	Duurzaamheid en Klimaat Onderzoek en advies	Het thema 'Duurzaamheid' verandert snel. Regelmatig moeten er onderzoeken en adviezen worden uitgevoerd.	Uitgaven	Structureel	€ 50,000	€ 50,000	€ 50,000	€ 50,000
Milieu	Milieubeheer	Duurzaamheid en Klimaat Energiebesparing sakkoord Noord- Hollandse bedrijven	De komende 3 jaar zullen ca 475 bedrijven in Hollands Kroon een energiescan en adviestraject gaan volgen voor het uitvoeren van verplichte energiebesparingsmaatregelen.	Uitgaven	Incidenteel	€ 197,125	€ 197,125	€ 197,125	€ 0

Wensen

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Milieu	Milieubeheer	Duurzaamheid en Klimaat Energiebesparing sakkoord Noord-Hollandse bedrijven	De kosten voor de scan worden gedeeltelijk gedekt uit een subsidie van de provincie	Inkomsten	Incidenteel	-€ 76,667 ●	-€ 76,667 ●	-€ 76,667 ●	€ 0
Omgevingskwaliteit	Begraafplaatsen & Crematoria	Visie Begraafplaatsen	Visie Begraafplaatsen wordt vormgegeven. Om een onderzoek of ondersteuning in te kunnen zetten wordt budget gevraagd.	Uitgaven	Structureel	€ 25,000 ◆	€ 0	€ 0	€ 0
Omgevingskwaliteit	Openbaar Groen (Openlucht) Recr.	Vervangen skatebaan Nieuwe Niedorp en Anna Paulowna	Beide skatebanen zijn toe aan vervanging om op een veilige en plezierige gebruik van te maken.	Uitgaven	Structureel	€ 0	€ 17,250 ◆	€ 17,250 ◆	€ 17,250 ◆
Omgevingskwaliteit	Openbaar Groen (Openlucht) Recr.	Kernbeheer - Bomen	Voortzetten actie bomen particulieren. Met de actie wordt bedoeld meer bomen in HollandsKroon door bijvoorbeeld bomen aan particulieren te 'schenken'	Uitgaven	Structureel	€ 25,000 ◆	€ 25,000 ◆	€ 25,000 ◆	€ 25,000 ◆
Omgevingskwaliteit	Openbaar Groen (Openlucht) Recr.	Kernbeheer - Poepbakken	Er blijft heel veel vraag naar nieuwe hondenpoepbakken. Op dit moment is er onvoldoende dekking in de gemeente. Gebleken is dat er rondom hondenpoepbakken minder overlast van hondenpoep is. Voor de aanschaf wordt 30.000 opgenomen en het jaarlijks onderhoud/legen van de bakken 12.500 per jaar.	Uitgaven	Structureel	€ 42,500 ◆	€ 12,500 ◆	€ 12,500 ◆	€ 12,500 ◆
Omgevingskwaliteit	Ruimtelijk Orderning	Nota kostenverhaal	Nota kostenverhaal	Uitgaven	Incidenteel	€ 50,000 ◆	€ 0	€ 0	€ 0

Wensen

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Omgevingskwaliteit	Ruimtelijk Ordening	Duiker Molenvaart Lidl	Lidl wil het pand aan de Molensluis uitbreiden, Woning stichting Anna Paulowna start de ontwikkeling Molenvaart 12-14, daardoor zijn er goede kansen ten aanzien van klimaatadaptatie. Lidl gaat het pand toekomstbestendig maken door een kavel van de gemeente bij het plan te betrekken. De kleine duiker in de daarvoor te verkopen grond wordt vervangen door een grotere duiker die onder de rijbaan van de Molengang komt te liggen en onder de rijbaan van de Molenvaart doorsteekt en via de aan te leggen vijver in de kavel van Molenvaart 12-14 uitmond in het Kruiszwijn. De grote duiker is ook zonder de uitbreiding van Lidl nodig voor het toekomstbestendig regelen van de water af-en aanvoer in het stedelijke gebied van Anna Paulowna.	Uitgaven	Structureel	€ 0	€ 40,000	€ 40,000	€ 40,000
Omgevingskwaliteit	Wonen & Bouwen	Dorpsontwikkelvisie	Dorpsontwikkelvisie	Uitgaven	Incidenteel	€ 100,000	€ 100,000	€ 0	€ 0
Omgevingskwaliteit	Wonen & Bouwen	Alternatieve woonvormen	Voor onderzoek naar mogelijke alternatieve woonvormen (flexwonen, tiny houses, etc.) te doen wordt werkbudget nodig.	Uitgaven	Incidenteel	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Omgevingskwaliteit	Wonen & Bouwen	Uitbreiding budget starterslening	In het RV van 16-12-21 is in de woonvisie is ambitie opgenomen om startersleningen te verstrekken. Met een starterslening heeft de starter op de koopwoningmarkt meer kans op het vinden en kopen van een koopwoning. Door een lening van maximaal € 35.000,- aan te bieden via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn) ondersteunen we deze doelgroep. Uitbreiding om dit meer toe te kunnen passen wordt nu voorgelegd.	Uitgaven	Structureel	€ 10,000	€ 10,000	€ 10,000	€ 10,000

Wensen

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026	
Omgevingskwaliteit	Wonen & Bouwen	5G antennebeleid	5G ontwikkelingen komen in een stroomversnelling. Het ministerie van Economische Zaken heeft de leidraad voor lokaal antennebeleid gepubliceerd. Hollands Kroon zal hierin samenwerken met de gemeente Medemblik. Budget is o.a. nodig voor het inwinnen van juridisch advies.	Uitgaven	Incidenteel	€ 50,000	♦	€ 0	€ 0	€ 0
Omgevingskwaliteit	Wonen & Bouwen	Welvaart	Uitwerken van het Brede Welvaart Kader	Uitgaven	Incidenteel	€ 50,000	♦	€ 0	€ 0	€ 0

Totaal financiële mutaties - Leefbaarheid

Uitgaven / Inkomsten	2023	2024	2025	2026
☐ Uitgaven	€ 1,681,813	€ 1,344,729	€ 994,729	€ 747,604
Autonome Ontwikkelingen	€ 414,188	€ 416,188	€ 416,188	€ 416,188
Noodzakelijkheden	€ 355,000	€ 315,000	€ 15,000	€ 15,000
Wensen	€ 912,625	€ 613,541	€ 563,541	€ 316,416
☐ Inkomsten	-€ 676,667	-€ 76,667	-€ 76,667	€ 0
Noodzakelijkheden	-€ 600,000	€ 0	€ 0	€ 0
Wensen	-€ 76,667	-€ 76,667	-€ 76,667	€ 0
Total	€ 1,005,146	€ 1,268,062	€ 918,062	€ 747,604

Krediet

Type Mutatie	Onderwerp	Toelichting	Bedrag krediet	2023	2024	2025	2026
Autonome Ontwikkelingen	Vervangen speelplaatsen	Verhoging sturcturele vervangingskrediet voor de speelplaatsen van 80.000 naar 100.000 Ingeschat wordt dat door de huidige prijsstijgingen de speeltoestellen niet kunnen worden ingekocht en dus worden vervangen	€ 20,000	€ 0	€ 2,000	€ 2,000	€ 2,000
Wensen	Vorbereidingskrediet Zandweg Zijdewind	Verbeteren verkeersveiligheid en leefbaarheid van de Zandweg in Zijdewind. Vanuit het afgeronde onderzoek zijn maatregelen voor de korte termijn noodzakelijk. Om deze maatregelen verder uit te werken is een vorbereidingskrediet nodig.	€ 50,000	€ 0	€ 8,333	€ 8,333	€ 8,333
Wensen	Uitvoering Verkeerveiligheidsplan Bosstraat	Voor het uitvoeren van het Verkeersveiligheidsplan 2022 is budget nodig om de Bosstraat in Winkel aan te pakken.	€ 50,000	€ 0	€ 8,333	€ 8,333	€ 8,333
Wensen	Vervangen skatebaan Nieuwe Niedorp en Anna Paulowna	Beide skatebanen zijn toe aan vervanging om op een veilige en plezierige gebruik van te maken.	€ 172,500	€ 0	€ 17,250	€ 17,250	€ 17,250
Wensen	Duiker Molenvaart Lidl	Lidl wil het pand aan de Molensluis uitbreiden, Woning stichting Anna Paulowna start de ontwikkeling Molenvaart 12-14, daardoor zijn er goede kansen ten aanzien van klimaatadaptatie. Lidl gaat het pand toekomstbestendig maken door een kavel van de gemeente bij het plan te betrekken. De kleine duiker in de daarvoor te verkopen grond wordt vervangen door een grotere duiker die onder de rijbaan van de Molengang komt te liggen en onder de rijbaan van de Molenvaart doorsteekt en via de aan te leggen vijver in de kavel van Molenvaart 12-14 uitmond in het Kruiszwijn. De grote duiker is ook zonder de uitbreiding van Lidl nodig voor het toekomstbestendig regelen van de water af-en aanvoer in het stedelijke gebied van Anna Paulowna.	€ 1,000,000	€ 0	€ 40,000	€ 40,000	€ 40,000

*Lasten voor de kredieten (2023 t/m 2026) zijn opgenomen in de mutaties op voorgaande pagina's.

Programma Vitaliteit

Cluster Zorg

Wat willen we bereiken?

Gezonde en vitale inwoners	<i>rapportcijfer dat inwoners hun gezondheid geven</i>	↑
	<i>% mensen dat behoefte heeft aan meer contact</i>	=
	<i>% mensen dat eenzaamheid ervaart</i>	13%
Iedereen kan ondersteuning ontvangen als men hulp of zorg nodig heeft	<i>waardering voor ondersteuning door organisaties (Inwonerspeiling)</i> ○ Huisartsen ○ GGD ○ Incluzio ○ Anders	7,5
Sociaal vitale kernen	<i>% inwoners (zeer) tevreden met het aanbod van zorg- en gezondheidsvoorzieningen</i>	↑
	<i>% inwoners (zeer) tevreden met het aanbod van welzijnsvoorzieningen</i>	↑

Een belangrijke opgave waar we als gemeente nog steeds voor staan is de transformatie van de zorg. Wij verstaan hieronder dat we samen met onze partners goede en preventieve zorg leveren aan inwoners. Ons uitgangspunt blijft dat de zorg zoveel mogelijk thuis of in de woonplaats plaatsvindt en dat de overbodige zorg zoveel mogelijk voorkomen wordt, waardoor de zorg inhoudelijk goed en betaalbaar blijft. Om deze reden zetten we in op bijvoorbeeld het Scheidingsplein (we ramen € 55.000 voor borging na de pilot) en het project *Collectief, tenzij*. We intensiveren de (boven)regionale samenwerking op de (jeugd)gezondheidszorg.

Belangrijke uitdagingen zijn:

1. Het betaalbaar houden van de zorg. Om goed voorbereid te zijn op de toekomst, werken we verschillende financiële toekomstscenario's verder uit, zodat dit betrokken kan worden bij de begroting 2024 en verder.
2. De vergrijzing. De verwachting is dat over twintig jaar de Kop bijna tweemaal zoveel 75-plussers heeft. We maken het mogelijk dat mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen en dat er daarnaast meer passende woningen voor de doelgroep beschikbaar komen.

3. Zo dichtbij en thuis mogelijk organiseren van de zorg. Hier raken de thema's wonen en zorg elkaar. We hebben het over voldoende woningen met de mogelijkheden voor zorg aan huis voor de ouder wordende inwoners, maar anderzijds hebben we het ook over voldoende woningen voor jongeren met een zorgvraag. We bouwen niet alleen op de corporaties, maar nemen hier zelf een aanvullende rol in.

Wat gaan we er voor doen?

Zorgtaken		
We leveren snelle, effectieve en kwalitatief goede Wmo- en Jeugdhulp aan iedereen die het nodig heeft.	<i>mate van ervaren van eigen regie</i>	5% stijging
	<i>verhouding pleegzorg versus residentieel</i>	40%
	<i>% hulp door wijkteam van specialistische zorg</i>	50
	<i>kosten per klant</i>	€ 1650,-
	<i>wachttijd start zorg ten opzichte van moment van aanmelden</i>	90% binnen de norm
	<i>doorstroom (gemiddelde doorlooptijd in maanden)</i>	12
	<i>doelrealisatie (gemiddeld)</i>	80%
	<i>tevredenheid ketenpartners</i>	7,5
	<i>tevredenheid over samenwerking ketenpartners door klant</i>	5% stijging
	<i>mate van professionele autonomie door medewerker</i>	7,5
	<i>begroting versus realisatie en prognose</i>	< 5% afwijking
	<i>% casussen waarbij de doorbraakmethode voorzien heeft in een duurzame oplossing</i>	75%
	<i>financiële besparing door inzet van doorbraakmethode</i>	↑
	<i>Bekendheid van de dienstverlening van het Scheidingsplein bij inwoners en ketenpartners</i>	↑
	<i>inwoners die door het Scheidingsplein bereikt worden voordat zij in een juridische procedure zitten</i>	↑

We bieden ondersteuning, zodat oudere mensen en mensen met een beperking langer plezierig en gezond thuis kunnen wonen.	% inwoners van 75 jaar en ouder dat zelfstandig woont	=
	aantal inwoners met een medische hulpvraag begeleid door een opgeleide zorgvrijwilliger	=
We ondersteunen bij het wegnemen van belemmeringen voor het verlenen van mantelzorg	% van inwoners in Hollands Kroon dat structureel mantelzorg verleent aan hulpbehoevende vrienden of familie	50%
We stimuleren en ondersteunen vrijwilligerswerk	aantal vrijwilligers dat gewaardeerd is door ons	250
Sociale samenhang en eenzaamheid		
We stimuleren initiatieven die bijdragen aan een actief dorps- en verenigingsleven	aantal nieuw ondersteunde initiatieven via de werkgroep 'Leefbaarheid door ontmoeten'	5
	aantal bezoekers van een ontmoetingspunt met activiteiten aanbod (dagbesteding en inloop)	↑
	aantal activiteiten, gericht op een dementievriendelijke gemeente	30

Beleidsvoornemens

Wonen en zorg	Met dit project beogen we de instroom in de residentiële jeugdzorg te beperken en uitstroom en doorstroom te bevorderen. Het is gericht op een kleine groep jongeren, die niet (langer) genoodzaakt is om in een residentiële instelling te wonen om de (jeugd)zorg te krijgen die ze nodig hebben. En dit dan zo dichtbij en thuis mogelijk vormgegeven.	Q1
Lokale inclusieagenda	Belangrijk uitgangspunt is dat bij alles wat we doen, dat het voor iedereen toegankelijk is. We stellen hiertoe een lokale inclusieagenda op. We ramen daar € 50.000 voor.	Q1
Toekomstscenario's financiën zorg	Inwoners krijgen altijd de zorg die ze nodig hebben. Daarbij wordt meer ingezet op preventie waarmee de instroom en de kosten beperkt worden. Helaas wordt dit ook beïnvloed door verschillende factoren die we als lokale overheid niet zelf in de hand hebben. Om hier toch goed op voorbereid te zijn, werken we	Q3

	<i>verschillende toekomstscenario's financieel uit. We nemen hierbij in ieder geval de impact van de bevolkingsontwikkeling (vergrijzing) mee. Het gaat hierbij om zowel het beroep op de zorg als het arbeidsmarktvraagstuk.</i>	
Dierenwelzijn	<i>We stellen beleid op voor zwerfdieren, gezelschapsdieren en productiedieren.</i>	2024

Bestuurlijke projecten

Collectief tenzij	<i>Collectief tenzij individueel nodig is. Een aanbodproject waar we samen met Inklusio Hollands Kroon begin 2022 mee zijn gestart, om de ondersteuning en zorg op een innovatieve manier te organiseren.</i>	2023
-------------------	---	-------------

Cluster Bestaanszekerheid

Wat willen we bereiken?

Iedereen kan ondersteuning ontvangen als men hulp of zorg nodig heeft.	<i>waardering voor gemeentelijke schulddienstverlening</i>	=
Iedereen kan, naar vermogen, duurzaam voorzien in zijn eigen levensonderhoud	<i>aantal mensen met een bijstandsuitkering per 1000 inwoners (CBS – Participatiewet)</i>	17
	<i>% werkloosheid (CBS – Arbeidsdeelname)</i>	=

Onzekere inkomsten, stijgende vaste lasten en te weinig financiële buffers maken het voor mensen met een laag inkomen steeds lastiger om rond te komen. We zijn ons ervan bewust dat de bestaanszekerheid steeds meer onder druk komt te staan. We continueren wat er al gebeurt en breiden dit uit waar nodig. We ramen hier structureel € 40.000 extra voor. De focus ligt hierbij op de toegankelijkheid en communicatie zodat meer mensen op de hoogte zijn van de ondersteuning die er is en hier gebruik van kunnen maken. Door de meest recente ontwikkelingen met betrekking tot de stijgende energieprijzen, inflatie, hogere BTW op levensmiddelen en stijgende brandstofprijzen komen steeds meer mensen in de problemen. Met het project *Ondersteuning lage middeninkomens* proberen we hier zo goed mogelijk op in te spelen.

Daarnaast speelt hier de onzekerheid rondom de asielcrisis. Dit heeft onder andere impact op de taakstelling die wij als gemeente hebben op het gebied van het huisvesten en laten inburgeren van statushouders. Dit hogere aantal heeft impact op het aantal mensen met een uitkering en de uitstroom daarvan.

Wat gaan we er voor doen?

Schulddienstverlening		
We organiseren toegankelijke schulddienstverlening voor inwoners en ondernemers.	<i>aantal 100% betalingsregelingen</i>	10
	<i>aantal schuldregelingen</i>	>11
	<i>aantal ondernemers die gebruik maken van BBZ en hulp krijgen van SDV</i>	Volgt
Meedoen in de samenleving		
We faciliteren diensten, trainingen en activiteiten, gericht op het versterken van zelfredzaamheid, digitalisering, omgaan met budget en weerbaarheid.	<i>aantal bezoekers informatiepunt digitale overheid</i>	Volgt
	<i>Het gebruik van de regeling Meedoen Hollands Kroon</i>	↑
Inkomensvoorziening		
We verstrekken bijstand en blijven streven naar uitstroom.	<i>Aantal deelnemers aan de aanvullende verzekeringen van gemeente Hollands Kroon</i>	↑
	<i>% van de inkomensgroep tot 105% van de bijstandsnorm dat gebruik maakt van de individuele inkomensvoorslag.</i>	5% stijging
	<i>% volledige uitstroom uit de bijstand</i>	5%
We zorgen voor duurzame plaatsing van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.	<i>% een indicatie banenafpraak of beschut werk is in passend werk of een maatwerktraject geplaatst</i>	100%
	<i>% gedeeltelijke uitstroom (klanten met een parttimebaan, alimentatie of een andere uitkering).</i>	20%
	<i>% mensen met een uitkering dat een trajectplan heeft.</i>	100%
Schoolverzuim		
We dringen voortijdig schoolverlaten op scholen terug.	<i>% voortijdig schoolverlaters in de RMC-regio</i>	1,8%
Nieuwkomers		

Wij vangen nieuwkomers in Hollands Kroon op en ondersteunen hen, zodat ze zo snel mogelijk, op basis van vergelijkbare kansen, participeren in de maatschappij (het liefst via passend werk).	<i>% statushouders die moeten inburgeren die binnen 10 weken na inschrijving een persoonlijk inburgeringsplan heeft</i>	100%
	<i>% nieuwkomers dat na een jaar aangeeft goed opgevangen te zijn</i>	100%

Beleidsvoornemens

Re-integratieverordening	<i>Er komen wijzigingen in de Participatiewet en enkele andere wetten aan in verband met onder andere het verbeteren van de regelingen voor loonkostensubsidie. Daar waar nodig worden aanpassingen gedaan in de re-integratieverordening.</i>	Q2
--------------------------	--	-----------

Bestuurlijke projecten

Ondersteuning lage middeninkomens	<i>Door de stijgende energieprijzen, inflatie, hogere BTW op levensmiddelen en stijgende brandstofprijzen komen steeds meer mensen in de problemen. Voor de inkomensklasse tot 120% van het sociaal minimum zijn diverse minimaregelingen. De inkomensgroep lage middeninkomens vallen steeds net buiten de boot van zowel lokale als landelijke – al dan niet tijdelijke – regelingen en worden hierdoor onevenredig hard getroffen.</i> <i>Het Rijk heeft een aantal maatregelen aangekondigd, zoals een prijsplafond vanaf november 2022. Vanaf januari 2023 wordt dit verder uitgewerkt. Hiermee worden een aantal knelpunten opgelost, ook voor de doelgroep lage middeninkomens. Deze maatregelen zijn echter geen pleister voor elke wond. Onze aanpak richt zich de ondersteuning die nog noodzakelijk is naast de door het rijk genomen maatregelen.</i>	2023
-----------------------------------	---	-------------

Cluster Kunst en Cultuur

Wat willen we bereiken?

Sociaal vitale kernen	% inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling dat ze zich thuis voelen in de buurt (inwonerspeiling)	↑
Gezonde en vitale inwoners	Rapportcijfer dat inwoners hun gezondheid geven (inwonerspeiling)	↑

Cultuur is van wezenlijk belang voor de samenleving en een investering in de maatschappij. Het is ook een belangrijke economische sector. En ook hier geldt dat deze sector een grote klap heeft gekregen door corona. Om hier goed uit te komen, bieden we zoveel mogelijk steun. We gaan in gesprek met in ieder geval het Cultuurplatform Hollands Kroon over de doelstelling om cultuur nog beter op de kaart te zetten. Dit gaat samen met het actualiseren van het cultuurbeleid waar dit een plek in zal moeten krijgen.

Wat gaan we er voor doen?

We maken kunst en cultuur beter zichtbaar in de kernen.	Aantal aanbieders - culturele instellingen, verenigingen en organisaties - op de website van het Cultuurplatform Hollands kroon *indicator wordt mogelijk aangevuld en/of aangepast naar aanleiding van Jaarplan 2023 van het Cultuurplatform Hollands Kroon.	↑
We faciliteren cultuureducatie in het basisonderwijs.	% scholen waar cultuureducatie onderdeel uitmaakt van het lesprogramma.	100%
	aantal door ons geholpen erfgoedorganisaties met betrekking tot erfgoededucatie en -programma's.	5
We beschermen ons (culturele) erfgoed dat representatief is voor de geschiedenis van onze gemeente.	Volgt na het nieuwe archeologie- en monumentenbeleid waar erfgoed deel van uitmaakt.	

Beleidsvoornemens

Archeologie- en monumentenbeleid	Er komt een stimulerend archeologie- en monumentenbeleid met onder andere aandacht voor de stolpboerderijen. Erfgoed, archeologie, monumenten en	Q2
----------------------------------	--	----

	<i>historische (landschaps-)structuren worden meer herkenbaar en zichtbaar. We ramen daar € 25.000 voor.</i>	
Actualiseren cultuurbeleid	<i>We ramen voor 2023 € 28.000 extra om het Cultuurplatform te ondersteunen. Onderdeel hiervan is het actualiseren van het cultuurbeleid 2019-2022. Op basis daarvan volgt mogelijk een verdere financiële vertaling.</i>	Q2

Cluster Sport en Educatie

Wat willen we bereiken?

Gezonde en vitale inwoners	<i>Rapportcijfer dat inwoners hun gezondheid geven</i>	↑
	<i>% mensen dat behoefte heeft aan meer contact</i>	=
	<i>% mensen dat eenzaamheid ervaart</i>	13%
	<i>% kinderen (VO 2e – 4e klas) dat overmatig alcohol gebruikt</i>	24%
	<i>% kinderen van 2 tot 18 jaar met een vorm van overgewicht</i>	
Sociaal vitale kernen	<i>% inwoners (zeer) tevreden over het aanbod van sportvoorzieningen</i>	=

Inzetten op het vergroten van de maatschappelijke cohesie en een gezonde leefstijl is een belangrijke vorm van preventie (voorkomen van zorg). We zien de grote kracht van het verenigingsleven op het gebied van sport en (mentale) gezondheid. Ook deze organisaties hebben een grote klap gehad door corona. Ook de energiecrisis heeft hier een grote invloed op. We willen hen ondersteunen om hier zo goed mogelijk uit te komen en te bereiken dat de gezondheid van de inwoners verbetert. Bibliotheken moeten uitnodigend zijn en laagdrempelig toegankelijk. We ramen € 30.000 voor het verder verbeteren van de dienstverlening en stellen de bibliotheek graag in staat om de nieuwe bibliotheekvoorziening in Winkel goed in te richten (€ 82.000).

Wat gaan we er voor doen?

We faciliteren initiatieven die bijdragen aan het terugdringen van alcoholmisbruik onder jongeren	<i>% middelbare scholieren dat op RSG Wiringherlant voorlichting krijgt over alcohol en drugs.</i>	75%
	<i>aantal verkooppunten van alcohol dat wordt gecontroleerd op naleving.</i>	50

We stimuleren een gezonde levensstijl bij kinderen tussen 2 en 18 jaar door inzet op de pijlers voeding, gedrag en bewegen.	<i>aantal preventieve programmalijnen vanuit Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst (JOGG) dat is geïmplementeerd onder een groep sociale partners.</i>	4
We faciliteren voldoende accommodaties om sociale samenhang te borgen.	<i>aantal accommodaties in de kernen die door ons gefaciliteerd zijn voor instandhouding van accommodaties voor sport, cultuur en ontmoeting</i>	↑
We houden onderwijs en onderwijsfaciliteiten toegankelijk voor alle kinderen in Hollands Kroon	<i>% bereik vve-doelgroepkinderen voorschoolse educatie</i>	100%
	<i>% aanbod op de peuterscholen voorschoolse educatie voor vve-doelgroepkinderen</i>	100%
	<i>% inwoners dat lid is van de bibliotheek</i>	9%
	<i>beoordeling van basisonderwijs over diensten van de Kopgroep Bibliotheken</i>	7
	<i>bereik aantal scholen door Kopgroep Bibliotheken</i>	21

Beleidsvoornemens

Sport- en bewegingsbeleid	<i>We willen het verenigingsleven zo goed mogelijk ondersteunen omdat we zien dat zij heel belangrijk zijn op het gebied van sport en (mentale) gezondheid. De uitkomsten van de inventarisatie (gestart in 2022) geven input voor een nieuwe aanpak op het gebied van</i>	Q1
Positieve gezondheid	<i>Mensen zijn niet hun aandoening. Toch focussen we er vaak wel op. De aandacht gaat uit naar klachten en gezondheidsproblemen, en hoe we die kunnen oplossen. Positieve Gezondheid kiest een andere invalshoek. Het accent ligt niet op ziekte. Maar op mensen zelf, op hun veerkracht en op wat hun leven betekenisvol maakt. We bedden dit principe in in onze organisatie en andere organisaties in onze gemeente.</i>	2023
Zwemvaardigheidsbewijs	<i>Wij stimuleren het behalen van een zwemvaardigheidsbewijs door onder andere lage inkomens financieel te ondersteunen bij zwemonderwijs.</i>	2024

Bestuurlijke projecten

Integrale kindcentra	<i>We ramen budget om de komende vier jaar alle scholen een kindcentrum te laten worden. In 2023 is dat € 50.000 en de jaren erna € 100.000.</i>	2022-2026
----------------------	--	------------------

Overzicht kosten programma Vitaliteit

Uitgaven

Cluster	2023	2024	2025	2026
Bestaanszekerheid	€ 16,669,640	€ 16,861,820	€ 17,043,502	€ 17,247,502
Kunst & Cultuur	€ 1,541,594	€ 1,359,411	€ 1,358,623	€ 1,358,623
Sport & Educatie	€ 7,538,848	€ 6,969,125	€ 6,765,384	€ 6,762,384
Zorg	€ 31,513,684	€ 32,487,466	€ 33,487,411	€ 34,487,411
Lasten	€ 57,263,766	€ 57,677,822	€ 58,654,920	€ 59,855,920

Inkomsten

Cluster	2023	2024	2025	2026
Bestaanszekerheid	-€ 10,486,818	-€ 10,191,818	-€ 9,941,818	-€ 9,941,818
Kunst & Cultuur	-€ 50,316	-€ 50,316	-€ 50,316	-€ 50,316
Sport & Educatie	-€ 965,726	-€ 965,726	-€ 965,726	-€ 965,726
Zorg	-€ 422,724	-€ 422,724	-€ 422,724	-€ 422,724
Baten	-€ 11,925,584	-€ 11,630,584	-€ 11,380,584	-€ 11,380,584

Saldo

	2023	2024	2025	2026
Saldo voor bestemming	€ 45,338,182	€ 46,047,238	€ 47,274,336	€ 48,475,336
Mutaties binnen reserve	-€ 28,555	-€ 28,555	-€ 28,555	-€ 28,555
Saldo na bestemming	€ 45,309,627	€ 46,018,683	€ 47,245,781	€ 48,446,781

Autonome ontwikkelingen, noodzakelijkheden en wensen

Autonome ontwikkelingen									
Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Bestaanszekerheid	Samenkracht & Burgerparticipatie	GOAB	De doeluitkering Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden Beleid (GOAB) 2023-2026. Het GOAB-budget wordt jaarlijks bepaald aan de hand van de achterstandsscores van de gemeenten twee en drie jaar eerder. De bedragen voor 2023 zijn nog niet bekend. Voor nu gaan we uit van het bedrag van de voorlopige beschikking 2022 € 860.000.	Uitgaven	Structureel	€ 860,000	€ 860,000	€ 860,000	€ 860,000
Bestaanszekerheid	Samenkracht & Burgerparticipatie	GOAB	Specifieke uitkering Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden beleid	Inkomsten	Structureel	-€ 860,000	-€ 860,000	-€ 860,000	-€ 860,000
Bestaanszekerheid	WSW en beschut werk	GR-GRGA	De mutatie die is opgenomen is ontleend aan de begroting die in het voorjaar van 2022 is ingediend. Deze begroting is in de raad van 9 juni 2022 behandeld.	Uitgaven	Structureel	€ 213,000	€ 413,000	€ 595,000	€ 799,000
Sport & Educatie	Onderwijsbeleid & Leerlingzaken	Leerlingenvoer	Op het contract leerlingenvoer worden loon en prijsstijgingen op basis van de NEA-index berekend. Het advies is met een hogere NEA-indexatie rekening te houden in verband met hogere brandstofkosten en een verwachte nieuwe CAO-afspraken met ingang van 2023.	Uitgaven	Structureel	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000
Sport & Educatie	Onderwijshuisvesting	Onderwijshuisvesting	Het budget is aangepast naar de verwachte huur/gebruiksinkomsten van Stichting Kopwerk, Stichting Surplus en Stichting Onderstroom	Inkomsten	Structureel	-€ 21,000	-€ 21,000	-€ 21,000	-€ 21,000
Sport & Educatie	Openbaar Onderwijs	Gymzalen	Op 26 november 2015 heeft de gemeenteraad besloten om de exploitatie van de gymzalen onder de brengen bij het schoolbestuur. Het aantal gymzalen overgedragen in exploitatie is in 2022 toegenomen, waardoor de exploitatiekosten stijgen.	Uitgaven	Structureel	€ 45,000	€ 45,000	€ 45,000	€ 45,000
Sport & Educatie	Sportbeleid & Activering	Indexatie subsidieplafond	Volgens percentage kadernota	Uitgaven	Structureel	€ 108,000	€ 108,000	€ 108,000	€ 108,000

Autonome ontwikkelingen

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Zorg	Toegang en eerstelijnsvoorz ieningen	WMO en Jeugd	Inclusio HK heeft een begroting ad € 27.465.000 aangeleverd voor de uitvoering van WMO en Jeugdzorg in 2023. Daarmee is er voor 2023 aanvullend budget nodig ad € 2.185.000. Deze extra uitgaven worden veroorzaakt door indexatie en groei. Voor Jeugd en Wmo wordt de indexering van de Nederlandse Zorg Autoriteit (NZA) gehanteerd (5,02%). Dit is een gewogen gemiddelde op basis van personele, materiele en financiële kosten. Boven op de loon/prijsindexatie houden we rekening met een percentage voor groei: - voor Jeugd: Op basis van ervaring van afgelopen jaren en recente ontwikkelingen houden we rekening met een groei van 2% per jaar voor Jeugdkosten; - voor Wmo: Voor de meerjarige voorspelling van de Wmo maken we gebruik van het Wmo voorspelmodel. Deze geeft voor de jaren 2023 en verder een groei aan voor Hulp bij het Huishouden (HBH) van 8% per jaar. Voor de andere Wmo componenten, zoals woonvoorzieningen hanteren we een groei van 2% per jaar. Het budgetplafond voor WMO en Jeugd wordt op verschillende taakvelden binnen het cluster Zorg begroot. Inclusio is bevoegd binnen de eigen begroting te schuiven met budgetonderdelen. Naast de aanvraag voor aanvullend budget vindt er een budgetverschuiving plaats tussen taakvelden met als doel de begroting van de gemeente te laten aansluiten bij de begroting van IHK en daarmee eendheid in verantwoording te bewerkstelligen.	Uitgaven	Structureel	€ 192,325	€ 192,325	€ 192,325	€ 192,325
Zorg	Toegang en eerstelijnsvoorz ieningen	WMO en Jeugd	Zie toelichting hierboven (2/5).	Uitgaven	Structureel	€ 32,500	€ 32,500	€ 32,500	€ 32,500
Zorg	Maatwerkvoorz eningen (WMO)	WMO en Jeugd	Zie toelichting hierboven (3/5).	Uitgaven	Structureel	€ 164,276	€ 164,276	€ 164,276	€ 164,276
Zorg	Maatwerkdienst - Verlening 18-	WMO en Jeugd	Zie toelichting hierboven (4/5).	Uitgaven	Structureel	€ 1,254,099	€ 1,254,099	€ 1,254,099	€ 1,254,099
Zorg	Maatwerkdienst - Verlening 18+	WMO en Jeugd	Zie toelichting hierboven (5/5).	Uitgaven	Structureel	€ 541,800	€ 1,541,800	€ 2,541,800	€ 3,541,800

Autonome ontwikkelingen

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Zorg	Volksgezondheid	GR-GGD	De mutatie is opgenomen is ontleend aan de begroting die in het voorjaar van 2022 is ingediend. Deze begroting is in de raad van 9 juni 2022 behandeld.	Uitgaven	Structureel	€ 80,000 	€ 80,000 	€ 80,000 	€ 80,000
Zorg	Maatwerkdienst - Verlening 18-	Jeugdwetvervoer	Er is een toename in het gebruik en/of de inzet van het Jeugdwetvervoer. De hoogte van het huidige budget is in Coronatijd vastgesteld en blijkt te laag.	Uitgaven	Structureel	€ 50,000 	€ 50,000 	€ 50,000 	€ 50,000

Noodzakelijkheden

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Kunst & Cultuur	Musea	Musea	Energie + onderhoud molen wieringerwaard Monumenten gebouwenbeheer	Uitgaven	Incidenteel	€ 75,000 ◆	€ 0	€ 0	€ 0
Sport & Educatie	Onderwijshuisvesting	Intergraal Huisvesting Plan (IHP) onderwijs	Op dd 14-7-22 heeft u het IHP met zijn uitgangspunten vastgesteld. Voor huidige begroting betekend dat er voor onderstaande scholen en gymzalen ca 6 miljoen Krediet beschikbaar komt tm 2026. Snip 1.273.000 (inclusief overhead en onvoorzien gemeente (O&O) Gymzalen Avontuur en Tweewegen 3.404.000 incl O&O Creilerwoud 1.236.000 incl O&O Gymzaal Creilerwoud 440.000 incl O&O De gevolgen voor de jaarlijkse lasten die hier uit voortkomen zijn nu opgevoerd in de begroting. Bij een jaarlijkse onttrekking van 50.000 uit de reserve onderwijs.	Uitgaven	Structureel	€ 0	€ 196,000 ◆	€ 122,000 ◆	€ 119,000 ◆
Sport & Educatie	Sportaccomodaties	Sportaccomodaties	Energie Sporthal Zuiderzeehal - Wieringerwerf	Uitgaven	Incidenteel	€ 89,100 ◆	€ 0	€ 0	€ 0
Sport & Educatie	Sportaccomodaties	Sportaccomodaties	Energie Sporthal Veerburg - Anna Paulowna	Uitgaven	Incidenteel	€ 64,800 ◆	€ 0	€ 0	€ 0
Sport & Educatie	Sportaccomodaties	Zwembad de Rijd	Inmiddels wordt het beheer door de stichting Zwembad de Rijd gedaan welke daarvoor een bijdrage van de gemeente voor krijgt. Met deze wijziging wordt het beschikbare budget daar naar bijgesteld voor 2023.	Uitgaven	Incidenteel	-€ 76,200 ●	€ 0	€ 0	€ 0
Sport & Educatie	Sportaccomodaties	Zwembad de Rijd	De inkomsten voor zwembad De Rijd gaan per 1 mei 2023 naar Stichting Zwembad De Rijd. Hierdoor resteert voor de gemeente alleen de inkomsten van de huur van de scouting.	Inkomsten	Structureel	€ 23,403 ◆	€ 23,403 ◆	€ 23,403 ◆	€ 23,403 ◆

Noodzakelijkheden

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Zorg	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	WMO toezichthouder	Eén fte voor een nieuwe medewerker toezichthouder Wmo (kwaliteit en rechtmatigheid) en Jeugdwet (rechtmatigheid), omdat de gemeente verantwoordelijk is voor handhaving en toezicht op de kwaliteit van het beleid en de uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet. De wet maatschappelijke ondersteuning, artikel 6.1., schrijft voor dat het college personen moet aanwijzen die belast zijn met het houden van toezicht op de naleving van bepaalde bij of krachtens deze wet. Op dit moment is team Vitaliteit aangewezen als toezichthouder calamiteiten, maar dat is geen duurzame oplossing. We willen een toezichthouder aanstellen die toezicht houdt op de kwaliteit van de ondersteuning.	Uitgaven	Structureel	€ 80,000	€ 80,000	€ 80,000	€ 80,000

Wensen

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Bestaanszekerheid	Inkomensregeling	Bijzondere bijstand	Meer inwoners met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm maken gebruik van de individuele inkomensvoorslag	Uitgaven	Structureel	€ 30,000	€ 30,000	€ 30,000	€ 30,000
Bestaanszekerheid	Inkomensregeling	Bijzondere bijstand	Gebruik Meedoenregeling Hollands Kroon vergroten	Uitgaven	Structureel	€ 10,000	€ 10,000	€ 10,000	€ 10,000
Bestaanszekerheid	Samenkracht & Burgerparticipatie	Scheidingsplein	Ontvangen subsidiegelden van Divosa voor afronding en borging van de pilot Scheidingsplein.	Inkomsten	Incidenteel	-€ 45,000	€ 0	€ 0	€ 0
Bestaanszekerheid	Samenkracht & Burgerparticipatie	Inclusieagenda	Inclusieagenda (Zorg of Samenkracht en Burgerparticipatie)	Uitgaven	Incidenteel	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Bestaanszekerheid	Samenkracht & Burgerparticipatie	Scheidingsplein	Scheidingsplein: afronding en borging pilot, doorontwikkeling van voorzieningen en verbinding maken met voorliggend veld.	Uitgaven	Incidenteel	€ 100,000	€ 0	€ 0	€ 0
Kunst & Cultuur	Cultuurpresent.-Prod.-Partic.	Archeologie en monumentenbeleid	Archeologie en monumentenbeleid	Uitgaven	Incidenteel	€ 25,000	€ 0	€ 0	€ 0
Kunst & Cultuur	Cultuurpresent.-Prod.-Partic.	Cultuurplatform HollandsKroon	In het coalitieakkoord wordt aangegeven te willen intensiveren op Kunst en Cultuur. Daarbij hoort een belangrijke rol van het Cultuur Platform Hollands Kroon dat ook de aanzet heeft gegeven om te komen tot nieuw cultuurbeleid dat nog aan de raad moet worden voorgelegd. Het budget van het platform moet daarom worden verhoogd. Op grond van hun eerste aanzet tot een nieuw jaarplan is deze inschatting gemaakt.	Uitgaven	Structureel	€ 28,000	€ 28,000	€ 28,000	€ 28,000

Wensen

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026		
Kunst & Cultuur	Media	Inrichting bibliotheek	Eenmalige investering en verhuizing voor duurzame bibliotheekvoorziening Niedorp: KopGroep Bibliotheken Niedorp verhuist in 2023 naar een nieuwe locatie in het nieuw te bouwen deel van het winkelcentrum. Deze verhuizing is noodzakelijk, omdat het huidige gebouw wordt afgebroken. De huurovereenkomst is intussen getekend. Omdat het pand casco wordt opgeleverd moeten er diverse voorzieningen worden getroffen zoals verwarming/ventilatie, verf/timmerwerk, vloerbedekking. De verwachte kosten zijn z'n 82.000 euro excl btw voor de minimale voorzieningen die nodig zijn om de bibliotheek op het nieuwe adres te goed te laten (ultleen spreekkamer IDO etc) (dit is 96.673,00 incl btw).	Uitgaven	Incidenteel	€ 82,000	♦	€ 0	€ 0	€ 0	
Kunst & Cultuur	Media	Aanvraag verhogen jaarlijkse subsidie bibliotheek	De bibliotheek heeft een verzoek ingediend voor het verhogen van de jaarlijkse subsidie. De afgelopen periode zijn er bij de gemeente ook diverse vragen van inwoners gekomen over de beperkte (tijdschriften) collectie voor volwassenen en ICT-dienstverlening die we niet (kunnen) aanbieden in Hollands Kroon. Op deze manier maken we het mogelijk dat deze voorzieningen voor meer mensen beschikbaar zijn.	Uitgaven	Structureel	€ 30,000	♦	€ 30,000	♦	€ 30,000	♦
Kunst & Cultuur	Media	Ophogen subsidie RTV Noordkop	Stichting RTV Noordkop en LOS Den Helder gaan fuseren en gaan de komende jaren verder als Stichting Regio-omroep Noordkop. Zij hebben ook weer ingeschreven voor de zendmachtiging in Hollands Kroon en Den Helder voor de periode 2023-2028. De gefuseerde organisatie onderbouwt een nieuwe subsidieaanvraag van 150.000,- met hogere organisatie-, personeels- en huisvestingskosten. Overigens ontvangen ze nu 100.000,- van de gemeente Hollands Kroon.	Uitgaven	Structureel	€ 75,000	♦	€ 75,000	♦	€ 75,000	♦

Wensen

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Uitgaven / Inkomsten	Incidenteel / Structureel	2023	2024	2025	2026
Sport & Educatie	Onderwijsbeleid & Leerlingzaken	Integrale kindcentra	Belangrijk onderdeel van het coalitie-akkoord 2022 is de inclusieve Samenleving en het ondersteunen van de IKC-ontwikkeling. De doorgaande lijn (0-12 jaar) qua ontwikkeling is heel belangrijk. Alle scholen in het primair onderwijs worden de komende vier jaar een KindCentrum en daar waar het kan een Integraag KindCentrum. Daar zijn financiële middelen voor nodig in de periode van in ieder geval 4 jaar (€ 100.000 per jaar). De partners kinderopvang, basisonderwijs, voortgezet onderwijs, GGD en cultuureducatie bereiden op dit moment een tweede Masterplan (Integrale) Kindcentra voor, in samenspraak met ons, om dit te realiseren.	Uitgaven	Structureel	€ 50,000	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000
Sport & Educatie	Onderwijshuisvesting	Gymzalen	Gelet op het meerjarenonderhoudsplan van de inventaris van de gymzalen nodig voor het bewegingsonderwijs dient in 2023 de nodige vervanging plaats te vinden waarvoor extra geld nodig is.	Uitgaven	Structureel	€ 0	€ 7,360	€ 7,360	€ 7,360
Sport & Educatie	Sportbeleid & Activering	Nieuwe aanpak sport en bewegen	Nieuwe aanpak sport en bewegen	Uitgaven	Incidenteel	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Sport & Educatie	Sportbeleid & Activering	Zwemvaardigingsbewijs	Zwemvaardigingsbewijs	Uitgaven	Incidenteel	€ 0	€ 50,000	€ 0	€ 0

Totaal financiële mutaties - Vitaliteit

Uitgaven / Inkomsten	2023	2024	2025	2026
☐ Uitgaven	€ 4,360,821	€ 5,404,481	€ 6,462,481	€ 7,663,481
Autonome Ontwikkelingen	€ 3,641,000	€ 4,841,000	€ 6,023,000	€ 7,227,000
Noodzakelijkheden	€ 232,700	€ 276,000	€ 202,000	€ 199,000
Wensen	€ 530,000	€ 330,360	€ 280,360	€ 280,360
Neutraal	-€ 42,879	-€ 42,879	-€ 42,879	-€ 42,879
☐ Inkomsten	-€ 859,718	-€ 814,718	-€ 814,718	-€ 814,718
Autonome Ontwikkelingen	-€ 881,000	-€ 881,000	-€ 881,000	-€ 881,000
Noodzakelijkheden	€ 23,403	€ 23,403	€ 23,403	€ 23,403
Wensen	-€ 45,000	€ 0	€ 0	€ 0
Neutraal	€ 42,879	€ 42,879	€ 42,879	€ 42,879
Total	€ 3,501,103	€ 4,589,763	€ 5,647,763	€ 6,848,763

Krediet

Type Mutatie	Onderwerp	Toelichting	Bedrag krediet	2023	2024	2025	2026		
Noodzakelijkheden	Intergraal Huisvesting Plan (IHP) onderwijs	Op dd heeft u het IHP met zijn uitgangspunten vastgesteld. Voor huidige begroting betekend dat er voor onderstaande scholen en gymzalen ca 6 miljoen Krediet beschikbaar komt tm 2026. Snip 1.273.000 (inclusief overhead en onvoorzien gemeente (O&O) Gymzalen Avontuur en Tweewegen 3.404.000 incl O&O Creilerwoud 1.236.000 incl O&O Gymzaal Creilerwoud 440.000 incl O&O De gevolgen voor de jaarlijkse lasten die hier uit voortkomen zijn nu opgevoerd in de begroting. Bij een jaarlijkse onttrekking van 50.000 uit de reserve onderwijs.	€ 6,353,000	€ 0	€ 196,000		€ 122,000		€ 119,000
Wensen	Gymzalen	Gelet op het meerjarenonderhoudsplan van de inventaris van de gymzalen nodig voor het bewegingsonderwijs dient in 2023 de nodige vervanging plaats te vinden waarvoor extra geld nodig is.	€ 73,600	€ 0	€ 7,360		€ 7,360		€ 7,360

**Lasten voor de kredieten (2023 t/m 2026) zijn opgenomen in de mutaties op voorgaande pagina's.*

The background features abstract geometric shapes. On the left, there is a large orange shape that curves towards the center. At the bottom, there is a large green shape that also curves towards the center, partially overlapping the orange shape. The rest of the background is white.

Paragrafen

Paragraaf 1. Weerstandsvermogen

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan het vermogen van de gemeente om niet-structurele risico's te kunnen opvangen, zonder dat dit ten koste gaat van de continuïteit in het afgesproken gemeentelijke takenpakket. Hierdoor hoeft bij een incidentele financiële tegenvaller niet direct bezuinigd te worden om de begroting weer sluitend te krijgen. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming. Op grond van het BBV bestaat het weerstandsvermogen uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit, dat wil zeggen de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. In deze paragraaf wordt eerst een risico-inventarisatie gegeven, daarna volgt een inventarisatie van de weerstandscapaciteit.

Risico-inventarisatie & ontwikkelingen

Onderstaand worden de diverse actualiteiten benoemd die een risico kunnen zijn. In de bijlage Risico-inventarisatie worden deze, indien mogelijk, vertaald naar een risicobedrag.

Loon- en prijsontwikkelingen

In deze begroting houden we rekening met een geschatte inflatiecorrectie van 5,4%. Dit is conform de kerngegevens tabel augustus 2022 van het Centraal Planbureau die benoemd is in de kaderbrief dit is niet aangepast naar recenter percentage omdat het verschil beperkt is. Werkelijke prijsontwikkelingen kunnen hiervan afwijken. Het bedrag wordt niet direct toegekend aan de budgetten maar onder het programma Dienstverlening op de post 'overig' begroot.

Nieuwe CAO- gemeentepersoneel per 1 januari 2023

De huidige CAO-gemeentepersoneel loopt tot 1 januari 2023. De onderhandelingen voor de nieuwe CAO per 1 januari 2023 zijn gestart maar de financiële gevolgen hiervan zijn op dit moment nog niet bekend. De verwachting is dat de afspraken in lijn zullen zijn met de CAO's van het Rijk en/of de provincie. Wij hebben op basis van deze CAO's een inschatting gemaakt van een mogelijke verhoging en gaan in eerste instantie uit van een loonstijging van 4% (gewogen gemiddelde) en een vast bedrag van € 75 per FTE. Hiervoor is een stelpost opgenomen. De daadwerkelijke afspraken kunnen hiervan afwijken.

Duurzaamheid & ontwikkeling energiekosten

In de hele gemeente zien wij dat de kosten van projecten enorm stijgen. Een eind aan deze stijging is nog niet in beeld. Dit heeft direct een effect op de kosten bij verduurzaming van gemeentelijke gebouwen en overige projecten. Op basis van de huidige ontwikkeling op de energiemarkt, waar sterk stijgende prijzen de markt momenteel domineren (en zich slecht laten inschatten), is dit een risico. Dit speelt ook een belangrijke rol bij de maatschappelijke instellingen, verenigingen en clubs

waarmee wij een subsidierelatie hebben. Zij komen voor uitdagende vraagstukken te staan zoals de stijging van de energiekosten en verduurzaming van hun exploitatie. Er wordt nu een inventarisatie gemaakt naar de impact op clubs en verenigingen. Het vraagstuk dat daarop volgt is dan of wij als gemeente een bijdrage moeten of kunnen leveren als gevolg van deze ontwikkeling.

Oekraïne

De oorlog in Oekraïne duurt voort en heeft grote kostenstijgingen tot gevolg. Hoe de ontwikkelingen verder gaan verlopen is onvoorspelbaar, maar wij bestempelen deze oorlog als een risico voor verder oplopende prijzen. Daarnaast is er de taak om de vluchtelingen onderdak te bieden, hen te voorzien van leefgeld, ze te laten participeren en gebruik te laten maken van alle voorzieningen. Dit vraagt om extra capaciteit van de organisatie en, ofschoon het Rijk aangeeft hier de benodigde financiering voor de regelen, lopen we het risico dat de bijdrage vanuit het rijk niet toereikend is.

COVID-19 crisis

De ontwikkelingen op het gebied van COVID-19 blijven moeilijk voorspelbaar. Momenteel zien we het aantal COVID besmettingen op landelijk niveau weer toenemen. Wij bestempelen deze ontwikkeling nog wel als een risico waarbij het uitgangspunt is dat het rijk eventuele financiële consequenties compenseert.

Aanpak ondersteuning lage middeninkomens

Door de stijgende energieprijzen, inflatie, hogere BTW op levensmiddelen en stijgende brandstofprijzen komen steeds meer mensen in de problemen. Voor de inkomensklasse tot 120% van het sociaal minimum zijn er diverse minimaregelingen. De inkomensgroep lage middeninkomens vallen steeds net buiten de boot van zowel lokale als landelijke – al dan niet tijdelijke – regelingen en worden hierdoor onevenredig hard getroffen. Het Rijk heeft een aantal maatregelen aangekondigd, zoals een prijsplafond op gas en elektriciteit vanaf november 2022. Vanaf januari 2023 wordt dit verder uitgewerkt. Hiermee worden een aantal knelpunten opgelost, ook voor de doelgroep lage middeninkomens, maar we weten nog onvoldoende hoe het in de praktijk uitpakt.

In 2022 zijn we een project gestart waarin we ons richten op tijdelijke/structurele ondersteuning van deze groep met als doel dat ook zij de komende tijd het hoofd boven water kan blijven houden, een gezonde leefstijl hanteert en niet in grote schulden komt. Onduidelijk is nu nog wat precies nodig is voor 2023 en wat de financiële impact daarvan is. Als uit de inventarisatie naar voren komt wat er aanvullend wenselijk is, naast de aangekondigde maatregelen vanuit het Rijk, dan kijken wij of wij hierin een rol kunnen hebben (wettelijk gezien) en wat de dan ontstane financiële effecten hiervan zijn.

Zorgkosten/kosten sociaal domein

Er gebeurt veel binnen het sociaal domein en de ontwikkelingen binnen de Jeugdhulp, Wmo en Participatiewet hebben grote invloed op de financiële positie van de gemeente. Het gaat hier om zogenaamde 'open-einde regelingen' waarvoor, op basis van landelijk vastgestelde verdeelsleutels, budgetten aan de gemeenten beschikbaar worden gesteld via het gemeentefonds. We zien dat de kosten in dit domein blijven toenemen door een toename van zorgzwaarte, zorgduur, door groei van het aantal mensen dat zorg nodig heeft en door inkomensondersteuning, waaronder bijzondere bijstand. Daarnaast kunnen besluiten die door het Rijk worden doorgevoerd (denk bijvoorbeeld aan het invoeren van het abonnementstarief) van grote invloed zijn op de ontwikkeling van de kosten.

Ondanks de vele onzekerheden die ons nog te wachten staan binnen het sociaal domein, hebben we een inschatting gemaakt voor de kostenontwikkeling die ons de komende jaren te wachten staat binnen het Sociaal Domein. Voor de Wmo hanteren wij hiervoor het Wmo-voorspelmodel. In dit model wordt een toename van de vraag naar voorzieningen verwacht (vooral Hulp bij het Huishouden) van 8%. Het verleden heeft aangetoond dat deze groeiverwachting reëel is. Voor Jeugd maken we een inschatting op basis van de opbouwde kennis uit voorgaande jaren en de ontwikkelingen die we zien in de markt en hanteren een groei van 2%.

We denken met de getoonde cijfers een zo reëel mogelijk beeld te geven van de ontwikkelingen in het sociaal domein naar de huidige inzichten, maar gezien de vele onzekerheden die spelen en beslissingen die landelijk nog op stapel staan voor Jeugd en Wmo (denk aan de transitieagenda jeugd, het al dan niet invoeren van een inkomensafhankelijke bijdrage bij de Wmo) blijft de kans op een afwijking op de gestelde kaders groot. Met het doorvoeren van de groeicijfers in het meerjarenperspectief verwachten wij wel een belangrijke stap te hebben gezet in het voorspellend vermogen van zowel Inclusio als gemeente ten aanzien van de vraag- en kostenontwikkeling.

Beschermd Wonen

In navolging van de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet, zou met ingang van 2023 Beschermd Wonen gedecentraliseerd worden. Deze decentralisatie is uitgesteld naar 1 januari 2024. Het zijn niet alleen de 43 centrumgemeenten, maar alle 352 gemeenten die zich volledig gaan inzetten voor inwoners die in aanmerking komen voor Beschermd Wonen en daartoe allen regionale samenwerkingsafspraken hebben gemaakt. Dit heeft een nieuwe financiële verdeling tussen gemeenten tot gevolg. Daarmee wordt geregeld dat gemeenten voortaan zelf verantwoordelijk zijn voor Beschermd Wonen voor de eigen inwoners en daartoe ook in staat worden gesteld omdat ze daarvoor ook de middelen ontvangen. Voor deze begroting is er nog onvoldoende informatie beschikbaar om de effecten op te kunnen nemen.

Grondexploitaties

In de uitwerking van de samenwerkingsovereenkomst van Agriport / Robbenplaat wordt een verdeelsleutel gehanteerd die, afhankelijk van de verkopen per plangebied, verandert. Dit kan gevolgen hebben voor de opbrengsten van de gemeente Hollands Kroon uit de grondexploitatie van Robbenplaat wanneer eerst/versneld alle gronden Agriport worden verkocht. De huidige renteontwikkelingen zouden een effect kunnen gaan hebben op de winstgevendheid binnen de Grexen.

Verbonden partijen

De gemeente heeft de nodige taken ondergebracht (al dan niet verplicht) bij zogenaamde Verbonden Partijen (Gemeenschappelijke Regelingen). De complexiteit van deze taken, verwachte schaalvoordelen bij een gezamenlijke uitvoering ervan maar ook de gemeentegrens overstijgende taakuitoefening is hier aanleiding voor. Het gevolg van deze beweging is dat de directe invloed van het gemeentebestuur op deze taken afneemt. De gemeente blijft niettemin wel verantwoordelijk voor het resultaat en er zullen andere wegen moeten worden bewandeld om invloed uit te blijven oefenen op de besluitvorming. Omdat de gemeente hier niet alleen in staat maar met andere gemeenten/overheidslichamen samenwerkt is er een risico dat de besluitvorming niet loopt zoals verwacht.

Gemeentefonds

De inkomsten van de gemeente bestaan voor een aanzienlijk deel uit het gemeentefonds. Aanpassingen in het gemeentefonds hebben daarmee al snel een belangrijk effect op de begroting. Vooral de indexering van lonen en prijzen in het gemeentefonds ten opzichte van werkelijke kostenontwikkelingen vormen momenteel een risico. Immers, als de bijdrage uit het gemeentefonds op dit onderdeel achterloopt bij de werkelijke kostenontwikkelingen moet de gemeente dit zelf in de begroting opvangen. Daarnaast zien we ook een beweging van het Rijk om zoveel mogelijk middelen via de Algemene Uitkering te verstrekken en niet via specifieke – of doeluitkeringen. Daarmee neemt het causaal verband tussen middelen en verwachte taken af.

Projecten / overschrijdingen Aanbestedingstrajecten voor nieuwe en of vervangingsprojecten verlopen moeizaam en slagen tot op heden nauwelijks door de marktontwikkeling, waarbij geraamde kosten ver uit de pas lopen ten opzichte van de werkelijke kosten. In algemene zin betekent dit dat eerder vastgestelde investeringskredieten waarop nog gunning moet plaatsvinden, ook in de openbare ruimte, mogelijk herzien moeten worden. Dit leidt tot een bijstelling van kredieten naar boven en inherent daaraan, aanvullende kredietvoorstellen aan uw raad. Binnen de projecten zijn het vooral de autonome ontwikkelingen (prijzen van grondstoffen en schaarste op de arbeidsmarkt) die doorwerken.

Met deze ontwikkeling lopen we het risico van vertraging bij investeringen e/o overschrijdingen van kredieten dat de financiële ruimte van de gemeente onder druk stelt. Wanneer investeringen getemporeerd moeten worden kan in het ergste geval het voorzieningenniveau onder druk komen (de kwaliteit).

Garantstellingen

In toenemende mate zien we dat maatschappelijke organisaties zich melden voor garantstellingen (woningbouw / sportverenigingen). Ofschoon wij hieraan nadere eisen stellen die directe blootstelling van schulden / leningen aan ons adres minimaliseren is er altijd een kans (hoe klein ook) dat wij worden aangesproken.

Omgevingswet

De Omgevingswet bundelt vrijwel alle wetgeving in het ruimtelijk domein en moet de omslachtige besluitvoering versnellen. Invoering van de wet was aanvankelijk voor 2018 voorzien, maar is nu wederom vooruitgeschoven (naar 1 januari 2023). Verder uitstel wordt niet uitgesloten.

Wet kwaliteitsborging

Als gevolg van de Wet kwaliteitsborging mag er voor ‘eenvoudige bouwwerken’ (gevolgklasse 1) geen technische bouwtoets meer worden gevraagd. Daardoor vervalt ruwweg 60% van de huidige technische bouwtoetsen. De kosten van deze toets verhaalt de gemeente nu via leges. Die legesopbrengsten vallen weg. Naar verwachting treedt deze wet vanaf 1 januari 2023 stapsgewijs in werking. Dat hebben de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten aangegeven. De veranderingen uit de Wkb gelden (naar verwachting) tot en met 2025 alleen voor eenvoudige bouwwerken. Terugkoppeling op het onderzoek van BZK is nog niet verwerkt echter is inmiddels is via de septembercirculaire de bijdrage voor HollandsKroon bepaald.

Levensduur verlengende maatregelen aan de infrastructuur van de wegen

Naar aanleiding van de jaarrekening 2021, de opmerkingen van de accountant over het ‘groot onderhoud’ van de wegen, moet nog nader onderzoek worden gedaan om te bevestigen dat de verantwoording van de maatregelen om de levensduur te verlengen van de diverse wegen goed gaat. De vraag daarbij is of deze uitgaven geactiveerd mochten worden en dat daarmee de lasten over de jaren daarna kunnen worden verdeeld. Indien dit niet het geval is dan moeten de kosten direct in het jaar van uitvoering worden gedekt uit de begroting. Dit wordt verder onderzocht en in 2022 afgerond. De effecten worden uitgewerkt in de bestuursrapportages in 2023.

Fiscaliteit

Vanuit openheid en transparantie met de belastingdienst (convenant horizontaal toezicht) moeten fiscale onjuistheden worden benoemd en aangepast. Op dit moment vindt er een controle plaats op de jaren 2019 en 2020 en is het zeer waarschijnlijk dat er een nabetaling aan de belastingdienst moet plaatsvinden. Omdat dit onderzoek nog loopt is hier nog geen concreet bedrag voor te ramen, volstaan we voor dit moment met een risicomelding.

Afval

Voor afval werken we met het nieuwe Diftar systeem. De evaluatie hierop is nog niet gemaakt omdat de (financiële) informatie om dat goed te doen nog niet beschikbaar is. Eventuele aanpassingen uit de evaluatie zijn derhalve niet opgenomen in de begroting.

Weerstandscapaciteit

Hollands Kroon rekent de volgende componenten tot de beschikbare weerstandscapaciteit:

- Algemene Reserve
- Reserve Risico Grondexploitaties
- Reserve vastgoed
- Post onvoorzien / begrotingsbuffer
- Onbenutte belastingcapaciteit

Algemene reserve

In Hollands Kroon bedraagt de algemene reserve per 31-12-2021 € 18,4 miljoen (incl resultaatbestemming 2021). Deze reserve kan worden ingezet voor incidentele onvoorziene, onvermijdelijke en onoverkomelijke uitgaven en om risico's te kunnen afdekken.

Reserve Risico Grondexploitatie

In deze reserve wordt een bedrag gereserveerd voor een eventueel toekomstige tegenvallers bij grondexploitatie. De omvang van deze reserve bedraagt per 31 / 12 / 2021 € 1,652 miljoen.

Onvoorziene uitgaven/ begrotingsbuffer

In de begroting wordt jaarlijks een bedrag van €10.000.- opgenomen ter dekking van onvoorziene gebeurtenissen. Daarnaast is in de begroting een begrotingsbuffer van € 0,285 miljoen opgenomen.

Reserve vastgoed

Als gevolg van de vaststelling van het accommodatiebeleid is een reserve vastgoed gevormd. Deze bedraagt per 31/12/21 € 2,421 mln.

Onbenutte / Vrije ruimte in de belastingcapaciteit

Mocht de gemeente in slecht financieel weer terecht komen en een beroep willen doen op artikel 12 van de financiële verhoudingswet (Fvw), dan moet worden voldaan aan het redelijk peil van het belastingpakket. De onbenutte belastingcapaciteit bij de OZB is zo groot als het verschil tussen het door de gemeente gehanteerde tarief en het tarief om tot een "artikel-12-gemeente" toegelaten te worden. De WOZ waarden die zijn gehanteerd komen overeen met de gebruikte waardes in deze begroting om zo het gemiddelde tarief van 0,1242% te kunnen bepalen. Het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 is gebaseerd op 0,17% (meicirculaire 2022) De totale verwachte OZB opbrengst in 2023 is € 12,4 miljoen, deze wordt verminderd met de artikel 12 norm € 17,3 miljoen en het resterende bedrag is de onbenutte belastingcapaciteit van € 4,9 miljoen.

Overzicht van de weerstandscapaciteit van de Gemeente Hollands Kroon

De weerstandscapaciteit (x € 1.000)	in de exploitatie	in het vermogen
Algemene reserve (vrije deel)		18.393
Reserve risico grondexploitatie		1.652
Onbenutte belastingcapaciteit	4.880	
Stelpost onvoorziene uitgaven/begrotingsbuffer	295	
Reserve vastgoed		2.421
Totaal	27.632	

Ratio weerstandsvermogen

Het is mogelijk om de risico's af te zetten tegen de buffers van de gemeente Hollands Kroon. Door de weerstandscapaciteit af te zetten tegen het verwachte financiële gevolg van alle risico's samen kan een conclusie worden getrokken over het weerstandsvermogen van de gemeente. Het weerstandsvermogen wordt door middel van een berekening omgezet in een ratio weerstandsvermogen. Dit wordt als volgt berekend: De beschikbare weerstandscapaciteit wordt gedeeld op de benodigde weerstandscapaciteit. Een ratio weerstandsvermogen tussen de 1,0 en 1,4 is op dit moment acceptabel en valt onder de kwalificatie 'voldoende'. De ratio kan worden gemeten in onderstaande tabel:

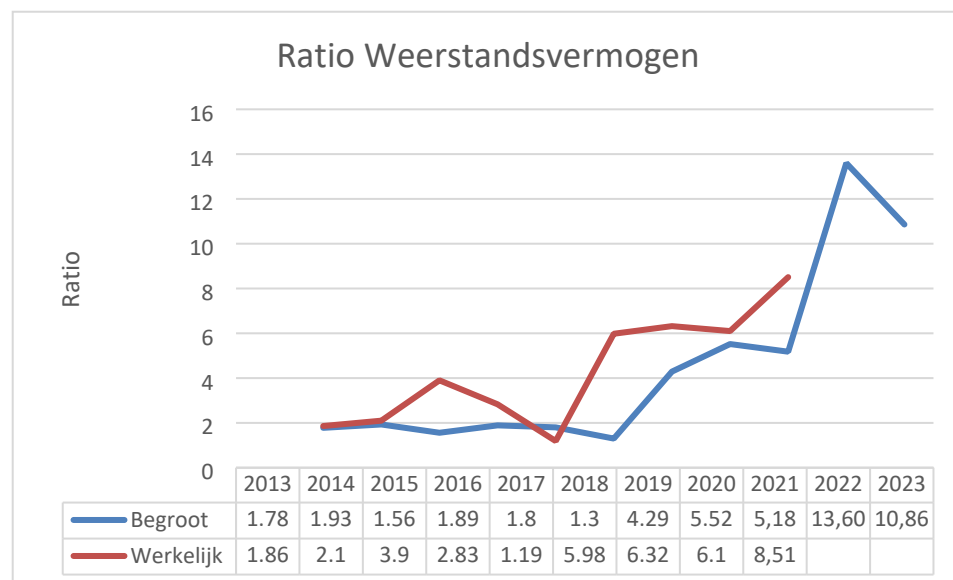
Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

Gemeente Hollands Kroon heeft waarderingscijfer C vastgesteld als uitgangspunt.

Beoordeling ratio

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 27,6 miljoen en is opgebouwd uit de omvang van de Algemene Reserve en de vrije begrotingsruimte. De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 2,5 miljoen. Dit bedrag is een inschatting van het totaal aan de geïdentificeerde risico's dat zich op enig moment kan voordoen. In de bijlage Risicomanagement wordt de benodigde weerstandscapaciteit onderbouwd.

Ten opzichte van jaarrekening 2021

Bij het invullen van deze gegevens komt de ratio op 10,8. De ratio voor gemeente Hollands Kroon is hiermee waarderingscijfer 'A, Uitstekend'. In de jaarrekening 2021 was de ratio nog 8,21. De stijging van het weerstandsvermogen wordt vooral veroorzaakt door de verdere stijging van de algemene reserve.

Kengetallen

Kengetallen	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026		Begroot 2022	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Netto schuldquote	68%	74%	82%	97%		47%	60%	43%	42%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	69%	76%	83%	99%		47%	66%	38%	33%
Solvabiliteitsratio	31%	29%	28%	23%		35%	31%	39%	37%
Structurele exploitatieruimte	3%	4%	3%	-1%		3%	2%	3%	2%
Grondexploitatie	8%	7%	7%	8%		8%	7%	3%	6%
Belastingcapaciteit	95%	95%	95%	95%		100%	105%	104%	95%

Toelichting

De uitkomsten van de kengetallen uit de deze paragraaf afgezet tegen de normering geeft weer dat gemeente Hollands Kroon er financieel gezien voldoende voor staat. Onder de normering van de VNG is een korte toelichting van de kengetallen opgenomen. De meerjarige ontwikkelingen van de kengetallen staan in verband met de investeringsagenda. Deze agenda leidt tot toename van de materiele vaste activa en de leningenportefeuille als gevolg van de benodigde financiering. De doorkijk naar 2026 laat zien dat de marges in kengetallen, welke nog steeds per saldo voldoende gezond zijn, meer onder druk komen. In werkelijkheid zal dit ook afhangen van de mate waarin en in welk tempo investeringen worden uitgevoerd. Ook autonome ontwikkelingen en veranderingen in de systematiek van het gemeentefonds hebben invloed op werkelijke ontwikkelingen van de kengetallen. De weerstandsratio laat zien dat risico's goed opgevangen kunnen worden op de korte termijn.

Normering VNG	Voldoende	Matig	Onvoldoende
Netto schuldquote	<100	$100 > X < 130$	> 130
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<100	$100 > X < 130$	> 130
Solvabiliteitsratio	> 50	$30 < > 50$	< 30
Structurele exploitatieruimte	> 0,6	$0 = < > 0,6$	< 0
Grondexploitatie		geen norm	
Belastingcapaciteit	<100	$100 > X < 120$	> 120

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast tegenover de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.
De solvabiliteitsratio	Geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.
Structurele exploitatieruimte	Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.
Grondexploitatie	Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.
Belastingcapaciteit	De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt tegenover het landelijke gemiddelde. De uitkomst van de berekening van dit kengetal is voor het jaarverslag hetzelfde als bij de begroting. Het kengetal hoeft dus voor het opnemen in het jaarverslag niet opnieuw worden berekend. Het toch opnieuw opnemen houdt verband met het feit dat de kengetallen gezamenlijk en in samenhang gezien inzicht geven in de financiële positie van een gemeente.

Paragraaf 2. Financiering

De uitgaven en inkomsten van de gemeente lopen niet gelijk in de tijd. Soms leent de gemeente geld om tijdig betalingen te kunnen verrichten en soms heeft ze (tijdelijk) overtollige liquide middelen. De gemeente hanteert een systeem van centrale financiering. In dit systeem bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen. Alle rentebaten en rentelasten worden verzameld en daarna toegerekend aan de gemeentelijke producten op basis van de zogenoemde omslagrente. Voor de begroting 2023 is deze omslagrente bepaald op 0,937%.

Treasury

Voor de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden zijn kaders gesteld in de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido). Onder de treasuryfunctie vallen het geldstromenbeheer, het saldobeleer, liquiditeitsbeheer, financiering, uitzetting van gelden, renterisicobeheer en schatkistbankieren. Uw raad heeft in het treasurystatuut eigen kaders vastgesteld op het gebied van treasury. In het treasurystatuut zijn uitgangspunten en kaders opgenomen uit de wet Fido. De in deze wet genoemde taken vallen binnen de treasuryfunctie.

Renterisicobeheer

Kasgeldlimiet (kort geld)

De gemeente kan niet onbegrensd risico's nemen met kortlopende financiering (korter dan één jaar). Dit wordt wettelijk begrensd door de kasgeldlimiet. Deze bedraagt 8,5% van de begroting per 1 januari van het begrotingsjaar. De korte schuld bestaat uit het opnemen van gelden met een oorspronkelijke rente typische looptijd korter dan één jaar en de schuld in rekening-courant en is bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven. Wanneer de gemeente de kasgeldlimiet drie aaneengesloten kwartalen overschrijdt, moet een plan ter goedkeuring aan de toezichthouder worden voorgelegd waarin staat hoe en binnen welke termijn de overschrijding ongedaan wordt gemaakt. Dit is tot op heden nog nooit voorgekomen. In 2022 is veel van kortlopende geldleningen gebruik gemaakt. Dit zijn geldleningen met een looptijd korter dan 1 jaar. In 2022 was de looptijd veelal een maand.

Kasgeldlimiet x € 1.000	
Totaal jaarbegroting 2023 (lasten)	€ 126.724
Kasgeldlimiet 8,5%	€ 10.771

Renterisiconorm (lang geld)

Met behulp van de renterisiconorm wordt bepaald welk renterisico de gemeente loopt op haar vaste schuld (leningen met een looptijd van langer dan één jaar). De renterisiconorm is bepaald op 20% van het begrotingstotaal. Dat wil zeggen dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Hierbij is een minimumbedrag bepaald van € 2,5 miljoen.

Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen, dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moeten worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten.

In 2023 staan er een aantal grote investeringen gepland. Het is daarom aannemelijk dat we voor de financiering hiervan een langlopende lening gaan afsluiten. De omvang en het tijdstip van afsluiten is nog niet duidelijk. De extra rentelasten die hierdoor ontstaan zijn nog niet goed in te schatten en deze nemen wij indien nodig op als mutatie in één van de bestuursrapportages in 2023.

	Renterisiconorm x € 1.000	
Totaal jaarbegroting 2023 (lasten)		€ 126.724
Renterisiconorm 20%		€ 25.345
Aflossingen en renteherzieningen in 2023		€ 5.803

Kredietrisicobeheer

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus het risicoprofiel) van door de gemeente aan derden verstrekte leningen en bij derden ondergebrachte beleggingen. De gegarandeerde renteopbrengst van ABNAMRO is in 2022 voor het laatst gerealiseerd en vervalt per 2023. Voor 2023 wordt totaal € 84.000 verwacht.

Gegarandeerde geldopbrengst (x € 1.000)	
ABNAMRO	0
rente Woningbouwverenigingen	84
Overig	0
Totaal	84

Dividend

Naast inkomsten uit bijvoorbeeld de Algemene Uitkering en belastingen, heeft de gemeente ook inkomsten door dividend uit deelnemingen. De belangrijkste deelnemingen zijn Alliander, BNG en de HVC. Het totaal aan verwacht dividend voor 2023 is € 430.000

Overzicht dividenden 2021 (x € 1.000)	
Alliander	228
BNG	62
Garantstellingsprovisie/Dividend HVC	140
Totaal	430

Gemeentefinanciering

Per 1 januari 2023 hebben wij voor ongeveer € 48.558.000 aan aangetrokken leningen. Ongeveer € 45.276.000 is voor de financiering van gemeentelijke uitgaven en € 3.282.000 betreft de destijds doorgeleende leningen aan woningbouwverenigingen. De liquiditeitsprognose wordt regelmatig herzien met informatie uit de organisatie. Dat stelt ons in staat om continu de financieringsbehoefte van de gemeente te bepalen.

Debiteuren- en crediteurenbeheer

Jaarlijks wordt bij de jaarrekening de debiteurenpositie beoordeeld. Het crediteurenbeheer is zodanig ingericht dat wij altijd in staat zijn om tijdig aan onze kortlopende verplichtingen te voldoen.

Schatkistbankieren

Met ingang van 1 januari 2014 zijn decentrale overheden verplicht alle overtollige middelen, boven een drempelbedrag, die ze niet direct nodig hebben voor hun publieke taak in de schatkist aan te houden. De berekening van het drempelbedrag voor schatkistbankieren voor gemeenten met een begroting < € 500 mln. is 2% van het begrotingstotaal. Hieruit volgt een drempelbedrag van € 2.546.900. De schatkistlimiet betreft een limiet voor de gemiddelde liquide middelen per kwartaal.

Schatkistbankieren drempelbedrag x € 1.000	
Totaal jaarbegroting 2023 (lasten)	€ 126.724
Drempelbedrag 2%	€ 2.534

EMU-saldo en Wet Hof

Voor landen die deelnemen aan de Europese Monetaire Unie gelden Europese begrotingsvoorschriften waaronder de zogenaamde EMU-normen. De EMU-normen stellen limieten aan de overheidsschuld van een land. De jaarlijkse groei van de netto overheidsschuld, ook wel het financieringstekort of EMU-saldo genaamd, mag in een jaar niet meer bedragen dan 3% van de omvang van de economie (bruto binnenlands product). Naar aanleiding van de schuldencrisis heeft Nederland in Europees verband afgesproken de Europese normen in nationale wetgeving te verankeren. Met de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (wet Hof) is daar gevolg aan gegeven (11 december 2013). Ook gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen vallen onder de Nederlandse overheid. De schulden van de gemeenten en de jaarlijkse groei van deze schulden tellen mee in de EMU-schuld en het EMU-saldo van de Nederlandse overheid. Daarom gaat de wet Hof ook over de ontwikkeling van de schulden van gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen.

EMU-saldo

Het EMU-saldo (begrotingssaldo) is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de overheid (Rijksoverheid, sociale fondsen en de decentrale overheden) van een bepaald land in een bepaald jaar. Er kan een tekort of een overschot op de begroting zijn. Decentrale overheden moeten het EMU-saldo berekenen, zodat op macroniveau het EMU-saldo voor Nederland kan worden bepaald. Het EMU-saldo van de gemeente Hollands Kroon van de periode 2023-2026 is in het volgende overzicht berekend.

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	-608	-2.996	-2.951	2.636
Mutatie (im)materiële vaste activa	14.488	9.485	9.118	9.149
Mutatie voorzieningen	-1.329	-99	-134	0
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	448	448	448	448
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwacht boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	16.873	13.028	12.651	6.961

N.B. Het EMU-saldo zegt niets over ontvangsten en uitgaven. De begroting is opgesteld volgens het stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal

3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. Het EMU-saldo is ingevoerd om vergelijkingen te kunnen maken tussen de verschillende eurolanden.

Deze cijfermatige benadering moet los gezien worden van de opgestelde begroting van de gemeente en zegt hier feitelijk niets over. Bij een volledig sluitende begroting kan een gemeente toch een negatief EMU-saldo presenteren te meer omdat de investeringen niet meetellen in het stelsel van baten en lasten maar wel in het EMU-saldo.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken naast de beleidsvoornemens en het gerealiseerde beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook inzicht moet geven in:

- de rentelasten;
- het renteresultaat;
- de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten;
- de financieringsbehoefte

Renteresultaat

Op basis van de bovenstaande gehanteerde (doorberekende) rentes bedraagt het renteresultaat op het taakveld Treasury voor de gemeente Hollands Kroon in 2023 € 95.973 voordelig. In 2023 staan er een aantal grote investeringen gepland. Het is daarom aannemelijk dat we voor de financiering hiervan een langlopende lening gaan afsluiten. De omvang en het tijdstip van afsluiten is nog niet duidelijk (is afhankelijk van de planning van de investeringen). De extra rentelasten die hierdoor ontstaan zijn nog niet goed in te schatten en deze nemen wij indien nodig op als mutatie in één van de bestuursrapportages in 2023.

	2023
De externe rentelasten over korte en lange financiering	915.541
De externe rentebaten	-51.867
Totaal door te rekenen externe rente	863.674
De rente die aan de grondexploitatie wordt doorberekend	-95.973
Saldo door te rekenen externe rente	767.701
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0
De aan taakvelden (programma's incl. overzicht overhead) toe te rekenen rente	767.701
De werkelijk aan taakvelden (programma's incl. overzicht overhead) toegerekende rente	863.674

Paragraaf 3. Lokale heffingen

Elke gemeente in Nederland heeft de mogelijkheid om zelfstandig belastingen en heffingen op te leggen. Dat kan zijn voor taken die zij doet in het algemeen belang, maar ook voor specifieke werkzaamheden of levering van diensten. Dit totale pakket van lokale lasten is vastgelegd in door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordeningen. De hoogte van de lokale heffingen wordt deels bepaald door de ambities van de gemeente. Hoe meer ambities er zijn, des te meer middelen er beschikbaar moeten zijn om deze te realiseren. Het verhogen van de inkomsten via lokale heffingen betekent dat de inwoners meer moeten gaan betalen.

Trends & Ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkeling in 2023 op het gebied van de lokale belastingen is de waardeontwikkeling van het onroerend goed. De WOZ-waarden zullen in 2023 naar verwachting flink stijgen. De stijging in de regio Kop van Noord-Holland is wel minder sterk dan in de Randstad. De verwachting voor de woningen is dat de waarden stijgen met gemiddeld ca. 14,6%. Bij de niet-woningen zien we gemiddeld een daling van 0,7 %. Dit zijn voorlopige cijfers. Er is pas volledig inzicht in de waardeontwikkeling als de herwaardering is afgerond. Dit is in december.

Het aantal verkopen zit ongeveer op het zelfde niveau als vorig jaar. De herwaardering, die in het najaar plaatsvindt op basis van verkoopcijfers rond de waarde-peildatum 1 januari 2022, geeft meer duidelijkheid over de effecten op de WOZ-waarden. Globaal worden daarbij de verkopen betrokken die binnen zes maanden voor of na de peildatum hebben plaatsgevonden. Naar verwachting heeft de situatie rond Corona geen effect op de ontwikkeling van de WOZ-waarden.

Het aantal formele bezwaren is in 2022 (957 bezwaren) flink gestegen ten opzichte van 2021 (704 bezwaren). Ongeveer 60% van deze bezwaren komt van de zogenaamde no-cure-no-pay bureaus. Dat percentage is vergelijkbaar met 2021. Ook het aantal informele bezwaren is gestegen. In 2021 waren dat 242 en in 2022 waren dat 308. De overgang van waarden naar gebruiksoppervlakte heeft waarschijnlijk een aandeel in de stijging van het aantal bezwaren. Waar vorig jaar de vergelijking plaatsvond op basis van inhoud, vindt deze nu plaats op basis van oppervlakte. Bij het bepalen van de gebruiksoppervlakte zijn zoveel mogelijk kenmerken van de woningen gecontroleerd. Hierdoor kunnen aan- en bijgebouwen die niet eerder zijn meegenomen in de taxatie, nu wel zijn meegenomen. Dit kan een grotere waardestijging met zich meebrengen, maar de grote stijging van de WOZ-waarde lijkt de voornaamste reden voor het grote aantal bezwaren.

Het gemeentelijke belastingbeleid

Het coalitieakkoord bepaalt voor een groot gedeelte de invulling van beleid. Dit beleid is terug te vinden in:

- De diverse belastingverordeningen
- De doorberekening van kosten en tarieven van derden
- Het Gemeentelijke Rioleringsplan
- De programmabegroting

In Hollands Kroon worden de volgende belastingen geheven:

- onroerende zaakbelasting
- rioolheffing
- afvalstoffenheffing
- begraafrechten
- toeristenbelasting
- forensenbelasting
- havengeld
- leges
- campergeld
- staangeld

Het uitgangspunt is kostendekkende tarieven in rekening te brengen bij de inwoners, het maatschappelijk middenveld en bij bedrijven. Er is een nieuw coalitieakkoord vastgesteld 2022-2026 *Samen bouwen aan vertrouwen*. Daarin is afgesproken dat we de lokale belastingen liever niet met meer dan de inflatiecorrectie verhogen, maar houden de mogelijkheid open om dit wel te doen als het noodzakelijk is. Dat is nu niet het geval.

Onroerende zaakbelasting

Onder de naam onroerende zaakbelastingen worden over, binnen de gemeente gelegen, onroerende zaken twee directe belastingen geheven:

- een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak, zijnde een niet-woning, al dan niet op grond van eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
- een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft op grond van eigendom, bezit of beperkt recht.

Er bestaat een tariefdifferentiatie voor woningen en niet-woningen.

Op basis van de Wet Waardering Onroerende Zaken (wet WOZ) wordt van elke individuele onroerende zaak de waarde vastgesteld. Deze waarde-gegevens worden gebruikt door de gemeente (onroerende zaakbelasting), het waterschap (watersysteemheffing) en de belastingdienst (inkomstenbelasting en successierecht).

Om een onevenredige stijging van de collectieve belastingdruk in Nederland te voorkomen is er in het verleden een macronorm vastgesteld. Deze macronorm is in 2020 gewijzigd in de 'Benchmark woonlasten'. Hierin wordt naast de ozb ook de riool- en afvalstoffenheffing vergeleken. In de benchmark wordt een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten en de gemeentelijke tariefontwikkeling per provincie gegeven.

In de onderstaande tabel staat de begrote belastingopbrengst. De begrote belastingopbrengst is verhoogd met het inflatiepercentage van 5,4%.

Elk belastingjaar is een herwaarderingsjaar. Dit betekent dat de WOZ-waarde gebaseerd worden op een nieuwe waarde-peildatum. Voor 2023 is dat 1 januari 2022. Bij een toename van de hoogte van de WOZ-waarden en een keuze van gelijkblijvende OZB opbrengst, worden de tarieven naar beneden bijgesteld. Als de keuze valt op een verhoging van de OZB opbrengst, dan blijven de OZB tarieven gelijk of ze stijgen (dit is afhankelijk van de mate van stijging van de totale OZB opbrengst). De werkelijke waardestijging per individueel object kan echter afwijken van de gemiddelde waardeontwikkeling, met als gevolg een andere ontwikkeling van de lasten.

Opbrengst 2023	
Baten woningen	€ 6.195.269
Baten niet-woningen	€ 6.239.263

Voor het begrotingsjaar 2023 leidt dat tot de volgende tarieven.

Eigenaar		Gebruiker	
Woning	0,0912 %	Woning	Niet van toepassing
Niet-woning	0,1900 %	Niet-woning	0,1412 %

Deze tarieven zijn onder voorbehoud en aan de voorzichtige kant omdat de definitieve WOZ-waarden nog niet bekend zijn. Dit gebeurt pas eind november. De tarieven zijn berekend op basis van de meest recente cijfers over de waardeontwikkeling, namelijk 14,6% voor woningen en -0,7% voor niet-woningen. Bij de berekening van bovenstaande tarieven is voorzichtig rekening gehouden met de areaalontwikkeling. Wanneer blijkt dat de waardeontwikkeling van de WOZ-objecten veel afwijkt dan worden de tarieven opnieuw voor vaststelling aangeboden aan de raad (december 2022).

In de tabellen hieronder zijn de gevolgen van de aanslagen 2022 en 2023 weergegeven.

	WOZ- waarde 2022	WOZ-waarde 2023	Aanslag OZB 2022	Aanslag OZB 2023
OZB Woning eigenaar	€ 200.000	€ 229.000	€ 198,00	€ 208,00
	€ 300.000	€ 343.000	€ 298,00	€ 312,00
	€ 500.000	€ 573.000	€ 497,00	€ 522,00
	WOZ- waarde 2022	WOZ-waarde 2023	Aanslag OZB 2022	Aanslag OZB 2023
OZB niet-woning eigenaar	€ 200.000	€ 198.000	€ 356,00	€ 376,00
	€ 400.000	€ 397.000	€ 712,00	€ 754,00
	€ 500.000	€ 496.000	€ 890,00	€ 942,00

Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven om de kosten te dekken die verband houden met de aanwezigheid en het gebruik van de gemeentelijke riolering. De rioolheffing is een bestemmingsheffing en is specifiek bestemd voor het beheer, onderhoud, vervanging en verbetering van de bestaande riolering.

Gemeenten zijn verplicht op basis van de Wet milieubeheer periodiek een Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) op te stellen. Hierin legt de gemeente haar beleid (keuzes, maatregelen, financiering) vast voor een periode van 4 of 5 jaar. De in het GRP opgenomen kostendekkingsberekening verschaft inzicht in de kosten die verband houden met het uitvoeren van de gemeentelijke watertaken. In 2022 wordt er voor de komende jaren een nieuw Programma Stedelijk Water en Riool (voorheen Gemeentelijk Rioleringsplan). Voor de jaarlijkse financiële consequenties wordt rioolheffing geheven.

Opbrengst 2023	
Belastingen op producenten	Kostendekkend
Belasting op inkomen van gezinnen	Kostendekkend

Afvalstoffenheffing

De gemeente is verplicht om huishoudelijke afvalstoffen (afkomstig van particulieren) in te zamelen. De gemeente mag de afvalstoffenheffing binnen de gemeentegrens heffen, ook als er geen afval wordt aangeboden. De afvalstoffenheffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een object waar huishoudelijk afval ontstaat. Voor afvoeren en verwerken van bedrijfsafval heeft de gemeente geen verplichtingen. Voor de afvalstoffenheffing geldt dat geen winst mag worden gemaakt door de gemeente.

De begrote opbrengst van de heffing mag niet hoger zijn dan de begrote kosten, die voor de desbetreffende voorziening worden gemaakt. Het uitgangspunt in Hollands Kroon is een 100% kostendeekkende opbrengst. De gemeente Hollands Kroon neemt diensten af van HVC voor het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst gesloten met HVC.

Vanaf 2022 wordt de afvalstoffenheffing te berekenend op basis van het zogenoemde 'recycle tarief'. De gemeente Hollands Kroon heeft de ambitie om toe te werken naar 100 kilo restafval per inwoner in 2022 en een verdere daling in de jaren daarna. Daarbij moeten de lasten voor bewoners beheersbaar zijn. De aanslag bestaat uit een vast deel en een variabel deel. De hoogte van de aanslag wordt zo bepaald aan de hand van de hoeveelheid restafval dat wordt aangeboden.

Opbrengst 2023	
Afvalstoffenheffing	Kostendeekkend

Lokale lastendruk

Om de vergelijking van woonlasten tussen gemeenten op het gebied van belastingen te kunnen maken, wordt vaak de term lokale lastendruk gebruikt. De gemiddelde woonlasten bestaan voor een woning uit de OZB met een gemiddelde WOZ-waarde plus de riool- en afvalstoffenheffing. In de gemeente Hollands Kroon komt de gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in 2022 uit op € 860. Het landelijk gemiddelde van alle gemeenten bedraagt in 2022 € 904. Hollands Kroon komt in 2022 op de 107e plek (van de 345 gemeenten). Positie één is hierbij de goedkoopste gemeente.

Vergelijking lastendruk regio 2022

Gemeente	Lasten (€) eph* (Coelo 2022)	Lasten (€) mph* (Coelo 2022)	Rangnummer mph (Coelo 2022)	OZB tarief woningen (%) (Coelo 2022)	OZB tarief niet- woningen (%) (Coelo 2022)	gemiddelde WOZ waarde woningen (€) (CBS 2022)
Nederland (gem.)	€ 797	€ 904				€ 315.000
Regionaal						
Den Helder	€ 718	€ 873	126	0,1288	0,7082	€ 184.000
Hollands Kroon	€ 756	€ 860	107	0,0994	0,3111	€ 293.000
Dijk en Waard	€ 764	€ 823	67	0,0792	0,5771	€ 312.000
Medemblik	€ 800	€ 905	164	0,0939	0,3656	€ 325.000
Opmeer	€ 1.012	€ 1.123	325	0,1304	0,3592	€ 321.000
Schagen	€ 898	€ 952	224	0,1130	0,3949	€ 310.000
Texel	€ 632	€ 759	28	0,0342	0,1212	nrb

mph = meerpersoons huishouden

eph = eenpersoonshuishouden

Vergelijking lastendruk P10-gemeenten 2021

Gemeente	Lasten (€) eph* (Coelo 2022)	Lasten (€) mph* (Coelo 2022)	Rangnummer mph (Coelo 2022)	OZB tarief woningen (%) (Coelo 2022)	OZB tarief niet- woningen (%) (Coelo 2022)	gemiddelde WOZ waarde woningen (€) (CBS 2022)
Nederland (gem)		€ 904				€ 315.000
Platteland gemeenten						
Aa en Hunze (DR)	€ 705	€ 856	28	0,1056	0,3241	€ 299.000
Berkelland (GE)	€ 689	€ 851	96	0,1013	0,3699	€ 297.000
Borger-Odoorn (DR)	€ 980	€ 1.023	293	0,1846	0,3251	€ 253.000
Bronckhorst (GE)	€ 958	€ 1.013	285	0,1051	0,3682	€ 353.000
De Fryske Marren (FR)	€ 698	€ 848	92	0,1075	0,4683	€ 283.000
Het Hogeland (GR)	€ 862	€ 919	236	0,1719	0,0862	€ 214.000
Hof van Twente (OV)	NNB	NNB	NNB	0,1206	0,4863	€ 280.000
Hollands Kroon (NH)	€ 756	€ 860	107	0,0994	0,3111	€ 293.000
Horst aan de Maas (LI)	€ 856	€ 923	196	0,1391	0,4768	€ 295.000
Hulst (ZE)	€ 817	€ 916	180	0,1104	0,4029	€ 246.000
Medemblik (NH)	€ 800	€ 905	164	0,0939	0,3656	€ 325.000
Midden Drenthe (DR)	€ 718	€ 763	27	0,1020	0,4088	€ 265.000
Ooststellingwerf (FR)	€ 615	€ 801	47	0,0812	0,1550	€ 263.000
Opsterland (FR)	€ 714	€ 823	66	0,0912	0,3034	€ 287.000
Peel en Maas (LI)	€ 767	€ 817	59	0,0927	0,3945	€ 299.000
Schouwen Duiveland (ZE)	€ 905	€ 1.001	277	0,1187	0,4308	€ 303.000
Sluis (ZE)	€ 771	€ 849	93	0,0944	0,3905	€ 266.000
Twenterand (OV)	€ 916	€ 957	230	0,1526	0,5065	€ 232.000

Gemeente	Lasten (€) eph* (Coelo 2022)	Lasten (€) mph* (Coelo 2022)	Rangnummer mph (Coelo 2022)	OZB tarief woningen (%) (Coelo 2022)	OZB tarief niet- woningen (%) (Coelo 2022)	gemiddelde WOZ waarde woningen (€) (CBS 2022)
Westerkwartier (GR)	€ 907	€ 1.001	276	0,1392	0,4837	€ 220.000
Westerveld (DR)	€ 778	€ 858	103	0,1113	0,3049	€ 278.000

Kwijtschelding

Als een belastingplichtige geen of weinig financiële middelen heeft om de gemeentelijke belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden kwijtschelding worden verleend. Kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffen- en de rioolheffing. Deze derving van inkomsten mag de gemeente meenemen als kostenpost voor het berekenen van het tarief van de betreffende heffing. Bij de toetsing wordt gebruik gemaakt van de voorwaarden van de Invorderingswet.

Andere heffingen en rechten

De gemeente Hollands Kroon maakt verder gebruik van de volgende heffingen en belastingen: begraafrechten, toeristenbelasting, forensenbelasting, haven- en liggeld en leges.

Opbrengst 2023		
	Opbrengst	Wel of niet kostendekkend
Begraafrechten		Niet kostendekkend
Toeristenbelasting	€ 134.000	Kostendekkend
Forensenbelasting	€ 203.971	Kostendekkend
Haven- en liggeld		Niet kostendekkend
Leges		Niet kostendekkend

Verder bestaat er voor de gemeente nog de mogelijkheid om reclamebelasting, precariobelasting, hondenbelasting en baatbelasting op te leggen. De uitvoering van het opleggen van deze belastingen is echter behoorlijk arbeidsintensief en ook niet onomstreden. Daarom is afgezien van het heffen van deze belastingen.

Paragraaf 4. Grondbeleid

Met grondbeleid worden instrumenten ingezet om gemeentelijk beleid te realiseren. Denk daarbij aan ruimtelijke ordening, wonen, economie en arbeid, maatschappelijke ontwikkeling, verkeer en vervoer. Grondbeleid heeft een volgend, dienend karakter voor doelstellingen van andere beleidsvelden. De doelstelling van het gemeentelijk grondbeleid is binnen de gestelde doelen de gewenste verandering van het grondgebruik te realiseren met inzet van juridische en financiële instrumenten. De doelen zijn beschreven in de nota Grondbeleid.

Regionaal beleid

Op 10 november 2020 heeft het college het *Convenant: Regionale samenwerkingsafspraken woningbouw van de Kop van Noord-Holland 2020-2030* (KwK) vastgesteld. De gemeenteraad is hier met een memo over geïnformeerd. De gemeenten Hollands Kroon, Den Helder, Schagen en Texel en de provincie Noord-Holland hebben dit programma met elkaar opgesteld. Hierin is het bouwprogramma in de Kop van Noord-Holland tot 2030 vastgelegd. In het convenant zijn ook samenwerkingsafspraken vastgelegd. Met de introductie van de werkwijze van adaptief programmeren wordt gewerkt aan een optimale balans tussen vraag- en aanbod van woningen. Deze werkwijze biedt ruimte voor de ambities van de regio en de mogelijkheid om flexibel in te spelen op actuele ontwikkelingen. Door middel van monitoring kan het programma tijdig worden bijgesteld, zodat er continu gewerkt wordt aan de juiste hoeveelheid woningbouwplannen in de Kop van Noord-Holland. Partijen hebben ondertussen een *Woonakkoord: Regionaal woonakkoord Kop van Noord-Holland 2022-2026* vastgesteld op 8 maart 2022 waarin ambities en samenwerkingsafspraken verder zijn uitgewerkt.

Gemeentelijk beleid

In december 2020 heeft de raad de *Woonvisie Hollands Kroon* vastgesteld. In deze nieuwe woonvisie wil de gemeente meer sturen op doelgroepen en daarmee meer regie pakken in het type woningen dat gebouwd gaat worden. Dat is een koerswijziging ten opzichte van de vorige woonvisie, waarbij eigenlijk alles aan de markt werd overgelaten. Er wordt nu focus gelegd op drie uitgangspunten. Er is focus op bouwen, focus op jongeren en starters, en focus op ouderen. Allereerst moeten er de komende jaren veel woningen gebouwd worden om te voldoen aan de hoge vraag. Verder wordt er bij woningbouwplannen vooral gekeken naar woningen voor jongeren en starters aan de ene kant, en woningen voor ouderen aan de andere kant. Voor deze doelgroepen is momenteel een tekort aan (geschikte) woningen.

Verder heeft de gemeenteraad in maart 2019 de *Nota Grondbeleid 2019-2022* vastgesteld. In deze Nota Grondbeleid geeft de gemeente haar visie op haar grondbeleid en legt ze vast op welke wijze zij haar grondbeleidsinstrumentarium inzet. Het beleidskader wordt in grote lijnen gevormd door de vastgestelde Omgevingsvisie van de gemeente. De wens om ons verder te ontwikkelen tot regisseur staat centraal in de sturingsfilosofie van de omgevingsvisie. Hierin vormt het thema 'Niet de regels staan

centraal maar het initiatief!’ de leidraad in verdere ruimtelijke ontwikkelingen en daarmee ook in het grondbeleid. Deze Nota Grondbeleid loopt dit jaar af en momenteel zijn de voorbereidingen gestart om een nieuwe nota op te stellen. In 2023 wordt een nieuwe Nota Grondbeleid voor vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad.

Trends & ontwikkelingen

- Aantrekkende woningmarkt, krapte op de woningmarkt en hoge woningprijzen
- Bouw blijft achter als gevolg van leveringsproblemen bouwmaterialen
- Stijgende bouwkosten en wachttijden in de bouw
- Explosief stijgende energiekosten en stroomnet dat vol zit (niet alle nieuwbouw kan aangesloten worden)
- Afnemende financieringsmogelijkheden vanwege stijgende rente
- Verzwarend provinciaal beleid, aangescherpte regelgeving vanuit het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten en het Kwalitatief Woningbouw Programma Kop van Noord-Holland
- Overheden pakken zelf weer vaker het initiatief in ontwikkelingen om de krapte op de woningbouwmarkt terug te dringen

Het afgelopen jaar zijn er, ondanks alle problemen in de bouw, toch heel wat woningbouwlocaties op gemeentegrond mogelijk gemaakt. Zo is de ontwikkeling van 't Veld Noord fase 1 afgerond (60 woningen) en zijn de volgende twee fases voorlopig gegund (305 woningen). Ook op de plek van het voormalige gemeentehuis van Wieringen in Hippolytushoef worden momenteel 19 woningen gebouwd. Hetzelfde geldt voor de locatie van de voormalige basisschool De Zwerm in Winkel. Deze locatie is net als de locatie in Hippolytushoef via een openbare inschrijving in de verkoop gezet. Hier komen 20 woningen en deze zijn ondertussen bijna allemaal gerealiseerd. Vanuit de voormalige grondexploitatie Elshof-Zuid in Anna Paulowna worden de laatste twee fasen ondertussen bebouwd (89 woningen). Hierna is de gehele woonwijk Elshof-Zuid afgerond. Verder is gestart met het bouwrijp maken van de grondexploitatie Lelypark in Wieringerwerf. Hier gaat de gemeente zelf ontwikkelen en maken we 123 nieuwe woningen mogelijk. Ook zijn de 30 sociale huurwoningen op de plek van de voormalige school De Meerpaal in Anna Paulowna zo goed als voltooid. Tenslotte zijn de voormalige gemeentelijke gronden op de locatie OBS Oude Niedorp (1 woning), aan de Gesterweg in Den Oever (3 woningen), en aan de Van Balen Blankenstraat in Anna Paulowna (24 rug-aan-rug-woningen) dit jaar overgedragen bij de notaris.

Beleidsdoel

Met het grondbeleid geven wij helderheid over de rol en de doelstellingen van de gemeente. Het doel is erop gericht om op bepaalde gemeentelijke locaties volledig te kunnen sturen op de invulling van het plangebied en daarnaast om bepaalde ontwikkelingen mogelijk te maken die de markt laat liggen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen in 2023?
Volledige regie over de invulling van de grondexploitatiegebieden en exploitatieresultaten van de gemeentelijke grondexploitaties minimaal kostenneutraal houden	▪ Alle gemeentelijke grondexploitaties doorlichten en herijken
	▪ Opstellen Meerjarenprognose Grondexploitaties
	▪ Een nieuwe Nota Grondbeleid vaststellen
	▪ Voor zover van toepassing afwaarderen van voorraden grond
	▪ Indien van toepassing het treffen van een voorziening voor verliesgevende exploitaties
	▪ Indien van toepassing het nemen van winst voor winstgevende exploitaties
	▪ Onderzoeken of verwerven nieuwe grond wenselijk is

Wat gaat het kosten?

Het grondbeleid kan een grote financiële impact hebben. De eventuele baten, maar vooral ook de financiële risico's zijn van belang voor de financiële positie van de gemeente. Dat zal de komende jaren voor Hollands Kroon niet anders zijn. Hierna is een overzicht opgenomen van de grondexploitaties met daarin de boekwaarde en de te realiseren kosten en opbrengsten. Dit overzicht is een samenvatting uit de veel uitgebreidere Meerjarenprognose Grondexploitaties 2022, waarin veel dieper op de verschillende grondexploitaties in wordt gegaan.

Bouwgronden in exploitatie

Actief grondbeleid	Boekwaarde 01-01-2022	Nog te realiseren opbrengsten (incl. rente)	Nog te maken kosten (incl. rente)	Einddatum exploitatie	Resultaat op eindwaarde	Netto Contante Waarde per 01-01-2022	Tussentijdse voorziening of winstneming
Den Oever Zuid II	241.147	1.052.021	-1.247.317	31-12-2024	45.851	43.207	
Industrieweg	330.227	172.502	-249.495	31-12-2022	253.234	248.269	366.000

Actief grondbeleid	Boekwaarde 01-01-2022	Nog te realiseren opbrengsten (incl. rente)	Nog te maken kosten (incl. rente)	Einddatum exploitatie	Resultaat op eindwaarde	Netto Contante Waarde per 01-01-2022	Tussentijdse voorziening of winstneming
Hoornseweg	-911.108	2.244.810	-828.579	31-12-2024	505.123	475.989	
Robbenplaat	-6.029.130	6.098.469	-1.625.447	31-12-2026	-1.556.108	-1.409.415	1.656.126
Dentele	99.824	1.011	-83.405	31-12-2022	17.430	17.088	
Lelypark	-439.313	4.341.011	-5.491.956	31-12-2026	-1.590.258	-1.440.346	1.583.279
TOTAAL	-6.708.353	13.909.824	-9.526.199	-	-2.324.728	-2.065.208	

In vergelijking met de nominale waarde is voor de netto contante waarde rekening gehouden met een discontering voet van 2% per jaar. Ook is rekening gehouden met de verwachte kosten- en opbrengstenstijging voor de komende jaren. In de laatste kolom is te zien dat er bij een aantal complexen een voorziening is getroffen of dat er een winstneming heeft plaatsgevonden.

Bij bedrijventerrein Robbenplaat is een voorziening getroffen van € 1.656.123 omdat deze grondexploitatie een negatief resultaat op eindwaarde en netto contante waarde vertoont. De reden hiervan is dat er ten tijde van de kredietcrisis al veel kosten waren gemaakt en er geen interesse meer was in bedrijfskavels. Het bedrag van de getroffen voorziening is eerder vrijgemaakt en staat apart om de negatieve eindwaarde van dit complex op te vangen. Voor woningbouwlocatie Lelypark is bij opening van deze grondexploitatie in september 2021 direct een voorziening getroffen van € 1.583.279,- om het te verwachten verlies op te vangen. Doordat in dit plan is gekozen voor een lage woningdichtheid, kwaliteit hoogstaande openbare ruimte en een groot percentage sociale huurwoningen was bij openen van deze grex al duidelijk dat er een negatief resultaat over zou blijven aan het einde van de looptijd. Voor bedrijventerrein Industrieweg heeft een winstneming plaatsgevonden. De netto contante waarde toonde een ruime winst en een groot deel van deze winst was al behaald (zodat de boekwaarde positief was), waardoor € 366.000 aan winst is genomen. Dit bedrag staat op de Reserve Grondexploitaties.

Lopende projecten

Ontwikkeling en uitvoering door de gemeente

Zie de tabel hierboven

Ontwikkeling en uitvoering door derden, inbreng gronden door gemeente

- Grondexploitatie Elshof-Zuid in Anna Paulowna (woningbouw)
- Plan De Hoop in Wieringerwaard (woningbouw)

Ontwikkeling en uitvoering door derden, maar met (financieel) samenwerkingsverband gemeente

- Agriport A7 (bedrijventerrein en datacenters)

Ontwikkelingen op verkochte gemeentelijke locaties in uitvoering

- Woningbouwontwikkeling voormalige basisschool OBS Oude Niedorp in Oude Niedorp (1 woning)
- Woningbouwontwikkeling voormalige basisschool De Zwerm in Winkel (20 woningen)
- Woningbouwontwikkeling voormalige basisschool De Meerpaal in Anna Paulowna (30 woningen)
- Woningbouwontwikkeling voormalige gemeentehuis Wieringen in Hippolytushoef (19 woningen)
- Realisatie trouwlocatie bij monumentaal pand 't Readthuys in Barsingerhorn

Ontwikkelingen op verkochte (of te verkopen) gemeentelijke locaties in voorbereiding

- Bouw van nieuwe brandweerkazerne aan Hoornseweg Middenmeer
- Uitbreiding winkelcentrum Winkelhart in Nieuwe Niedorp
- Woningbouw voormalige kinderopvang Van Balen Blankenstraat in Anna Paulowna
- Woningbouw achter Heerenweg 128 in Barsingerhorn
- Woningbouw en winkels voormalige Lidl Terpstraat in Wieringerwerf
- Woningbouw fase 2 en fase 3 't Veld Noord in 't Veld
- Woningbouw voormalige basisschool Meertuin in Slootdorp
- Woningbouw vrije bouwgronden in Kreileroord
- Woningbouw voormalige brandweerkazerne in Wieringerwerf
- Realisatie nieuwe kinderopvang bij voormalige Dukdalf in Wieringerwerf

Momenteel zijn de bestemmingsplanprocedures of bouwvoorbereidingen opgestart, of vindt onderzoek plaats naar de mogelijkheden tot herontwikkeling van bovenstaande locaties.

Financiële positie

In de Nota Grondbeleid is beschreven dat de raad jaarlijks inzicht krijgt in de financiële positie van de gemeentelijke grondexploitaties. Dit gebeurt door het aanbieden van een Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG) welke elk jaar vlak voor de jaarrekening aan de raad wordt aangeboden.

Winstneming

De tussentijdse winstneming op bouwgronden in exploitatie is gebaseerd op de PoC-methode (Percentage of Completion) zoals voorgeschreven in de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019). Bij de lopende grondexploitaties is in 2015 tussentijdse winst genomen bij de grondexploitatie Industrieweg. Het ging om een bedrag van **€ 366.000**. Dit bedrag is gestort in de reserve Risico Bouwgronden. Daarnaast zijn de grondexploitaties Parklaan in Hippolytushoef en Elshof-Zuid in Anna Paulowna afgerond en afgesloten. Bij beide grondexploitaties ging het om woningbouwontwikkelingen. Bij Parklaan is een winst van **€ 116.224,-** genomen en bij Elshof-Zuid was een positief eindresultaat van **€ 20.322**. Deze bedragen zijn tevens gestort in de reserve Risico Bouwgronden.

Risico's

Aan de gemeentelijke grondexploitaties zijn risico's verbonden. Het risico is aanwezig dat resultaten lager uitvallen dan de prognoses. In de grondexploitaties zitten overigens wel enkele procenten onvoorzien afhankelijk van de kostensoorten. Met name looptijdrisico's (het duurt langer voordat opbrengsten worden gerealiseerd waardoor rentekosten op al gedane uitgaven hoger worden dan ingerekend), calculatierisico's (de werkelijke kosten en opbrengsten zullen hoger respectievelijk lager zijn dan de ingerekende kosten en opbrengsten) en afzetrisico's spelen parten in de grondexploitaties. Afhankelijk van de fase waarin een exploitatie zich bevindt, zijn de bovengenoemde risico's groter of kleiner. De risico's nemen af naar mate de uitvoering van de projecten vordert.

De stand van de reserve Risico Bouwgronden is per 1 januari 2022 is **€ 1.773.352**. Dit bedrag kan gebruikt worden om de mogelijke negatieve resultaten van de grondexploitaties te dekken.

Paragraaf 5. Kapitaalgoederen

In de openbare ruimte van Hollands Kroon vinden veel activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig zoals riolering, infrastructuur, verlichting, bruggen, openbaar groen en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan zijn bepalend voor het aanzien van onze gemeente en uiteraard voor de benodigde structurele, jaarlijkse lasten. Het integraal beheerplan openbare ruimte 2022-2025 vormt de basis voor het beheer en onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen. Eventuele financiële gevolgen worden in de beleidscyclus meegenomen. De raad kan dan een integrale afweging maken tussen de verschillende programma's en de bijbehorende effecten en doelstellingen.

Voor alle nieuwbouw geldt dat de vergunningaanvragen vanaf 1 januari 2021 moeten voldoen aan de eisen voor Bijna Energieneutrale Gebouwen (BENG). Die eisen vloeien voort uit het Energieakkoord voor duurzame groei en uit de Europese Energy Performance of Buildings Directive (EPBD).

Trends & ontwikkelingen

- Klimaatadaptatie
- Risico gestuurd beheer en onderhoud op basis van inspecties
- Toename vervangingsinvesteringen t.g.v. einde levensduur
- BENG (bijna energie neutraal) is vanaf januari 2021 de nieuwe standaard om energieneutraliteit te meten van een gebouw. Met het RV van 2 november 2021 *energie neutraal maken gemeentelijke gebouwen* is hier mee gestart.

Riolering

De investeringen worden opgenomen in het meerjareninvesteringsplan. Deze wordt periodiek geactualiseerd op basis van:

- Riolinspecties en beoordelingen;
- Ontwikkelingen die geïnitieerd worden door derden (projectontwikkelaars / woningbouwcorporaties);
- Kwaliteit wegen (werk met werk maken).

Deze ontwikkelingen worden meegenomen bij het opstellen van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). In 2017 is het GRP 2018 – 2022 vastgesteld. In het GRP zijn, in samenwerking met de regiogemeenten, actuele thema's als klimaat en waterproblemen uitgewerkt. Op basis van de meest actuele kwaliteitsgegevens is in het GRP een strategisch investeringsprogramma opgenomen en is een kostendekkend riooltarief berekend. In 2022 is gestart met het opstellen van een nieuw Programma Stedelijk

Water en Riolering (voorheen GRP). Deze wordt eind 2022 ter vaststelling aangeboden. Hierin wordt op basis van het geactualiseerde meerjaren investeringsplan een nieuw riooltarief berekend wat voor 2023 en verder zijn effect zal krijgen, eventuele noodzakelijke wijzigingen die hier uit voorkomen zullen in navolgende rapportages aan u worden voorgelegd.

Openbare Verlichting

Zoals beschreven in het IBP en in het beleidsplan openbare verlichting (2016-2025) moeten er tot 2025 ca. 800 lichtmasten en 4.000 armaturen worden vervangen. Bij de vervanging van armaturen worden LED lampen met dimfunctie gemonteerd waardoor het energieverbruik sterk daalt.

Infrastructuur

Het onderhoud aan verharding vindt op hoofdlijnen plaats op het afgesproken kwaliteitsniveau. De verharding wordt regelmatig gecontroleerd op gebreken. Op basis van deze inspecties vindt klein of groot onderhoud plaats. Complete renovatie van verharding komt pas in beeld als de onderliggende riolering moet worden vervangen of wanneer de bestaande verharding echt aan vervanging toe is.

Als gevolg van diverse ontwikkelingen en/of externe projecten is bij een aantal wegen de levensduur verlengende maatregel aan de infrastructuur een aantal jaren uitgesteld. De betreffende wegen worden in de komende jaren weer in goede toestand gebracht.

In 2020 heeft de gemeente van het Hoogheemraadschap een gewenningsbijdrage ontvangen ter compensatie voor de overdracht van diverse wegen. Deze bijdrage is bij de jaarrekening 2021 gerubriceerd als reserve om aan de externe wetgeving (BBV) te voldoen, ondanks dat de juridische overdracht aan de gemeente nog geen feit is.

Openbaar Groen

Ook in 2023 wordt het groenonderhoud uitgevoerd op het afgesproken kwaliteitsniveau. Verder is het doel om minimaal 475 bomen te planten en tussen de 2.500 en 3.000 bomen te snoeien. Dit conform het beheerplan openbare ruimte.

Water

Het reguliere onderhoud (uitmaaien sloten etc.) wordt uitgevoerd volgens de eisen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Het baggerplan is in 2021 geactualiseerd en zal tot 2030 de basis vormen voor de uit te voeren baggerwerkzaamheden. In 2023 zal er verder ongeveer 2.000 strekkende meter aan oude beschoeiing worden vervangen.

Begraafplaatsen

Het reguliere onderhoud van de begraafplaatsen wordt uitgevoerd volgens het afgesproken kwaliteitsniveau. We doen in 2023 onderzoek naar de toekomst van de begraafplaatsen. De uitkomst kan ook financiële effecten hebben.

Speeltoestellen en terreinmeubilair

Het reguliere onderhoud van de speeltoestellen en terreinmeubilair wordt volgens de wettelijke eisen uitgevoerd. In 2023 worden er in naar verwachting 3 tot 4 speelplekken gerenoveerd.

Civiele Kunstwerken

Het reguliere onderhoud aan de bruggen vindt plaats op basis van de uitkomsten van een instandhoudingsinspectie.

Havens

Voor de werkhaven Den Oever wordt na gereedkomen van het project aanpassing Oostkade (eind 2022) een beheerplan opgesteld met bijbehorend onderhoudsbudget. Voor de Oude Zeug zijn gesprekken gaande over mogelijke privatisering. Het beheer en (klein) onderhoud van de vier recreatiehavens (Kolhorn, Middenmeer, De Rijd, Haukeshaven) is ondergebracht bij derden.

Gebouwen

In 2023 wordt het meerjarenonderhoudsplan verder uitgevoerd, nadat hier in 2020 een start mee gemaakt is. Daarnaast wordt in 2023 gestart met het energieneutraal maken van 15 gemeentelijke gebouwen. Dit project loopt tot en met 2031 conform raadsvoorstel.

Onderdeel	Vastgestelde beleidskaders	Vastgesteld kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen	Financiële gevolg en conform plannen / investeringen	Lasten t.l.v. exploitatie	Achterstallig onderhoud?	Zijn er voorzieningen of reserves voor achterstallig onderhoud?
Riolering	Gemeentelijk Riolering Plan (GRP) 2018-2022. Het GRP is opgesteld met de Noordkop gemeenten en vastgesteld voor de periode 2018-2022	GRP, Riol moet voldoen aan de doelen die in het GRP staan vermeld.	Het GRP is uitgewerkt op strategisch niveau. Voor meerjaren planning is een operationeel Plan tot 2022 vastgesteld.	4.000.000	1.316.000	Nee, slechte riolen zijn en worden in de meerjarenplanning opgenomen.	Ja
Openbare verlichting	IBP/beheerplan OV 2015-2025	IBP/beheerplan OV 2015-2025	IBP/beheerplan OV 2015-2025	170.000	327.416	Nee	Nee
Infrastructuur	IBP	IBP	IBP/MJP 5 jaar	6.000.000	1.461.851	Uitgesteld onderhoud van bepaalde wegen ivm toekomstige / lopende projecten	Ja, d.m.v. kredieten
Groen	IBP	IBP	IBP	NVT	3.309.804	Onveilige situaties worden direct opgepakt.	Nee
Water / Beschoeiingen	IBP/ Baggerplan	IBP/ baggerplan	IBP/ Baggerplan (tot 2025)	400.000	600.512	Ja	Nee
Spelen en terreinmeubilair	IBP	IBP	IBP	100.000	120.000	Ja	Ja
Civiltechnische Kunstwerken	IBP	IBP	IBP/MJP 2022	1.600.000	411.000	nee	nee
Begraafplaatsen	IBP	IBP	IBP	NVT	306.000	Nee	nee
Gebouwen	IBP/accommodatiebeleid	IBP	IBP	2.575.000	1.058.000	Ja	Ja
Havens	IBP	IBP	IBP	NVT	35.784	Ja	Nee

Paragraaf 6. Verbonden partijen

Definitie verbonden partij

Een verbonden partij is een rechtspersoon waar de gemeente een bestuurlijk en financieel belang in heeft. Met bestuurlijk belang bedoelen we dat de gemeente een zetel heeft in het bestuur van een rechtspersoon of stemrecht heeft. De burgemeester, een wethouder, raadslid of ambtenaar vervult dan namens de gemeente één of meer van de volgende functies bij die rechtspersoon:

- lid van het Algemeen Bestuur;
- lid van het Dagelijks Bestuur;
- voorzitter;
- secretaris;
- penningmeester.

De gemeente heeft een financieel belang als de middelen die ze ter beschikking stelt, verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Als een gemeentelijke taak wordt uitgevoerd door een verbonden partij, dan blijft de gemeente verantwoordelijk voor het realiseren van de doelstellingen van de programma's.

Beleidskaders

Op grond van het BBV en de Financiële verordening (op basis van artikel 212 Gemeentewet) worden beheersmatige aspecten in paragrafen van de begroting behandeld. Een onderdeel hiervan is de paragraaf Verbonden partijen. De huidige financiële verordening bevat geen bepalingen over de verbonden partijen.

Het bestuurlijke en financiële risico van verbonden partijen

De risico's, die kleven aan een verbonden partij, zijn onder te verdelen in bestuurlijke en financiële risico's. Het bestuurlijke risico bestaat uit het verder op afstand staan van de gemeente door de overdracht van de taken aan de verbonden partij en de 'dubbele petten rol' van de gemeentelijke vertegenwoordiger in het bestuur van een verbonden partij. Door het op afstand staan van de gemeente zijn de informatievoorziening en de beïnvloedingsmogelijkheden voor het gemeentebestuur minder

vanzelfsprekend dan bij de eigen gemeentelijke organisatie. De gemeente moet dus meer moeite doen om zijn rol als klant/opdrachtgever waar te maken. Tegelijkertijd is zij als bestuurder/eigenaar wel medeverantwoordelijk voor het reilen en zeilen van de verbonden partij. Een gemeenschappelijke regeling, waarbij de gemeente alleen in het Algemeen Bestuur is vertegenwoordigd en niet in het Dagelijks Bestuur, zet de gemeenschappelijke regeling dus meer op afstand. De directe bestuurlijke invloed vermindert. De maximale participatie in het bestuur van zo'n verbonden partij maakt die afstand kleiner. Die bestuurlijke bemoeienis heeft ook een keerzijde. Namelijk als de belangen van de verbonden partij niet overeenkomen met de belangen van de gemeente. Het bestuurslid wordt geacht zowel de belangen van de verbonden partij als de belangen van de gemeente die hij vertegenwoordigt te behartigen (de dubbele pet). Dat kan de bestuurder in een moeilijke situatie brengen. Integriteit en transparantie binnen de bestuurlijke rollen en verantwoordelijkheden zijn dan ook van groot belang. De gemeente stelt financiële middelen ter beschikking aan verbonden partijen om de overeengekomen maatschappelijke taken voor de deelnemers uit te voeren.

Als die taak niet naar behoren wordt uitgevoerd, dan heeft de gemeente (een deel van) haar middelen ondoelmatig uitgegeven. Als het gaat om gemeenschappelijke regelingen staat de gemeente samen met de andere deelnemers garant voor eventuele tekorten. Bij vennootschappen draagt de gemeente het risico over het geïnvesteerde kapitaal en het mislopen van eventuele dividendopbrengsten. Een deelneming die ophoudt te bestaan, resulteert in een eenmalige afboeking van de restant boekwaarde van die deelneming ten laste van de algemene reserve. Omdat de gemeente haar deelnemingen op grond van het BBV moet waarderen tegen verkrijgingsprijs, is de boekwaarde van bijvoorbeeld de aandelen veel lager dan de actuele waarde. Het echte risico zit hem dan ook niet zo zeer in de eenmalige afwaardering van de boekwaarde, maar veel meer in het mislopen van de dividendopbrengsten. Zeker als met deze dividendopbrengsten structureel rekening wordt gehouden in de exploitatie van de begroting. Een structureel lagere of zelfs wegvallende dividendopbrengst leidt dan tot een structureel tekort in de begroting.

Stuur- en beheerinstrumentarium

In 2013 heeft de raad de Nota verbonden partijen vastgesteld. Hierin staan de kaders over de wijze waarop we als bestuur grip houden op onze verbonden partijen. Deze uitgangspunten zijn daarmee een noodzakelijk onderdeel van het stuur- en beheerinstrumentarium van de gemeente. In deze nota is onder meer aan de orde:

- het besliskader;
- de rolverdeling raad/college;
- beheer en toezicht;
- risico's en risicomanagement.

Financiële bijdrage aan de verbonden partijen

Op de volgende pagina's is een overzicht opgenomen van de belangrijkste financiële bijdragen aan de verschillende verbonden partijen. In totaal verstrekken wij ruim 12 miljoen euro aan verbonden partijen. Hiervan gaat het overgrote deel naar de Veiligheidsregio, de GR Gesubsidieerde Arbeid (Pro bedrijven) en de GGD Hollands Noorden.

Bedragen x € 1.000

Naam	Bijdrage 2023	Bijdrage 2022	Bijdrage 2021	Bijdrage 2020	Programma
GR Gesubsidieerde Arbeid	4.210	3.882	3.724	3.655	Vitaliteit
GR Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	3.647	3.644	3.607	3.644	Leefbaarheid
GR GGD Hollands Noorden	2.635	2.541	2.533	2.438	Vitaliteit
GR Omgevingsdienst (voorheen RUD) NHN	1.733	1.733	1.757	1.747	Leefbaarheid
GR Regionaal Archief Alkmaar	232	226	222	215	Dienstverlening
Totaal	12.457	12.046	11.843	11.699	

Publiekrechtelijke deelnemingen

1. Verbonden Partij		GR Gesubsidieerd Arbeid gevestigd in Schagen
Bestuurlijk belang		Deelnemers zijn de gemeenten Hollands Kroon, Den Helder en Schagen. Hollands Kroon is in het Dagelijks en Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de wethouder Sociaal Domein.
Financieel belang		Op basis van de door het AB vastgestelde begroting 2023 geldt voor Hollands Kroon een bijdrage van € 4.210.000,- Deze is gebaseerd op het verwachte rijksvergoeding Wet Sociale Werkvoorziening Werkzoekenden (WSW) en gemeentelijke bijdrage. Het begrotingssaldo 2023 bedraagt € 0. De omvang van het eigen vermogen, zowel aan het begin als aan het einde van het jaar, is € 50.000 (exclusief eventuele resultaatbestemming). De gemeenschappelijke regeling heeft een verwacht vreemd vermogen per begin en eind 2023 van € 2.845.000 .
Doelstellingen		De GR is aangewezen als bestuurlijk opdrachtgever c.q. aandeelhouder voor uitvoeringsorganisatie Pro bedrijven N.V., welke verantwoordelijk is voor de uitvoering van de WSW, de regeling beschut werken en Duurzaam met Loon Kosten Subsidie (LKS),
Beleidsvoornemens, veranderingen		De begroting 2023 –2026 kenmerkt zich door de volgende speerpunten: • realisatie van banen van de voormalige doelgroep Wsw; • waaronder ook realisatie van banen via de regeling Begeleid Werken; • mogelijk maken van banen voor mensen in de regeling Beschut Werken; • realiseren van uitstroom naar activiteiten en banen bij reguliere werkgevers; • realiseren van banen door de regeling duurzaam aan het werk met loonkostensubsidie.
Risico's		In de begroting van GRGA, onderdeel risicoparagraaf worden een aantal risico's uitvoeriger toegelicht. Hier enkele van de grootste risico's: – Doorontwikkelen regelingen Participatiewet, nieuwe regelingen – Uitstroomvolume Wsw en mogelijke gevolgen voor budgetten – Consequenties wijzigingen wetgeving – Risico van niet compensabele salarisverhogingen en – kosten

	– Project met de Marine De GR houdt in opdracht van gemeenten aan de andere kant geen weerstandsvermogen aan, ter dekking van eventuele afwending van een zich materialiserend financieel risico. Risico's die zich (financieel) materialiseren en waarvoor geen maatregelen zijn getroffen, zullen moeten worden gedekt door een beroep te doen op deelnemende gemeenten.
--	---

2. Verbonden Partij		GR Veiligheidsregio Noord-Holland Noord gevestigd in Alkmaar
Bestuurlijk belang		In deze GR nemen 17 gemeenten in Noord-Holland Noord deel. Hollands Kroon is door de burgemeester vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur.
Financieel belang		Op basis van de door het AB vastgestelde begroting 2023 geldt voor Hollands Kroon een bijdrage van € 3.647.842. De verwachte omvang van het eigen vermogen begin van het jaar 2023 is € 4.356.000 en aan het eind € 4.336.000. Het verwachte vreemd vermogen begin 2023 is € 46.847.000 en aan het eind € 49.527.000.
Doelstellingen		Het gezamenlijk behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, voor de veiligheid van de bevolking.
Beleidsvoornemens, veranderingen		Veiligheidsregio Noord-Holland Noord staat voor het verkleinen van risico's en het beperken van leed en (gezondheids)schade bij incidenten. Dit wordt gedaan door het bieden van adequate hulp en intensief samenwerken met andere partijen die betrokken zijn bij veiligheid en hulpverlening. Inwoners en bedrijven worden gestimuleerd tot zelfredzaamheid en het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Belangrijke thema's zijn Zorg en Veiligheid, Veilig Leven, Brandweer 360, omgevingswet en oriëntatie op nieuwe crisistypen (cyber, klimaat, extreem geweld).
Risico's		Geen relevante risico's

4. Verbonden Partij	GR GGD Hollands Noorden gevestigd in Alkmaar
Bestuurlijk belang	In deze gemeenschappelijke regeling participeren 17 gemeenten in Noord-Holland. Hollands Kroon is in het Dagelijks en Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de wethouder Sociaal Domein.
Financieel belang	Op basis van de door het AB vastgestelde begroting 2023 geldt voor Hollands Kroon een bijdrage van: € 2.635.000, - (afgerond). De begroting 2023 is sluitend en de algemene reserve wordt overeenkomstig het Financieel herstelplan 2018 met € 180.000 opgebouwd. In overeenstemming met de vastgestelde Kadernota 2023 van GGD Hollands Noorden. De begroting van Veilig Thuis wordt nog separaat ter besluitvorming aan gemeenten voorgelegd, omdat het hierbij gaat om een dienstverleningsovereenkomst. Het betreft een aanvullende bijdrage van € 255.000, - (afgerond) De verwachte omvang van het eigen vermogen begin 2023 is € 1.398.000 (positief) en eind 2023 € 955.000, - (positief). Het verwachte vreemd vermogen is zowel aan het begin als eind 2023 € 26.601.000.
Doelstelling	Doel van de samenwerking is het gezamenlijk behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, voor de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en veiligheid van de inwoners van Noord-Holland Noord. De GGD bevordert individueel en collectief gezond gedrag en is samen met andere spelers in de gezondheidszorg een partner in het preventief beleid van de gemeenten. Taken: • ondersteuning van gemeenten bij de realisatie en uitvoering van het lokaal gezondheidsbeleid • uitvoeren van taken die wettelijk aan de GGD zijn opgedragen zoals infectieziektebestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg, publieksvoorlichting en gezondheidsbevordering; • uitvoeren van overige taken die door een of meer gemeenten aan de GGD zijn opgedragen zoals openbaar geestelijke gezondheidszorg, opvoedingsondersteuning en dergelijke; • uitvoeren van Veilig Thuis; • uitvoering van jeugdgezondheidszorg van 9 maanden tot 19 jaar.

Beleidsvoornemens, veranderingen	De GGD stelt ook in 2023 de volgende speerpunten voor: • Doorontwikkeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) • Informatiebeveiliging en privacy • Proactief inzetten op preventie en bestrijding van (nieuwe) infectieziekten De volgende (maatschappelijke) ontwikkelingen zullen de komende jaren relevant blijven voor de taken en diensten die door de GGD worden uitgevoerd: 1. Samenwerking (met onder andere ketenpartners sociaal domein, onderwijs, regionale zorgnetwerk ABR, GGD'en en Veiligheidsregio). 2. Aansluiting bij en implementatie van landelijke ontwikkelingen (onder andere versterking van de publieke gezondheid). 3. Omgevingswet: In 2024 moeten alle gemeenten hun Omgevingsvisie gereed hebben. De GGD verwacht daarom in 2023 nog meer dan nu betrokken te zijn bij de totstandkoming van nieuwe omgevingsvisies en herzieningen van bestaande visies. Daarnaast zullen gemeenten volop bezig zijn met de Omgevingsplannen en met vergunningverlening via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
Risico's	In de begroting van de GGD worden een aantal risico's benoemd. De grootste zijn: • Kostenstijgingen • Ziekteverzuim JGZ • Hogere instroom Veilig Thuis • Informatiebeveiliging en privacybescherming • Doorontwikkeling JGZ 2019-2023 De verwachting is dat alle door de GGD genoemde risico's in 2023 nog kunnen worden opgevangen door het weerstandsvermogen.

5. Verbonden Partij		GR Omgevingsdienst Noord-Holland Noord gevestigd in Hoorn
Bestuurlijk belang	In deze gemeenschappelijke regeling participeren 18 partijen (17 gemeenten en de provincie Noord-Holland). Hollands Kroon is in het Dagelijks en Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de wethouder Financien.	
Financieel belang	Op basis van de door het AB vastgestelde begroting 2022 geldt voor Hollands Kroon een bijdrage van € 1.733.131,- voor het jaar 2023 .Dit is ongewijzigd ten opzichte van 2022. De verwachte omvang van het eigen vermogen begin en eind van het jaar 2023 bedraagt € 4.950.000, -. Het verwachte vreemd vermogen aan het begin en eind van 2023 bedraagt € 4.950.000,	
Doelstelling	Uitvoering geven aan het milieubeleid en de milieutaken van de deelnemende gemeenten en de provincie. Verder om milieusamenwerking tussen de deelnemende gemeenten, provincie en ketenpartners te bevorderen. Tenslotte de uitvoering en coördinatie van regionale projecten.	
Beleidsvoornemens, veranderingen	• Door adequate, professionele en transparante vergunningverlening zorgt de OD voor een schoon, veilig, gezond en duurzame leefomgeving • Actief bijdragen aan maatschappelijke vraagstukken rondom de fysieke leefomgeving • Het uitvoeren van de bodemtaken namens de gemeente Hollands Kroon en de warme overdracht vanuit de provincie faciliteren • Inbreng van specialistische expertise in omgevingsplannen, vergunningverlenings- en toezicht/handhavingstrajecten met het oog op kwaliteit, duurzaamheid, veiligheid, circulariteit en integraliteit.	
Risico's	Geen relevante risico's	

6. Verbonden Partij		GR Regionaal Archief Alkmaar
Bestuurlijk belang		In deze gemeenschappelijke regeling participeren 10 gemeenten in Noord-Holland. Hollands Kroon is in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de burgemeester.
Financieel belang		De bijdrage 2023 is geraamd op € 232.426,- Het verwachte resultaat 2023 zal budgettair neutraal zijn. Het verwacht eigen vermogen is zowel aan het begin en eind 2023 bedraagt € 343.655. Het verwacht vreemd vermogen is aan zowel begin als eind 2023 € 999.702.
Doelstelling		Het RHCA voert voor de aangesloten gemeenten de wettelijke taken uit zoals beschreven in de Archiefwet 1995: Toezicht op de nog niet overgebrachte archieven (inspectie), de wettelijke adviestaak, het toezien op en begeleiden van het overdragen van archieven, het behoud en beheer van de in de archiefbewaarplaats bewaarde archieven en het beschikbaar stellen van deze archieven zodat iedereen deze archieven kan raadplegen.
Beleidsvoornemens, veranderingen		Naast bovenvermelde centrale (wettelijke) doelstelling is de strategische doelstelling is: het Regionaal Archief voorziet in en anticipeert op de actuele en toekomstige informatiebehoeften van de partners, de gebruikers en het publiek.
Risico's		Minder opbrengsten depotgebruik derden, hiervoor is voor 2023 een weerstandvermogen opgenomen van € 12.500. Stijging meerkosten realisatie e-depotvoorzieningen, hiervoor is 2023 een weerstandvermogen opgenomen van € 20.000. <i>Verwachte forse stijging energielast, hiervoor is een weerstandvermogen opgenomen van € 12.500.</i>

Naast de hierboven genoemde verbonden partijen zijn er nog een aantal andere privaatrechtelijke deelnemingen. Deze zijn:

Bank Nederlandse Gemeenten

De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang. De gemeente Hollands Kroon heeft een financieel belang bestaande uit een aandelenpakket en bestuurlijk belang via stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Hollands Kroon wordt in aandeelhoudersvergaderingen vertegenwoordigd door de wethouder Economische Zaken. Het verwachte eigen vermogen per 31-12-2022 is € 4.991 miljoen, het verwachte vreemd vermogen per 31-12-2022 € 132.518 miljoen. Het verwachte nettoresultaat is begroot op € 337.000, -

Netwerkbijzand Alliander NV

De gemeente Hollands Kroon heeft aandelen in het netwerkbijzand Alliander N.V.. Hollands Kroon wordt in de aandeelhoudersvergaderingen vertegenwoordigd door de wethouder Openbare Ruimte. Het eigen vermogen conform jaarrekening 2021 is € 4.470 miljoen en het vreemd vermogen is € 5.739 miljoen.

[Alliander jaarverslag: de kerncijfers - Alliander](#)

Ontwikkelingsbijzand Noord-Holland Noord

Deze vennootschap heeft als doel het behouden en stimuleren van de groei van het bedrijfsleven in de noordelijke regio van Noord-Holland en het begeleiden van bedrijven bij verplaatsing of uitbreiding en het aantrekken van nieuwe bedrijven in deze regio. De gemeente Hollands Kroon heeft als aandeelhouder zeggenschap via stemrecht op de aandelen en wordt vertegenwoordigd door de wethouder Economische Zaken.

N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland

Hollands Kroon is aandeelhouder van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC) en staat garant voor de betaling van rente en aflossing van de leningen. De gemeente ontvangt hiervoor jaarlijks een garantstellingsvergoeding. De Huisvuilcentrale beoogt het voeren van milieuverantwoord afvalbeheer voor aandeelhoudende gemeenten en gemeentelijke samenwerkingsverbanden in Noord-Holland Noord en Flevoland. De gemeente Hollands Kroon wordt in de aandeelhoudersvergadering vertegenwoordigd door de wethouder Openbare Ruimte. Het eigen vermogen conform jaarrekening 2021 is € 169 miljoen. Het vreemd vermogen bedraagt € 722 miljoen.

Overige verbonden partijen

Vereniging van Waddenzeegemeenten

De vereniging bestaat uit de (12) aan de Waddenzeekust gelegen gemeenten in de provincies Groningen, Fryslân en Noord-Holland. De vereniging heeft de volgende doelen en taken:

- komen tot een samenhangend gemeentelijk beleid voor het Waddenzeegebiet;
- coördinatie gemeentelijk Waddenzeebeleid;
- adviseren gemeenten over regelgeving, bestuur en beheer Waddenzeegebiet;
- namens gemeenten vertegenwoordiging in diverse bestuurlijke en ambtelijke overleggen;
- onderhouden contacten met belanghebbende instanties;

- uitvoeren gezamenlijke projecten.

Het aandeel van de gemeenten in de kosten is gebaseerd op het aantal hectares buitenwater en het aantal inwoners per gemeente. De vereniging heeft een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. Elke gemeente heeft 2 leden in het Algemeen Bestuur, 1 lid namens het college en 1 lid namens de raad. De wethouder Economische Zaken is lid van het dagelijks bestuur.

Coöperatie parkmanagement Wieringermeer (CPW) U.A.)

Op het Bedrijventerrein Robbenplaat is parkmanagement van toepassing. Parkmanagement is het middel om het beheer en de exploitatie doelmatig, flexibel en efficiënt uit te voeren in een organisatiestructuur waarin bedrijven met elkaar en met de gemeente samenwerken. In het CPW-bestuur zitten twee afgevaardigden van het bedrijfsleven (gevestigd op Robbenplaat) en namens de gemeente de wethouder Economische Zaken. De gemeente betaalt de coöperatie jaarlijks een door de gemeente vast te stellen bedrag, dat is gerelateerd aan het beheer en onderhoud voor openbare voorzieningen. Het kwaliteitsniveau van de openbare voorzieningen wordt daarmee een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid.

P10: Netwerk van grote plattelandsgemeenten

De P10 is een netwerkorganisatie van 29 plattelandsgemeenten. Veel problematiek is niet uniek aan één gemeente en plattelandsgemeenten kennen vaak dezelfde problemen. Om dit gezamenlijk aan te kunnen pakken is de P10 in het leven geroepen. Het voeren van lobby, het uitzetten van pilots en veel andere initiatieven worden ontplooid. Hollands Kroon is een van de grootste spelers in de P10, zowel als het gaat om oppervlakte als om inzet.

De wethouder Economische Zaken is lid van het dagelijks bestuur en trekt de programmalijn leefbaar platteland. De burgemeester is voorzitter van de werkgroep Agrarische Sector binnen de programmalijn Leefbaar Platteland en lid van het dagelijks bestuur.

Paragraaf 7. Bedrijfsvoering

Sinds halverwege 2019 werken we als organisatie aan het programma Focus 2023. Dat gaat veranderen. De organisatie start met het ontwikkelen van een nieuwe visie en een nieuw programma. Hierin staan thema's als dienstverlening en externe gerichtheid centraal. We nemen ook mee wat we de afgelopen jaren hebben geleerd en wat we anders en beter willen. De nieuwe visie wordt begin 2023 gepresenteerd. Daarna volgt de uitwerking in een programma. Dat programma maakt concreet wat we als organisatie te doen hebben om de visie te realiseren. Zonder programma geen executie. En wij werken resultaatgericht, dus zetten we ideeën om in activiteiten en zijn altijd op zoek naar hoe wij kunnen verbeteren. Wij kijken niet alleen naar onszelf maar proberen met partners en andere gemeenten en organisaties de samenwerking te vinden. In deze paragraaf gaan wij in op onze voornemens voor 2023. Hierin zit overlap met het programma Dienstverlening uit deze programmabegroting.

De wendbare organisatie

De gemeentelijke organisatie van Hollands Kroon is een organisatie gebaseerd op zelfsturende teams. We zijn trots op dit concept, want het werkt. De verantwoordelijkheid ligt laag in de organisatie en iedereen zet stappen om haar of zijn werk te verbeteren. Omdat we als organisatie continu kijken naar wat er van ons gevraagd wordt ontwikkelen we onze medewerkers, teams en samenwerkingsvormen door, zodat we zo goed mogelijk in kunnen spelen op veranderingen. De grote transities van deze tijd, denk bijvoorbeeld aan de energie en landbouw transitie, en de toenemende complexiteit van de vraagstukken vraagt om een nieuwe manier van samenwerken intern, maar ook extern. Daarom groeien wij toe naar opgavegericht werken naast werkvormen in reguliere- en projectteams. Bij een opgave werkt een multidisciplinair team, dat samengesteld kan zijn uit mensen uit onze eigen organisatie en erbuiten, kort cyclisch samen aan een lange termijn perspectief. Het eindresultaat staat aan het begin niet vast. De opgave is leidend, de samenwerking organisatie-overstijgend en gericht op kansen en mogelijkheden. We werken van buiten naar binnen. Het jaar 2023 staat in het teken van het volop starten van opgaveteams op opgaven die we nu voorzien. De samenhang tussen de opgaven wordt geregistreerd door de programmaregisseurs die de regie voeren op de realisatie en de borging van de doelen vanuit de begroting. Afgelopen jaren hebben we ook meegemaakt hoe onvoorspelbare ontwikkelingen vroegen om een snelle en multidisciplinaire aanpak bij Corona en n.a.v. de oorlog in Oekraïne.

Wij zijn een netwerkorganisatie. Iedereen werkt samen met de partijen die vanuit het werk gezien nodig zijn. We werken dus team-overstijgend samen. Je team is de basis, maar het werk is leidend. Alleen zo krijgen we het werk gedaan en dragen we samen bij aan de ontwikkelingen in Hollands Kroon die nodig zijn. In 2023 bouwen we verder aan een organisatie die op samenwerking is ingesteld. Om de expertise en ontwikkeling van medewerkers te kunnen waarborgen faciliteert de organisatie de benodigde opleidingen. Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt zorgt de organisatie zelf voor voldoende ontwikkelmogelijkheden ondersteund door de opleidingsacademie My Learning Factory, die we samen met gemeente Alkmaar hebben opgezet.

Excellente dienstverlening

Dienstverlening is de kern van ons bestaan. Ons uitgangspunt zijn digitale processen die op een gepersonaliseerde manier voor iedereen zeer eenvoudig bereikbaar en beschikbaar zijn. Dit wordt aangevuld met persoonlijk contact en extra hulp voor hen die hier niet mee uit de voeten kunnen. Dit maatwerk heeft onze aandacht. Daar waar we eerder zo digitaal mogelijk te willen werken is het nu “Digitaal, tenzij”. Daar waar de vraag anders is, organiseren we dit naast is onze digitale dienstverlening. Op de planning voor 2023 staat onder andere:

- *Project nieuwe website*

Onze website is opnieuw aanbesteed en we gaan hem vormgeven met een nieuwe leverancier. Onze website is en blijft het primaire digitale dienstverleningskanaal. Met deze website willen we de dienstverlening naar de gebruikers verbeteren en verbreden.

- *Doorontwikkeling van het klant informatie systeem (KIS).*

In het KIS komt alles samen. We leggen de verschillende communicatie met inwoners en bedrijven vast in dossiers, zodat we inwoners en bedrijven nog beter van dienst kunnen zijn. In 2023 hebben we voor ogen om een volgsysteem te implementeren. Inwoners en bedrijven kunnen hun aanvraag op die manier zelf volgen via omnichannel, de track & trace voor overheidsdienstverlening.

- *De nieuwe communicatieoplossing i.p.v. de huidige telefooncentrale*

De ‘nieuwe telefooncentrale’ is in 2022 aanbesteed en wordt state-of-the-art vormgegeven in 2023. Door koppelingen met het Klant Informatie Systeem wordt binnen de grenzen van de AVG bij communicatie met de bewoners en bedrijven relevante informatie direct inzichtelijk, zodat we hen beter van dienst kunnen zijn.

- *Meer ruimte voor afspraken met inwoners op het Kroondomein*

We maken ruimte voor inwoners die op afspraak langskomen op het Kroondomein. Het gaat om het ontvangen van inwoners die op afspraak langskomen voor inschrijvingen en wijzigingen in de burgerlijke stand en de basisregistratie personen.

- *Informatiebeveiliging*

Het overkoepelend doel van informatiebeveiliging is het handhaven van de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie. Geen dienstverlenend proces kan uitgevoerd worden zonder informatie. Besturing van processen gaat immers altijd op basis van informatie en informatiebeveiliging is daarbij onvermijdelijk. Om te voorkomen dat informatie en informatiesystemen te licht of te zwaar worden beveiligd, vormt risicomanagement een belangrijk onderdeel in dit afwegingsproces voor het treffen van passende beveiligingsmaatregelen. Dit doen wij o.a. door het uitvoeren van de security roadmap.

Samenwerken in de regio

In 2023 willen we op meer onderwerpen samenwerken in de regio. Niet alleen zien we meerwaarde daar waar het kwetsbare functies betreft, maar we zien ook mogelijkheden om eigen medewerkers de kans te geven een ‘stage’ te lopen bij een andere gemeente voor hun ontwikkeling. Ook hebben we ideeën over het regionaal vormgeven van het traineeship. Een trainee proeft dan niet alleen van verschillende onderwerpen, maar ook van verschillende organisaties. Dat maakt de leerervaring breder en uitdagender. Op deze manier zorgen we er o.a. voor dat we een aantrekkelijke gemeente zijn om voor te (willen) werken.

Resultaten zichtbaar voor inwoners, raad, college en organisatie

We willen een datagedreven organisatie zijn. Data wordt ingezet om onze besluitvorming en advisering te ondersteunen. Een belangrijk hulpmiddel daarbij zijn de dashboards en apps, die ons van informatie voorzien. Om deze informatie goed te kunnen gebruiken zorgen we ervoor dat de data op orde is en dat deze kunnen worden ontsloten. Hiervoor richten we in 2023 gegevens- en informatiemanagement in binnen de organisatie.

Wij stimuleren datagedreven werken en de toepassing van dashboards en ontsluiten data naar inwoners en bedrijven via onze website, conform de richtlijnen van de AVG.

Aantrekkelijk en goed werkgeverschap

We hebben vitale, kwalitatieve en intrinsiek gemotiveerde medewerkers die beschikken over competenties die belangrijk zijn in de huidige kennis-en netwerksamenleving en het realiseren van de opgaven van Hollands Kroon. Naast goede arbeidsvoorwaarden, zorgen we er zo goed mogelijk voor dat alle gemeentelijke taken uitgevoerd kunnen blijven worden. Dat is een uitdaging in deze krappe arbeidsmarkt. We spelen in op de behoeften van de huidige en toekomstige generatie werknemers, waarbij we kijken naar het aanbieden van keuzepakketten in plaats van een “one size fits all” aanpak. Samenwerken en het werk anders organiseren zijn een must in deze en de aankomende tijd, waarbij we dit op een innovatieve manier vorm- en inhoud blijven geven. Persoonlijke zorg en aandacht voor onze medewerkers staat hierin centraal.

Onze medewerkers

Onze medewerkers zijn onze basis en de motor achter en in de organisatie. Als gevolg van ons zelfsturende concept hebben zij een groot verantwoordelijkheidsgevoel. We verwachten veel van onze medewerkers: een groot hart voor dienstverlening, innovatie, dat stapje meer, lef en enthousiasme en continu willen verbeteren. De krapte op de arbeidsmarkt maakt dat op onderdelen medewerkers stevig belast zijn. We staan voor complexe uitdagingen en jaarlijks komen er nieuwe uitdagingen op ons pad. Een nieuw coalitieakkoord met mooie ambities is een uitdaging die we graag oppakken. En om zaken goed te kunnen doen betekent dat ook dat er soms gefaseerd moet worden of dat er extra mensen aangetrokken moeten worden. Om de opgaves te realiseren waar we voor staan, om continu te verbeteren en om te reflecteren op hoe we nu werken en daar samen van te leren hebben we soms ook ruimte en ontspanning nodig. Om dat hart voor dienstverlening extra aan te zetten starten we de nieuwe

leerlijn dienstverlening. Om opgavegericht werken te ondersteunen ontwikkelen we ondersteunende instrumenten. Alle ambities, plannen en reguliere werkzaamheden die in de paragrafen beschreven staan leiden tot de vraag hoe dit in de toekomst mogelijk te maken in onze ambtelijke organisatie. Om de komende periode de dienstverlening en de gewenste flexibiliteit en wendbaarheid van onze organisatie te kunnen waarborgen naast het realiseren van de ambities van het coalitieakkoord is uitbreiding van de ambtelijke capaciteit noodzakelijk.

Verzuim

Het ziekteverzuim van de afgelopen jaren is gemiddeld 6% (*). Het grootste deel betreft langdurig verzuim. Dit langdurig verzuim wordt vooral veroorzaakt door fysieke en fysiologische factoren. Ten opzichte van andere vergelijkbare gemeentes melden medewerkers zich gemiddeld minder vaak ziek en is het korte- en middellange verzuim lager. Het langdurig verzuim ligt hoger. In de preventieve sfeer besteden we veel aandacht aan vitaliteit, o.a. door de trainingen die we hiervoor aanbieden via onze eigen My Learning Factory. Er worden ruim 60 verschillende trainingen aangeboden. Onze verwachting is dat de fitte en vitale medewerker het verzuim op termijn zal laten dalen.

(*) (2017:6,4%; 2018: 6,1%; 2019: 5,1%; 2020: 6,6%; 2021: 6,0%).

Maatschappelijk ondernemen

Wij zetten onverminderd in op de volgende zaken als het gaat om maatschappelijk ondernemen.

- Starters op de arbeidsmarkt bieden we een kans via een werkervaringsplaats.
- Bij onze inkopen passen we in de aanbestedingen zo veel mogelijk de criteria van “social return” toe. Hiermee overbruggen en verkleinen we de afstand tot de arbeidsmarkt voor instromers in kansarme posities. Deze afstand kan ontstaan zijn door lichamelijke of geestelijke beperkingen, gebrek aan scholing, door (langdurige) ziekte en door taalproblemen.
- Studenten bieden we de mogelijkheid kennis te maken met de diverse werkvelden, met interessante onderwerpen voor praktijkopdrachten of scripties. MBO, HBO en Universiteit studenten weten Hollands Kroon te vinden als het gaat om stageplaatsen of afstudeeropdrachten.
- We continueren de samenwerking met het ROC, om onderwijs en bedrijfsleven dichterbij elkaar te brengen en MBO studenten op te leiden voor de publieke sector.
- De inzet van trainees op diverse werkvelden en projecten wordt gecontinueerd. In 2022 zijn 6 trainees werkzaam bij Hollands Kroon.
- We continueren de inzet van mensen met een beperking omdat het belangrijk is om ook daar als organisatie een bijdrage te leveren.

Efficiencywinst op bedrijfsvoering

Als organisatie blijven we continu op zoek naar het verbeteren van ons werk. Waar processen efficiënter kunnen, doen we dat. Waar andere teamsamenstellingen leidt tot meer synergie en het adresseren van overstijgende thema's, doen we dat. En waar we nieuwe technologieën kunnen inzetten helpt dat ons om slimmer te worden. Nieuwe technologieën zoals robotisering en verregaande automatisering proberen we in pilots uit om zo onze effectiviteit te vergroten.

Meerjarenbeeld 2022 – 2025 (inclusief resultaat voor en na bestemming)

Uitgaven

Programma	2023	2024	2025	2026
Bedrijvigheid	€ 2,971,475	€ 2,599,802	€ 2,314,147	€ 2,143,387
Dienstverlening	€ 40,522,381	€ 39,934,447	€ 40,117,826	€ 40,129,826
Leefbaarheid	€ 25,966,573	€ 25,897,701	€ 25,833,450	€ 25,589,625
Vitaliteit	€ 57,263,766	€ 57,677,822	€ 58,654,920	€ 59,855,920
Lasten	€ 126,724,195	€ 126,109,772	€ 126,920,343	€ 127,718,758

Inkomsten

Programma	2023	2024	2025	2026
Bedrijvigheid	-€ 1,369,052	-€ 1,369,052	-€ 1,369,052	-€ 1,369,052
Dienstverlening	-€ 100,136,776	-€ 102,855,315	-€ 103,870,619	-€ 99,156,619
Leefbaarheid	-€ 13,900,898	-€ 13,250,598	-€ 13,250,598	-€ 13,176,449
Vitaliteit	-€ 11,925,584	-€ 11,630,584	-€ 11,380,584	-€ 11,380,584
Baten	-€ 127,332,310	-€ 129,105,549	-€ 129,870,853	-€ 125,082,704

Saldo

	2023	2024	2025	2026
Saldo voor bestemming	-€ 608,115	-€ 2,995,777	-€ 2,950,510	€ 2,636,054
Mutaties binnen reserve	-€ 1,908,995	-€ 945,115	-€ 808,381	-€ 808,381
Saldo na bestemming	-€ 2,517,110	-€ 3,940,892	-€ 3,758,891	€ 1,827,673

Beeld jaarschijf 2022 uit de vastgestelde begroting 2022

Programma Totaal overzicht	2022
Bedrijvigheid	2.345.657
Dienstverlening	37.911.612
Leefbaarheid	23.664.041
Vitaliteit	52.621.413
Lasten	116.542.722
Bedrijvigheid	-1.365.154
Dienstverlening	-90.558.333
Leefbaarheid	-13.390.472
Vitaliteit	-13.096.776
Baten	-118.410.735
Saldo voor bestemming	-1.868.013
Mutaties binnen reserves	-1.536.830
Saldo na bestemming	-3.404.843

In onderstaande tabel wordt het programma dienstverlening opgesplitst zodat de verdeling van de Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien, overhead en overig op te maken is.

Dienstverlening - opgesplitst									
Type	Inkomsten / Uitgaven		2023		2024		2025		2026
Overig	Uitgaven	€	4.474.672	€	4.476.570	€	4.536.570	€	4.536.570
Overig	Inkomsten	€	-560.032	€	-560.032	€	-560.032	€	-560.032
Overhead	Uitgaven	€	35.447.311	€	34.863.784	€	34.987.163	€	34.999.163
Overhead	Inkomsten	€	-350.284	€	-350.284	€	-350.284	€	-350.284
Algemene Dekkingsmiddelen (treasury)	Uitgaven	€	77.709	€	71.404	€	71.404	€	71.404
Algemene Dekkingsmiddelen (treasury)	Inkomsten	€	-538.798	€	-532.493	€	-532.493	€	-532.493
Algemene Dekkingsmiddelen (OZB woningen)	Uitgaven	€	227.689	€	227.689	€	227.689	€	227.689
Algemene Dekkingsmiddelen (OZB woningen)	Inkomsten	€	-6.544.162	€	-6.544.162	€	-6.544.162	€	-6.544.162
Algemene Dekkingsmiddelen (OZB niet-woningen)	Inkomsten	€	-5.919.604	€	-5.919.604	€	-5.919.604	€	-5.919.604
Algemene Dekkingsmiddelen (ALG.uitkeringen en ov. uitkeringen GF)	Inkomsten	€	-86.223.896	€	-88.948.740	€	-89.964.044	€	-85.250.044
Onvoorzien	Uitgaven	€	295.000	€	295.000	€	295.000	€	295.000
Onvoorzien	Inkomsten	€	-	€	-	€	-	€	-
Saldo voor bestemming			€ -59.614.395	€	-62.920.868	€	-63.752.793	€	-59.026.793

Investeringsstaat 2023 – 2026

In onderstaande tabellen wordt het nieuwe investeringsplan getoond. De kolom 2022 bevat de lopende investeringen. Dit betreft investeringen waarvoor reeds een besluit is genomen (of vrijwel zeker wordt genomen) om tot uitgaven over te gaan. De onderdelen die jaarlijks terugkomen zijn aangeduid als 'jaarlijks plafond' hierbinnen worden specifieke projecten uitgevoerd binnen ieder verantwoordingsjaar. De investeringsagenda is ambitieus ingezet en vraagt veel van de ambtelijke organisatie.

Programma	Jaarlijks plafond / Verzamel krediet	Besluit	Subsidie (indien ja bedrag benoemd)	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal	
Dienstverlening				€ 100,000	€ 2,905,000	€ 2,715,000	€ 1,648,000	€ 504,000	€ 500,000	
Automatisering						€ 450,000	€ 150,000			
Energie neutraal gemeentelijke gebouwen		RV 25-11-2021			€ 2,575,000	€ 1,965,000	€ 1,398,000	€ 404,000		
Mobiele telefonie						€ 200,000				
Nieuwe communicatieoplossing		begr 2023			€ 230,000					
Machinepark openbare ruimte	Ja			€ 50,000	€ 50,000	€ 50,000	€ 50,000	€ 50,000	€ 250,000	
Voertuigen	Ja			€ 50,000	€ 50,000	€ 50,000	€ 50,000	€ 50,000	€ 250,000	
Leefbaarheid				€ 500,000	€ 18,115,005	€ 17,482,500	€ 11,770,000	€ 12,470,000	€ 11,970,000	€ 61,330,000
Brandweer kazerne middenmeer		RV 03-'21 + RV 13-10-'22			€ 2,450,000					
Duiker Molenvaart Lidl		1e best rap '22 / begr 2023			€ 1,000,000					
Hartweg		Begr 2022 / 2e best.rap '22	€ 500,000	€ 2,128,000						
Herstructurering Wieringerwerf - Verbreding Den Oeverseweg		begr 2022		€ 1,000,000						
Koude Loods		lopend			€ 750,000					
MFA		RV 20-5-2019 en 2e best.rap '22		€ 2,099,800						
Molen de Hoop		begr 2022		€ 80,000						
Onveilige verkeerssituaties (Zandweg Zeidewind en Bosstraat Winkel)		begr 2023			€ 100,000					
Revitalisering parken 't Veld en Zijdewind		RV 8-2-'22 / 2e BR '22		€ 457,205	€ 240,000					
Skatebaan		begr 2023			€ 172,500					
Bermverhardingen	Ja			€ 500,000	€ 500,000	€ 500,000	€ 500,000	€ 500,000	€ 2,500,000	
Beschoeiing	Ja	1e BR 22		€ 1,000,000	€ 400,000	€ 400,000	€ 600,000	€ 600,000	€ 3,000,000	
Bruggen	Ja			€ 1,600,000	€ 1,600,000	€ 1,600,000	€ 1,600,000	€ 1,600,000	€ 8,000,000	
Herinrichting en Levensduurverlengende maatregelen Wegen	Ja			€ 5,500,000	€ 6,000,000	€ 5,500,000	€ 6,000,000	€ 5,500,000	€ 28,500,000	
Riolering	Ja	GRP 2023-2026		€ 3,500,000	€ 4,000,000	€ 3,500,000	€ 3,500,000	€ 3,500,000	€ 18,000,000	
Speeltoestellen	Ja	1e BR 22 / begr 2023		€ 80,000	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000	€ 480,000	
Verlichting	Ja			€ 170,000	€ 170,000	€ 170,000	€ 170,000	€ 170,000	€ 850,000	
Vitaliteit				€ 1,273,136	€ 13,901,092			€ 1,675,770		
Total				€ 500,000	€ 19,488,141	€ 34,288,592	€ 14,485,000	€ 14,118,000	€ 14,149,770	€ 61,830,000

Programma	Jaarlijks plafond / Verzamel krediet	Besluit	Subsidie (indien ja bedrag benoemd)	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
+ Dienstverlening				€ 100,000	€ 2,905,000	€ 2,715,000	€ 1,648,000	€ 504,000	€ 500,000
+ Leefbaarheid			€ 500,000	€ 18,115,005	€ 17,482,500	€ 11,770,000	€ 12,470,000	€ 11,970,000	€ 61,330,000
- Vitaliteit				€ 1,273,136	€ 13,901,092			€ 1,675,770	
Campus de Terp		RV 1-10-20 / RV 13-10-22			€ 10,423,492				
IHP Gymzalen		RV 14-7-22 / begr 2023			€ 3,404,000			€ 440,000	
IHP Scholen		RV 14-7-22 / begr 2023		€ 1,273,136				€ 1,235,770	
Inventaris gymzalen		begr 2023			€ 73,600				
Total			€ 500,000	€ 19,488,141	€ 34,288,592	€ 14,485,000	€ 14,118,000	€ 14,149,770	€ 61,830,000

Overzicht incidentele baten en lasten

Bedrijvigheid

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Uitgaven / Inkomsten	2023	2024	2025	2026
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Arbeidsmarkt & onderwijs	Uitgaven	€ 50,000	€ 50,000	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Bedrijventerreinen	Uitgaven	€ 0	€ 30,000	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Bedrijventerreinen verduurzaming	Uitgaven	€ 20,000	€ 0	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Dierenwelzijn Visie	Uitgaven	€ 0	€ 20,000	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Economische agenda NHN	Uitgaven	€ 10,000	€ 0	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Fondsenwerving touristisch evenement 2025	Uitgaven	€ 10,000	€ 0	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Koersdocument agrarisch	Uitgaven	€ 10,000	€ 0	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Nationaal programma landelijk gebied	Uitgaven	€ 40,000	€ 0	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Onderzoek agricampus	Uitgaven	€ 0	€ 80,000	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Onderzoek datacenters	Uitgaven	€ 100,000	€ 0	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Onderzoek ondernemers aantrekkelijkheid	Uitgaven	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Onderzoek updaten economische koers	Uitgaven	€ 15,000	€ 0	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Opgave arbeidsmigranten	Uitgaven	€ 100,000	€ 0	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Participatie Ondernemers	Uitgaven	€ 40,000	€ 0	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Samenwerkingsverbanden	Uitgaven	€ 0	€ 50,000	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Subsidie aanvraag agrarisch	Uitgaven	€ 25,000	€ 25,000	€ 0	€ 0
Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Voedselvisie	Uitgaven	€ 0	€ 25,000	€ 0	€ 0
Toerisme	Economische Promotie	Onderzoek algemeen toerisme	Uitgaven	€ 10,000	€ 0	€ 0	€ 0
Toerisme	Economische Promotie	Toeristische aantrekkelijkheid	Uitgaven	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Toerisme	Economische Promotie	Waterrecreatie	Uitgaven	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Subtotaal bedrijvigheid				€ 580,000 ♦	€ 280,000 ♦	€ 0 ♦	€ 0 ♦

Dienstverlening

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Uitgaven / Inkomsten	2023	2024	2025	2026
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	Communicatie	Uitgaven	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	Gemeentehuis - MFA de Verwachting	Uitgaven	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	Gemeentehuis -Kroondomein	Uitgaven	€ 38,000	€ 0	€ 0	€ 0
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	ICT	Uitgaven	€ 100,000	€ 0	€ 0	€ 0
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	ICT Security Roadmap	Uitgaven	€ 150,000	€ 0	€ 0	€ 0
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	Klant Informatiesysteem (KIS)	Uitgaven	€ 50,000	€ 50,000	€ 0	€ 0
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	MFA's en brede scholen	Uitgaven	€ 26,000	€ 0	€ 0	€ 0
Organisatie	Ondersteuning Organisatie	My Learnig Factory (MLF)	Uitgaven	€ 22,000	€ 22,000	€ 22,000	€ 22,000
Subtotaal bedrijvigheid				€ 486,000 ◆	€ 72,000 ◆	€ 22,000 ◆	€ 22,000 ◆

Leefbaarheid

Cluster	Taakveld	Onderwerp	Uitgaven / Inkomsten	2023	2024	2025	2026
Infrastructuur	Verkeer, Wegen & Water	Verkeersmodel	Uitgaven	€ 40,000	€ 0	€ 0	€ 0
Infrastructuur	Verkeer, Wegen & Water	Verkeersveiligheidsplan	Uitgaven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Milieu	Milieubeheer	Duurzaamheid en Klimaat Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven	Inkomsten	-€ 76,667	-€ 76,667	-€ 76,667	€ 0
Milieu	Milieubeheer	Duurzaamheid en Klimaat Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven	Uitgaven	€ 197,125	€ 197,125	€ 197,125	€ 0
Milieu	Milieubeheer	Duurzaamheid en Klimaat Verwarmingshuizen	Uitgaven	€ 0	€ 0	€ 50,000	€ 0
Milieu	Milieubeheer	Strategie Klimaatadaptatie Noordkop	Uitgaven	€ 28,000	€ 0	€ 0	€ 0
Omgevingskwaliteit	Ruimtelijk Ordening	Nota kostenverhaal	Uitgaven	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Omgevingskwaliteit	Wonen & Bouwen	Glasvezel in de kernen	Inkomsten	-€ 600,000	€ 0	€ 0	€ 0
Omgevingskwaliteit	Wonen & Bouwen	5G antennebeleid	Uitgaven	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Omgevingskwaliteit	Wonen & Bouwen	Alternatieve woonvormen	Uitgaven	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Omgevingskwaliteit	Wonen & Bouwen	Dorpsontwikkelvisie	Uitgaven	€ 100,000	€ 100,000	€ 0	€ 0
Omgevingskwaliteit	Wonen & Bouwen	Glasvezel in de kernen	Uitgaven	€ 300,000	€ 300,000	€ 0	€ 0
Omgevingskwaliteit	Wonen & Bouwen	Welvaart	Uitgaven	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Veiligheid	Crisisbeheersing & Brandweer	Brandweerkazernes	Uitgaven	€ 40,000	€ 0	€ 0	€ 0
Subtotaal bedrijvigheid				€ 228,458 ♦	€ 520,458 ♦	€ 170,458 ♦	€ 0 ♦

Vitaliteit							
Cluster	Taakveld	Onderwerp	Uitgaven / Inkomsten	2023	2024	2025	2026
Bestaanszekerheid	Samenkracht & Burgerparticipatie	Scheidingsplein	Inkomsten	-€ 45,000	€ 0	€ 0	€ 0
Bestaanszekerheid	Samenkracht & Burgerparticipatie	Inclusieagenda	Uitgaven	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Bestaanszekerheid	Samenkracht & Burgerparticipatie	Scheidingsplein	Uitgaven	€ 100,000	€ 0	€ 0	€ 0
Kunst & Cultuur	Cultuurpresent.-Prod.-Partic.	Archeologie en monumentenbeleid	Uitgaven	€ 25,000	€ 0	€ 0	€ 0
Kunst & Cultuur	Media	Inrichting bibliotheek	Uitgaven	€ 82,000	€ 0	€ 0	€ 0
Kunst & Cultuur	Musea	Musea	Uitgaven	€ 75,000	€ 0	€ 0	€ 0
Sport & Educatie	Sportaccomodaties	Sportaccomodaties	Uitgaven	€ 153,900	€ 0	€ 0	€ 0
Sport & Educatie	Sportaccomodaties	Zwembad de Rijd	Uitgaven	-€ 76,200	€ 0	€ 0	€ 0
Sport & Educatie	Sportbeleid & Activering	Nieuwe aanpak sport en bewegen	Uitgaven	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Sport & Educatie	Sportbeleid & Activering	Zwemvaardigingsbewijs	Uitgaven	€ 0	€ 50,000	€ 0	€ 0
Subtotaal bedrijvigheid				€ 414,700 ♦	€ 50,000 ♦	€ 0 ♦	€ 0 ♦

Programma	2023	2024	2025	2026
Bedrijvigheid	€ 580,000	€ 280,000	€ 0	€ 0
Dienstverlening	€ 486,000	€ 72,000	€ 22,000	€ 22,000
Leefbaarheid	€ 228,458	€ 520,458	€ 170,458	€ 0
Vitaliteit	€ 414,700	€ 50,000	€ 0	€ 0
Total	€ 1,709,158 ♦	€ 922,458 ♦	€ 192,458 ♦	€ 22,000 ♦

Toelichting op bovenstaande posten zijn terug te vinden in het desbetreffende programma waar de financiële mutaties zijn toegelicht.

Presentatie van het structureel begrotingssaldo

	2023	2024	2025	2026
Saldo voor bestemming	€ -608.115	€ -2.995.777	€ -2.950.510	€ 2.636.054
Mutaties binnen reserve	€ -1.908.995	€ -945.115	€ -808.381	€ -808.381
Saldo na bestemming	€ -2.517.110	€ -3.940.892	€ -3.758.891	€ 1.827.673
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	€ -1.709.158	€ -922.458	€ -192.458	€ -22.000
Saldo incidentele reservemutaties	€ 1.908.995	€ 945.115	€ 808.381	€ 808.381
Structureel begrotingssaldo	€ -2.317.273	€ -3.918.235	€ -3.142.968	€ 2.614.054

Taakvelden

Saldo per Programma/Cluster

Jaar Programma / Cluster			2023			2024			2025			2026
	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo
Bedrijvigheid	€ 3,364K	-€ 1,928K	€ 1,436K	€ 2,993K	-€ 1,928K	€ 1,064K	€ 2,707K	-€ 1,928K	€ 779K	€ 2,536K	-€ 1,928K	€ 608K
(Lucht) Havens	€ 421K	-€ 337K	€ 84K	€ 416K	-€ 337K	€ 79K	€ 414K	-€ 337K	€ 77K	€ 414K	-€ 337K	€ 77K
Economische Ontwikkeling	€ 2,174K	-€ 694K	€ 1,480K	€ 1,977K	-€ 694K	€ 1,283K	€ 1,694K	-€ 694K	€ 1,000K	€ 1,523K	-€ 694K	€ 829K
Mutatie Reserve Bedrijvigheid	€ 393K	-€ 559K	-€ 167K	€ 393K	-€ 559K	-€ 167K	€ 393K	-€ 559K	-€ 167K	€ 393K	-€ 559K	-€ 167K
Toerisme	€ 377K	-€ 338K	€ 39K	€ 207K	-€ 338K	-€ 131K	€ 207K	-€ 338K	-€ 131K	€ 207K	-€ 338K	-€ 131K
Dienstverlening	€ 41,113K	-€ 101,846K	-€ 60,732K	€ 40,525K	-€ 103,600K	-€ 63,075K	€ 40,709K	-€ 104,479K	-€ 63,770K	€ 40,721K	-€ 99,765K	-€ 59,044K
Bestuur	€ 2,837K	-€ 2K	€ 2,836K	€ 2,937K	-€ 2K	€ 2,936K	€ 2,937K	-€ 2K	€ 2,936K	€ 2,937K	-€ 2K	€ 2,936K
Financiering	€ 78K	-€ 539K	-€ 461K	€ 71K	-€ 532K	-€ 461K	€ 71K	-€ 532K	-€ 461K	€ 71K	-€ 532K	-€ 461K
Leges & Heffingen	€ 228K	-€ 12,464K	-€ 12,236K	€ 228K	-€ 12,464K	-€ 12,236K	€ 228K	-€ 12,464K	-€ 12,236K	€ 228K	-€ 12,464K	-€ 12,236K
Mutatie Reserve Dienstverlening	€ 591K	-€ 1,709K	-€ 1,118K	€ 591K	-€ 745K	-€ 154K	€ 591K	-€ 608K	-€ 17K	€ 591K	-€ 608K	-€ 17K
Organisatie	€ 36,113K	-€ 909K	€ 35,204K	€ 35,428K	-€ 909K	€ 34,519K	€ 35,611K	-€ 909K	€ 34,702K	€ 35,623K	-€ 909K	€ 34,714K
Overig	€ 1,266K	-€ 86,224K	-€ 84,957K	€ 1,270K	-€ 88,949K	-€ 87,678K	€ 1,270K	-€ 89,964K	-€ 88,694K	€ 1,270K	-€ 85,250K	-€ 83,980K
Leefbaarheid	€ 26,665K	-€ 15,195K	€ 11,470K	€ 26,821K	-€ 14,770K	€ 12,051K	€ 26,757K	-€ 14,770K	€ 11,987K	€ 26,513K	-€ 14,696K	€ 11,817K
Infrastructuur	€ 5,078K	-€ 100K	€ 4,978K	€ 5,473K	-€ 100K	€ 5,373K	€ 5,774K	-€ 100K	€ 5,674K	€ 5,774K	-€ 103K	€ 5,671K
Milieu	€ 9,494K	-€ 10,837K	-€ 1,342K	€ 9,447K	-€ 10,861K	-€ 1,415K	€ 9,488K	-€ 10,861K	-€ 1,373K	€ 9,241K	-€ 10,785K	-€ 1,543K
Mutatie Reserve Leefbaarheid	€ 699K	-€ 1,295K	-€ 596K	€ 924K	-€ 1,520K	-€ 596K	€ 924K	-€ 1,520K	-€ 596K	€ 924K	-€ 1,520K	-€ 596K
Omgevingskwaliteit	€ 6,861K	-€ 2,948K	€ 3,913K	€ 6,512K	-€ 2,273K	€ 4,239K	€ 6,126K	-€ 2,273K	€ 3,853K	€ 6,129K	-€ 2,273K	€ 3,856K
Veiligheid	€ 4,533K	-€ 16K	€ 4,516K	€ 4,466K	-€ 16K	€ 4,450K	€ 4,446K	-€ 16K	€ 4,429K	€ 4,446K	-€ 16K	€ 4,429K
Vitaliteit	€ 56,660K	-€ 11,350K	€ 45,310K	€ 57,074K	-€ 11,055K	€ 46,019K	€ 58,051K	-€ 10,805K	€ 47,246K	€ 59,252K	-€ 10,805K	€ 48,447K
Bestaanszekerheid	€ 16,670K	-€ 10,487K	€ 6,183K	€ 16,862K	-€ 10,192K	€ 6,670K	€ 17,044K	-€ 9,942K	€ 7,102K	€ 17,248K	-€ 9,942K	€ 7,306K
Kunst & Cultuur	€ 1,542K	-€ 50K	€ 1,491K	€ 1,359K	-€ 50K	€ 1,309K	€ 1,359K	-€ 50K	€ 1,308K	€ 1,359K	-€ 50K	€ 1,308K
Mutatie Reserve Vitaliteit	-€ 604K	€ 575K	-€ 29K	-€ 604K	€ 575K	-€ 29K	-€ 604K	€ 575K	-€ 29K	-€ 604K	€ 575K	-€ 29K
Sport & Educatie	€ 7,539K	-€ 966K	€ 6,573K	€ 6,969K	-€ 966K	€ 6,003K	€ 6,765K	-€ 966K	€ 5,800K	€ 6,762K	-€ 966K	€ 5,797K
Zorg	€ 31,514K	-€ 423K	€ 31,091K	€ 32,487K	-€ 423K	€ 32,065K	€ 33,487K	-€ 423K	€ 33,065K	€ 34,487K	-€ 423K	€ 34,065K
Total	€ 127,803K	-€ 130,320K	-€ 2,517K	€ 127,414K	-€ 131,354K	-€ 3,941K	€ 128,224K	-€ 131,983K	-€ 3,759K	€ 129,022K	-€ 127,195K	€ 1,828K

Saldo per Taakveld - Bedrijvigheid

Programma / Cluster / Taakveld	Jaar		2023			2024			2025			2026
	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo
☐ Bedrijvigheid	€ 3,364K	-€ 1,928K	€ 1,436K	€ 2,993K	-€ 1,928K	€ 1,064K	€ 2,707K	-€ 1,928K	€ 779K	€ 2,536K	-€ 1,928K	€ 608K
☐ (Lucht) Havens	€ 421K	-€ 337K	€ 84K	€ 416K	-€ 337K	€ 79K	€ 414K	-€ 337K	€ 77K	€ 414K	-€ 337K	€ 77K
Economische Havens & Waterwegen	€ 404K	-€ 278K	€ 127K	€ 399K	-€ 278K	€ 122K	€ 397K	-€ 278K	€ 120K	€ 397K	-€ 278K	€ 120K
Recreatieve Havens	€ 16K	-€ 59K	-€ 43K	€ 16K	-€ 59K	-€ 43K	€ 16K	-€ 59K	-€ 43K	€ 16K	-€ 59K	-€ 43K
☐ Economische Ontwikkeling	€ 2,174K	-€ 694K	€ 1,480K	€ 1,977K	-€ 694K	€ 1,283K	€ 1,694K	-€ 694K	€ 1,000K	€ 1,523K	-€ 694K	€ 829K
Bedrijfsloket- & Regelingen	€ 1K	-€ 16K	-€ 15K	€ 1K	-€ 16K	-€ 15K	€ 1K	-€ 16K	-€ 15K	€ 1K	-€ 16K	-€ 15K
Economische Ontwikkeling	€ 1,419K	€ 0K	€ 1,419K	€ 1,229K	€ 0K	€ 1,229K	€ 949K	€ 0K	€ 949K	€ 778K	€ 0K	€ 778K
Fysieke Bedrijfsinfrastructuur	€ 754K	-€ 678K	€ 77K	€ 748K	-€ 678K	€ 70K	€ 744K	-€ 678K	€ 66K	€ 744K	-€ 678K	€ 66K
☐ Mutatie Reserve Bedrijvigheid	€ 393K	-€ 559K	-€ 167K	€ 393K	-€ 559K	-€ 167K	€ 393K	-€ 559K	-€ 167K	€ 393K	-€ 559K	-€ 167K
Mutatie Reserve	€ 393K	-€ 559K	-€ 167K	€ 393K	-€ 559K	-€ 167K	€ 393K	-€ 559K	-€ 167K	€ 393K	-€ 559K	-€ 167K
☐ Toerisme	€ 377K	-€ 338K	€ 39K	€ 207K	-€ 338K	-€ 131K	€ 207K	-€ 338K	-€ 131K	€ 207K	-€ 338K	-€ 131K
Economische Promotie	€ 377K	-€ 338K	€ 39K	€ 207K	-€ 338K	-€ 131K	€ 207K	-€ 338K	-€ 131K	€ 207K	-€ 338K	-€ 131K

Saldo per Taakveld - Dienstverlening

Programma / Cluster / Taakveld	Jaar		2023			2024			2025			2026
	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo
Dienstverlening	€ 41,113K	-€ 101,846K	-€ 60,732K	€ 40,525K	-€ 103,600K	-€ 63,075K	€ 40,709K	-€ 104,479K	-€ 63,770K	€ 40,721K	-€ 99,765K	-€ 59,044K
Bestuur	€ 2,837K	-€ 2K	€ 2,836K	€ 2,937K	-€ 2K	€ 2,936K	€ 2,937K	-€ 2K	€ 2,936K	€ 2,937K	-€ 2K	€ 2,936K
Bestuur	€ 2,837K	-€ 2K	€ 2,836K	€ 2,937K	-€ 2K	€ 2,936K	€ 2,937K	-€ 2K	€ 2,936K	€ 2,937K	-€ 2K	€ 2,936K
Financiering	€ 78K	-€ 539K	-€ 461K	€ 71K	-€ 532K	-€ 461K	€ 71K	-€ 532K	-€ 461K	€ 71K	-€ 532K	-€ 461K
Treasury	€ 78K	-€ 539K	-€ 461K	€ 71K	-€ 532K	-€ 461K	€ 71K	-€ 532K	-€ 461K	€ 71K	-€ 532K	-€ 461K
Leges & Heffingen	€ 228K	-€ 12,464K	-€ 12,236K	€ 228K	-€ 12,464K	-€ 12,236K	€ 228K	-€ 12,464K	-€ 12,236K	€ 228K	-€ 12,464K	-€ 12,236K
OZB Niet-Woningen	€ 0K	-€ 5,920K	-€ 5,920K	€ 0K	-€ 5,920K	-€ 5,920K	€ 0K	-€ 5,920K	-€ 5,920K	€ 0K	-€ 5,920K	-€ 5,920K
OZB Woning	€ 228K	-€ 6,544K	-€ 6,316K	€ 228K	-€ 6,544K	-€ 6,316K	€ 228K	-€ 6,544K	-€ 6,316K	€ 228K	-€ 6,544K	-€ 6,316K
Mutatie Reserve Dienstverlening	€ 591K	-€ 1,709K	-€ 1,118K	€ 591K	-€ 745K	-€ 154K	€ 591K	-€ 608K	-€ 17K	€ 591K	-€ 608K	-€ 17K
Mutatie Reserve	€ 591K	-€ 1,709K	-€ 1,118K	€ 591K	-€ 745K	-€ 154K	€ 591K	-€ 608K	-€ 17K	€ 591K	-€ 608K	-€ 17K
Organisatie	€ 36,113K	-€ 909K	€ 35,204K	€ 35,428K	-€ 909K	€ 34,519K	€ 35,611K	-€ 909K	€ 34,702K	€ 35,623K	-€ 909K	€ 34,714K
Burgerzaken	€ 666K	-€ 559K	€ 107K	€ 564K	-€ 559K	€ 5K	€ 624K	-€ 559K	€ 65K	€ 624K	-€ 559K	€ 65K
Ondersteuning Organisatie	€ 35,447K	-€ 350K	€ 35,097K	€ 34,864K	-€ 350K	€ 34,514K	€ 34,987K	-€ 350K	€ 34,637K	€ 34,999K	-€ 350K	€ 34,649K
Overig	€ 1,266K	-€ 86,224K	-€ 84,957K	€ 1,270K	-€ 88,949K	-€ 87,678K	€ 1,270K	-€ 89,964K	-€ 88,694K	€ 1,270K	-€ 85,250K	-€ 83,980K
Alg. & Overig Uitkering GF	€ 0K	-€ 86,224K	-€ 86,224K	€ 0K	-€ 88,949K	-€ 88,949K	€ 0K	-€ 89,964K	-€ 89,964K	€ 0K	-€ 85,250K	-€ 85,250K
Overige Baten & Lasten	€ 1,266K	€ 0K	€ 1,266K	€ 1,270K	€ 0K	€ 1,270K	€ 1,270K	€ 0K	€ 1,270K	€ 1,270K	€ 0K	€ 1,270K
Result.Rekening Baten & Lasten	€ 0K	€ 0K	€ 0K	€ 0K	€ 0K	€ 0K	€ 0K	€ 0K	€ 0K	€ 0K	€ 0K	€ 0K

Saldo per Taakveld - Leefbaarheid

Programma / Cluster / Taakveld	Jaar		2023			2024			2025			2026
	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo
☐ Leefbaarheid	€ 26,665K	-€ 15,195K	€ 11,470K	€ 26,821K	-€ 14,770K	€ 12,051K	€ 26,757K	-€ 14,770K	€ 11,987K	€ 26,513K	-€ 14,696K	€ 11,817K
☐ Infrastructuur	€ 5,078K	-€ 100K	€ 4,978K	€ 5,473K	-€ 100K	€ 5,373K	€ 5,774K	-€ 100K	€ 5,674K	€ 5,774K	-€ 103K	€ 5,671K
Verkeer, Wegen & Water	€ 5,078K	-€ 100K	€ 4,978K	€ 5,473K	-€ 100K	€ 5,373K	€ 5,774K	-€ 100K	€ 5,674K	€ 5,774K	-€ 103K	€ 5,671K
☐ Milieu	€ 9,494K	-€ 10,837K	-€ 1,342K	€ 9,447K	-€ 10,861K	-€ 1,415K	€ 9,488K	-€ 10,861K	-€ 1,373K	€ 9,241K	-€ 10,785K	-€ 1,543K
Afval	€ 5,360K	-€ 6,793K	-€ 1,433K	€ 5,360K	-€ 6,793K	-€ 1,433K	€ 5,360K	-€ 6,793K	-€ 1,433K	€ 5,360K	-€ 6,793K	-€ 1,433K
Milieubeheer	€ 2,443K	-€ 80K	€ 2,363K	€ 2,365K	-€ 80K	€ 2,285K	€ 2,415K	-€ 80K	€ 2,335K	€ 2,168K	-€ 3K	€ 2,165K
Riolering	€ 1,691K	-€ 3,964K	-€ 2,273K	€ 1,722K	-€ 3,989K	-€ 2,267K	€ 1,713K	-€ 3,989K	-€ 2,275K	€ 1,713K	-€ 3,989K	-€ 2,275K
☐ Mutatie Reserve Leefbaarheid	€ 699K	-€ 1,295K	-€ 596K	€ 924K	-€ 1,520K	-€ 596K	€ 924K	-€ 1,520K	-€ 596K	€ 924K	-€ 1,520K	-€ 596K
Mutatie Reserve	€ 699K	-€ 1,295K	-€ 596K	€ 924K	-€ 1,520K	-€ 596K	€ 924K	-€ 1,520K	-€ 596K	€ 924K	-€ 1,520K	-€ 596K
☐ Omgevingskwaliteit	€ 6,861K	-€ 2,948K	€ 3,913K	€ 6,512K	-€ 2,273K	€ 4,239K	€ 6,126K	-€ 2,273K	€ 3,853K	€ 6,129K	-€ 2,273K	€ 3,856K
Begraafplaatsen & Crematoria	€ 648K	-€ 691K	-€ 43K	€ 619K	-€ 731K	-€ 112K	€ 619K	-€ 731K	-€ 113K	€ 619K	-€ 731K	-€ 113K
Grondexpl. (Niet Bedrijfterrein)	€ 71K	-€ 348K	-€ 277K	€ 30K	-€ 233K	-€ 203K	€ 28K	-€ 233K	-€ 205K	€ 28K	-€ 233K	-€ 205K
Openbaar Groen (Openlucht) Recr.	€ 4,734K	-€ 35K	€ 4,699K	€ 4,772K	-€ 35K	€ 4,737K	€ 4,770K	-€ 35K	€ 4,735K	€ 4,770K	-€ 35K	€ 4,735K
Ruimtelijk Ordening	€ 849K	-€ 55K	€ 794K	€ 680K	-€ 55K	€ 625K	€ 700K	-€ 55K	€ 644K	€ 703K	-€ 55K	€ 648K
Wonen & Bouwen	€ 560K	-€ 1,818K	-€ 1,258K	€ 410K	-€ 1,218K	-€ 808K	€ 10K	-€ 1,218K	-€ 1,208K	€ 10K	-€ 1,218K	-€ 1,208K
☐ Veiligheid	€ 4,533K	-€ 16K	€ 4,516K	€ 4,466K	-€ 16K	€ 4,450K	€ 4,446K	-€ 16K	€ 4,429K	€ 4,446K	-€ 16K	€ 4,429K
Crisisbeheersing & Brandweer	€ 4,134K	€ 0K	€ 4,134K	€ 4,068K	€ 0K	€ 4,068K	€ 4,047K	€ 0K	€ 4,047K	€ 4,047K	€ 0K	€ 4,047K
Openbare Order & Veiligheid	€ 398K	-€ 16K	€ 382K	€ 398K	-€ 16K	€ 382K	€ 398K	-€ 16K	€ 382K	€ 398K	-€ 16K	€ 382K

Saldo per Taakveld - Vitaliteit

Programma / Cluster / Taakveld	Jaar		2023			2024			2025			2026	
	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Saldo
☐ Vitaliteit	€ 56,660K	-€ 11,350K	€ 45,310K	€ 57,074K	-€ 11,055K	€ 46,019K	€ 58,051K	-€ 10,805K	€ 47,246K	€ 59,252K	-€ 10,805K	€ 48,447K	
☐ Bestaanszekerheid	€ 16,670K	-€ 10,487K	€ 6,183K	€ 16,862K	-€ 10,192K	€ 6,670K	€ 17,044K	-€ 9,942K	€ 7,102K	€ 17,248K	-€ 9,942K	€ 7,306K	
Arbeidsparticipatie	€ 579K	-€ 4K	€ 575K	€ 579K	-€ 4K	€ 575K	€ 579K	-€ 4K	€ 575K	€ 579K	-€ 4K	€ 575K	
Inkomensregeling	€ 8,860K	-€ 8,937K	-€ 77K	€ 8,860K	-€ 8,687K	€ 173K	€ 8,860K	-€ 8,437K	€ 423K	€ 8,860K	-€ 8,437K	€ 423K	
Samenkracht & Burgerparticipatie	€ 2,964K	-€ 1,546K	€ 1,418K	€ 2,814K	-€ 1,501K	€ 1,312K	€ 2,813K	-€ 1,501K	€ 1,312K	€ 2,813K	-€ 1,501K	€ 1,312K	
WSW en beschut werk	€ 4,266K	€ 0K	€ 4,266K	€ 4,609K	€ 0K	€ 4,609K	€ 4,791K	€ 0K	€ 4,791K	€ 4,995K	€ 0K	€ 4,995K	
☐ Kunst & Cultuur	€ 1,542K	-€ 50K	€ 1,491K	€ 1,359K	-€ 50K	€ 1,309K	€ 1,359K	-€ 50K	€ 1,308K	€ 1,359K	-€ 50K	€ 1,308K	
Cultureel Erfgoed	€ 14K	€ 0K	€ 14K	€ 14K	€ 0K	€ 14K	€ 13K	€ 0K	€ 13K	€ 13K	€ 0K	€ 13K	
Cultuurpresent.-Prod.-Partic.	€ 313K	-€ 16K	€ 297K	€ 288K	-€ 16K	€ 272K	€ 288K	-€ 16K	€ 272K	€ 288K	-€ 16K	€ 272K	
Media	€ 944K	-€ 26K	€ 917K	€ 862K	-€ 26K	€ 835K	€ 862K	-€ 26K	€ 835K	€ 862K	-€ 26K	€ 835K	
Musea	€ 271K	-€ 8K	€ 263K	€ 196K	-€ 8K	€ 188K	€ 196K	-€ 8K	€ 188K	€ 196K	-€ 8K	€ 188K	
☐ Mutatie Reserve Vitaliteit	-€ 604K	€ 575K	-€ 29K	-€ 604K	€ 575K	-€ 29K	-€ 604K	€ 575K	-€ 29K	-€ 604K	€ 575K	-€ 29K	
Mutatie Reserve	-€ 604K	€ 575K	-€ 29K	-€ 604K	€ 575K	-€ 29K	-€ 604K	€ 575K	-€ 29K	-€ 604K	€ 575K	-€ 29K	
☐ Sport & Educatie	€ 7,539K	-€ 966K	€ 6,573K	€ 6,969K	-€ 966K	€ 6,003K	€ 6,765K	-€ 966K	€ 5,800K	€ 6,762K	-€ 966K	€ 5,797K	
Onderwijsbeleid & Leerlingzaken	€ 1,821K	-€ 162K	€ 1,659K	€ 1,821K	-€ 162K	€ 1,659K	€ 1,820K	-€ 162K	€ 1,659K	€ 1,820K	-€ 162K	€ 1,659K	
Onderwijshuisvesting	€ 2,893K	-€ 248K	€ 2,645K	€ 2,353K	-€ 248K	€ 2,105K	€ 2,253K	-€ 248K	€ 2,005K	€ 2,250K	-€ 248K	€ 2,002K	
Openbaar Onderwijs	€ 210K	€ 0K	€ 210K	€ 210K	€ 0K	€ 210K	€ 210K	€ 0K	€ 210K	€ 210K	€ 0K	€ 210K	
Sportaccomodaties	€ 1,840K	-€ 556K	€ 1,284K	€ 1,761K	-€ 556K	€ 1,205K	€ 1,757K	-€ 556K	€ 1,201K	€ 1,757K	-€ 556K	€ 1,201K	
Sportbeleid & Activering	€ 775K	€ 0K	€ 775K	€ 825K	€ 0K	€ 825K	€ 725K	€ 0K	€ 725K	€ 725K	€ 0K	€ 725K	
☐ Zorg	€ 31,514K	-€ 423K	€ 31,091K	€ 32,487K	-€ 423K	€ 32,065K	€ 33,487K	-€ 423K	€ 33,065K	€ 34,487K	-€ 423K	€ 34,065K	

Saldo per Taakveld - Vitaliteit

Programma / Cluster / Taakveld	Jaar		2023			2024			2025			2026
	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo
☐ Vitaliteit	€ 56,660K	-€ 11,350K	€ 45,310K	€ 57,074K	-€ 11,055K	€ 46,019K	€ 58,051K	-€ 10,805K	€ 47,246K	€ 59,252K	-€ 10,805K	€ 48,447K
☒ Bestaanszekerheid	€ 16,670K	-€ 10,487K	€ 6,183K	€ 16,862K	-€ 10,192K	€ 6,670K	€ 17,044K	-€ 9,942K	€ 7,102K	€ 17,248K	-€ 9,942K	€ 7,306K
☒ Kunst & Cultuur	€ 1,542K	-€ 50K	€ 1,491K	€ 1,359K	-€ 50K	€ 1,309K	€ 1,359K	-€ 50K	€ 1,308K	€ 1,359K	-€ 50K	€ 1,308K
☒ Mutatie Reserve Vitaliteit	-€ 604K	€ 575K	-€ 29K	-€ 604K	€ 575K	-€ 29K	-€ 604K	€ 575K	-€ 29K	-€ 604K	€ 575K	-€ 29K
☒ Sport & Educatie	€ 7,539K	-€ 966K	€ 6,573K	€ 6,969K	-€ 966K	€ 6,003K	€ 6,765K	-€ 966K	€ 5,800K	€ 6,762K	-€ 966K	€ 5,797K
☐ Zorg	€ 31,514K	-€ 423K	€ 31,091K	€ 32,487K	-€ 423K	€ 32,065K	€ 33,487K	-€ 423K	€ 33,065K	€ 34,487K	-€ 423K	€ 34,065K
Begeleiding (WMO)	€ 350K	€ 0K	€ 350K	€ 350K	€ 0K	€ 350K	€ 350K	€ 0K	€ 350K	€ 350K	€ 0K	€ 350K
Beschermde wonen	€ 16K	€ 0K	€ 16K	€ 16K	€ 0K	€ 16K	€ 16K	€ 0K	€ 16K	€ 16K	€ 0K	€ 16K
Dagbesteding (WMO)	€ 890K	€ 0K	€ 890K	€ 890K	€ 0K	€ 890K	€ 890K	€ 0K	€ 890K	€ 890K	€ 0K	€ 890K
Gesloten plaatsing	€ 700K	€ 0K	€ 700K	€ 700K	€ 0K	€ 700K	€ 700K	€ 0K	€ 700K	€ 700K	€ 0K	€ 700K
Gezinsgericht	€ 160K	€ 0K	€ 160K	€ 160K	€ 0K	€ 160K	€ 160K	€ 0K	€ 160K	€ 160K	€ 0K	€ 160K
Hulp bij het huishouden (WMO)	€ 4,615K	€ 0K	€ 4,615K	€ 5,615K	€ 0K	€ 5,615K	€ 6,615K	€ 0K	€ 6,615K	€ 7,615K	€ 0K	€ 7,615K
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	€ 3,100K	€ 0K	€ 3,100K	€ 3,100K	€ 0K	€ 3,100K	€ 3,100K	€ 0K	€ 3,100K	€ 3,100K	€ 0K	€ 3,100K
Jeugdbescherming	€ 19K	€ 0K	€ 19K	€ 19K	€ 0K	€ 19K	€ 19K	€ 0K	€ 19K	€ 19K	€ 0K	€ 19K
Jeugdhulp begeleiding	€ 1,550K	€ 0K	€ 1,550K	€ 1,550K	€ 0K	€ 1,550K	€ 1,550K	€ 0K	€ 1,550K	€ 1,550K	€ 0K	€ 1,550K
Jeugdhulp behandeling	€ 670K	€ 0K	€ 670K	€ 670K	€ 0K	€ 670K	€ 670K	€ 0K	€ 670K	€ 670K	€ 0K	€ 670K
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ 230K	€ 0K	€ 230K	€ 230K	€ 0K	€ 230K	€ 230K	€ 0K	€ 230K	€ 230K	€ 0K	€ 230K
Jeugdhulp dagbesteding	€ 1,070K	€ 0K	€ 1,070K	€ 1,070K	€ 0K	€ 1,070K	€ 1,070K	€ 0K	€ 1,070K	€ 1,070K	€ 0K	€ 1,070K
Jeugdhulp met verblijf overig	€ 960K	€ 0K	€ 960K	€ 960K	€ 0K	€ 960K	€ 960K	€ 0K	€ 960K	€ 960K	€ 0K	€ 960K
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	€ 3,126K	-€ 302K	€ 2,823K	€ 3,126K	-€ 302K	€ 2,823K	€ 3,126K	-€ 302K	€ 2,823K	€ 3,126K	-€ 302K	€ 2,823K
Overige maatwerkarrangementen (WMO)	€ 54K	€ 0K	€ 54K	€ 54K	€ 0K	€ 54K	€ 54K	€ 0K	€ 54K	€ 54K	€ 0K	€ 54K
Pleegzorg	€ 3,530K	€ 0K	€ 3,530K	€ 3,530K	€ 0K	€ 3,530K	€ 3,530K	€ 0K	€ 3,530K	€ 3,530K	€ 0K	€ 3,530K
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	€ 7,524K	€ 0K	€ 7,524K	€ 7,498K	€ 0K	€ 7,498K	€ 7,498K	€ 0K	€ 7,498K	€ 7,498K	€ 0K	€ 7,498K
Volksgezondheid	€ 2,950K	-€ 120K	€ 2,830K	€ 2,950K	-€ 120K	€ 2,829K	€ 2,950K	-€ 120K	€ 2,829K	€ 2,950K	-€ 120K	€ 2,829K

The background features a large orange shape on the left and a green shape at the bottom, both with curved edges. The word 'Bijlagen' is centered in the white space between them.

Bijlagen

Bijlage 1 Meerjarige balans

Geprognostiseerde balans	2023	2024	2025	2026
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Activa				
Vaste Activa	169.570.141	179.055.141	188.173.141	197.322.911
Vorraden (bouwgrondexploitatie)	9.648.850	9.648.850	9.648.850	9.648.850
Vorderingen	6.631.000	6.631.000	6.631.001	6.631.001
Liquide middelen	420	420	420	420
Overlopende activa	3.500.000	3.500.000	3.500.000	3.500.000
Totaal activa	189.350.411	198.835.411	207.953.412	217.103.182
Passiva				
Resultaat	2.545.510	3.941.291	3.802.290	-1.784.274
Reserves	55.334.394	54.389.279	53.580.898	52.776.251
Voorzieningen	26.945.000	26.881.000	26.747.000	26.613.000
Langlopende schulden	43.757.145	38.977.115	34.207.008	34.207.008
Kortlopende schulden	1.790.000	1.790.000	1.790.001	1.790.001
Overlopende passiva	10.086.963	10.086.963	10.086.963	10.086.963
<i>Financieringsbehoefte (cumulatief)</i>	48.891.399	62.769.763	77.739.252	93.414.233
Totaal passiva	189.350.411	198.835.411	207.953.412	217.103.182

Bijlage 2 Staat van reserves en voorzieningen

Algemene reserves	Saldo per 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2025	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2026
Algemeen	13.272.662		253.000	13.019.662		253.000	12.766.662		253.000	12.513.662		253.000	12.260.662
Subtotaal Algemene Reserves	13.272.662		253.000	13.019.662		253.000	12.766.662		253.000	12.513.662		253.000	12.260.662

Bestemmingsreserves	Saldo per 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2025	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2026
Afkoopsom havens	4.208.826		226.440	3.982.386		226.440	3.755.946		226.440	3.529.506		226.440	3.303.066
Realisatie bestemmingsplannen	159.035	20.000		179.035	20.000		199.035	20.000		219.035	20.000		239.035
Onderhoud gemeentegebouwen	1.107.853	390.997	12.000	1.486.850	390.997	12.000	1.865.847	390.997	12.000	2.244.844	390.997	12.000	2.623.841
Bovenwijkse voorzieningen	883.624	13.515		897.139	13.515		910.654	13.515		924.169	13.515		937.684
Openbare voorzieningen Agriport A7	250.052		21.000	229.052		21.000	208.052		21.000	187.052		21.000	166.052
Egalisatie Afvalstoffenheffing	62.428			62.428			62.428			62.428			62.428
Risico bouwgronden	1.652.352			1.652.352			1.652.352			1.652.352			1.652.352
Egalisatie kapitaallasten gemeentelijke eigendommen	1.692.834		86.653	1.606.181		86.653	1.519.528		86.653	1.432.875		86.653	1.346.222
Onderhoud wegen	3.485.383			3.485.383			3.485.383			3.485.383			3.485.383
Onderhoud kunstwerken	2.285.112			2.285.112	225.000	225.000	2.285.112	225.000	105.000	2.405.112	225.000	105.000	2.525.112
Onderhoud havens	1.619.357	67.367		1.686.724	67.367		1.754.091	67.367		1.821.458	67.367		1.888.825
Baggeren sloten	378.186	275.000	275.000	378.186	275.000	275.000	378.186	275.000	275.000	378.186	275.000	275.000	378.186
Re-integratie en arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	1.029.937		26.000	1.003.937			1.003.937			1.003.937			1.003.937

Bestemmingsreserves	Saldo per 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2025	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2026
Vastgoed	2.420.818			2.420.818			2.420.818			2.420.818			2.420.818
Duurzaam toerisme	60.000			60.000			60.000			60.000			60.000
Bedrijfsmiddelen	2.394.177	200.000	363.491	2.230.686	200.000	349.000	2.081.686	200.000	336.000	1.945.686	200.000	336.000	1.809.686
Sociaal Domein	2.846.979			2.846.979			2.846.979			2.846.979			2.846.979
Doorontwikkeling Buitendienst	583.594		34.380	549.214		44.464	504.750		40.730	464.020		36.996	427.024
Schoolgebouwen	15.569.587	229	1.696.236	13.873.580	229	762.763	13.111.046	229	762.763	12.348.512	229	762.763	11.585.978
Zwembaden	173.873	118.097		291.970	118.097		410.067	118.097		528.164	118.097		646.261
Econom. en Maatschap. Stimulering	944.192			944.192			944.192			944.192			944.192
Duurzaamheid Economisch Sociaal Programma	162.528			162.528			162.528			162.528			162.528
Overhevelingen													
Subtotaal Bestemmingsreserves	43.970.726	1.085.205	2.741.200	42.314.731	1.310.205	2.002.320	41.622.616	1.310.205	1.865.586	41.067.235	1.310.205	1.861.852	40.515.588

Staat van Reserves	Saldo per 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2025	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2026
Subtotaal Algemene Reserves	13.272.662		253.000	13.019.662		253.000	12.766.662		253.000	12.513.662		253.000	12.260.662
Subtotaal Bestemmingsreserves	43.970.726	1.085.205	2.741.200	42.314.731	1.310.205	2.002.320	41.622.616	1.310.205	1.865.586	41.067.235	1.310.205	1.861.852	40.515.588
Totaal Reserve	57.243.389	1.085.205	2.994.200	55.334.394	1.310.205	2.255.320	54.389.279	1.310.205	2.118.586	53.580.898	1.310.205	2.114.852	52.776.251

Voorzieningen X € 1.000	Boekwaarde 31-12-2021	Saldo		Saldo		Saldo		Saldo		Saldo		Saldo		
		per		per		per		per		per		per		
		31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2025	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2026
Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's														
Verplichtingen voormalig personeel	919	919			919			919			919			919
Verplichtingen wethouders	1.706	1.706			1.706			1.706			1.706			1.706
Bouwgrondexploitatie	1.483	1.483			1.483			1.483			1.483			1.483
Voorziening Agriport Infrastructuur	1.988	1.988			1.988			1.988			1.988			1.988
Subtotaal	6.096	6.096	0	0	6.096	0	0	6.096	0	0	6.096	0	0	6.096
Egalisatievoorzieningen														
Riool	19.463	19.463		33	19.430		134	19.296		134	19.162		134	19.028
Subtotaal	19.463	19.463	0	33	19.430	0	134	19.296	0	134	19.162	0	134	19.028
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden														
Beklemde gelden t.b.v. derden	0													
Afkoopsommen onderhoud graven	1.314	1.314	300	195	1.419	300	230	1.489	300	300	1.489	300	300	1.489
Subtotaal	1.314	1.314	300	195	1.419	300	230	1.489	300	300	1.489	300	300	1.489
Totaal	26.873	26.873	300	228	26.945	300	364	26.881	300	434	26.747	300	434	26.613

Bijlage 3 Beleidsindicatoren Besluit begroting en verantwoording (BBV)

Onderstaande indicatoren komen uit de regeling beleidsindicatoren gemeenten.

▲	Verbeterde ontwikkeling ten opzichte van vorig jaar
▼	Verslechterde ontwikkeling ten opzichte van vorig jaar
=	Ontwikkeling gelijk gebleven ten opzichte van vorig jaar

Taakveld	Beleidsindicator	2016 of eerdere meting, zie beleidsindicator	2017	2018	2019	2020	2021	2022	▲/▼
Veiligheid	Verwijzingen Halt aantal per 1.000 inwoners 12-18 jaar (bron: Bureau Halt)	7	5	9	9	8	8		=
Veiligheid	Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners (Bron: CBS)	0,2	0,2	0,4	0,1	0,7	0,2		▲
Veiligheid	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (Bron: CBS)	3,6	2,4	2,2	2,9	2,6	2,4		▲
Veiligheid	Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners (Bron: CBS)	1,6	1,7	1,3	1,2	1,1	0,4		▲
Veiligheid	Vernieling per 1.000 inwoners (Bron: CBS)	4	3,9	3,5	3,7	4,5	4,2		▲
Economie	% functiemenging (Bron: Lisa)	45%	45,9%	46,2%	46,5%	46,4%	46,1%		=
Economie	Vestiging (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-65 jaar(Bron: Lisa)	152,5	167,4	164,7	164,4	163,6	162,4		▼
Onderwijs	Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (Bron: DUO)	0,3	-	1,6	2,2	7,6	0,9		▲
Onderwijs	Relatiefverzuim per 1.000 leerlingen (Bron: DUO)	25	-	17	19	17	17		=
Onderwijs	% voortijdige schoolverlaters totaal (vo + MBO) (Bron: DUO)	1,1%	1,2%	1,8%	1,9%	2,1%	2%		▼
Sport, cultuur en recreatie	% Niet-sporters (Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen)	54,3%	-	-	-	55,8%			▼
Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval kg per inwoner (Bron: CBS)	225	167	151	147	150	142,8		▲

Taakveld	Beleidsindicator	2016 of eerdere meting, zie beleidsindicator	2017	2018	2019	2020	2021	2022	▲/▼
Volksgesondheid en Milieu	% hernieuwbare elektriciteit (Bron: RWS)	108,9%	110,6%	19,4%	23,4%	54,7%			▲
Vhrosv	gemiddelde WOZ waarde woningen x €1,000 (Bron: CBS)	198	201	205	227	235	258		▲
Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen (Bron: Basisregistratie adressen en gebouwen, 2017 en 2018 eigen berekening)	5	4	6,6	7	9,1	10,6		▲
Vhrosv	% Demografische druk (Bron: CBS)	74,1%	74,9%	75,5%	75,5%	74,4%	73,7%	73,6%	=
Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden € (Bron: COELO)	662	667	671	682	690	711	756	▼
Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden € (Bron: COELO)	772	778	784	804	814	837	860	▼
Sociaal Domein	banen per 1.000 inwoners van 15-65 jaar (Bron: LISA)	552,0	574,9	586,1	593,6	585,0	578,7		▼
Sociaal Domein	% jongeren met delict voor rechter (Bron: Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel 2015)	1%	0%	1%	1%	0%			=
Sociaal Domein	% achterstand onder jeugd; kinderen in uitkeringsgezin (Bron: CBS - Jeugd)	4%	4%	4%	4%	4%			=
Sociaal Domein	% achterstand jeugd; werkloze jongeren (Bron: Bron: CBS - Jeugd)	2%	1%	1%	1%	2%			▼
Sociaal Domein	% netto arbeidsparticipatie (Bron: CBS)	69,2%	69,7%	70,4%	71,8%	71,4%	71,1%		▲
Sociaal Domein	Aantal personen met bijstandsuitkering per 1.000 inwoners 18 jaar en ouder (Bron: CBS)	18,4	19,4	17,7	16,2	38	18,5		▲
Sociaal Domein	Lopende re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners 15-65 jaar (Bron: CBS - Participatiewet)	8,9	11,2	19,8	11,3	10,7	12,1		▼
Sociaal Domein	% jongeren met jeugdhulp tot 18 jaar (Bron: CBS - Jeugd)	10%	8,9%	12,5%	13,2%		14,1%		▼
Sociaal Domein	% jongeren met jeugdbescherming (nb gaat hier om tweede halfjaar in het cijfer!) (Bron: CBS - Jeugd)	1,2%	1,1%	1,2%	1,3%	1,4%	1,3%		▲

Taakveld	Beleidsindicator	2016 of eerdere meting, zie beleidsindicator	2017	2018	2019	2020	2021	2022	▲/▼
Sociaal Domein	% jongeren met jeugdreclassering (nb gaat hier om tweede halfjaar in het cijfer!)(Bron: CBS - Jeugd)	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%			▼
Sociaal Domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO per 1.000 inwoners (Bron: CBS – Monitor Sociaal Domein WMO)	36	34	34	36	39	42		▲

Bijlage 4 Risico's

In de onderstaande tabellen vindt u de onderbouwing van het benodigde bedrag voor de weerstandscapaciteit.

Omschrijving	Toelichting	Financiële omvang project / proces	Risico bedrag (begroting HK) 5% vd omvang of bedrag	Kans op gebeurtenis risico bedrag. Vrijwel zeker (90%) Waarschijnlijk (50%) Mogelijk (25%) Klein (0%)	beslag op Weerstands-vermogen
Loon en prijs	Conform de kerngegevens tabel augustus 2022 van het Centraal Planbureau wordt de inflatiecorrectie geschat op 5,4 %. Het bedrag wordt niet direct toegekend aan de budgetten maar onder programma Dienstverlening post 'overig' begroot. Bij de bestuursrapportages wordt dit administratief verwerkt. Nieuwe CAO- gemeentepersoneel per 1 januari 2023. De huidige CAO-gemeentepersoneel loopt tot 1 januari 2023. De onderhandelingen voor de nieuwe CAO per 1 januari 2023 zijn gestart maar de financiële gevolgen hiervan zijn op dit moment nog niet bekend. De verwachting is dat de afspraken in lijn zullen zijn met de CAO's van het Rijk en/of de provincie. Wij hebben daarom op basis van deze CAO's een inschatting gemaakt van een mogelijke verhoging en gaan in eerste instantie uit van een loonstijging van 4% (gewogen gemiddelde) en een vast bedrag van € 75 per FTE. Hiervoor is een stelpost opgenomen. De daadwerkelijke afspraken kunnen hiervan afwijken.		1000000	Mogelijk	250.000
Duurzaamheid en energie	In de hele gemeente zien wij dat de kosten van projecten enorm stijgen. Een eind aan deze stijging is nog niet in beeld. Dit heeft direct een effect op de kosten bij verduurzaming van gemeentelijke gebouwen en overige projecten. Op basis van de huidige ontwikkeling op de energiemarkt, waar sterk stijgende prijzen de markt domineren (en zich slecht laten inschatten), is dit een risico. Dit speelt ook een belangrijke rol bij de maatschappelijke instellingen, verenigingen en clubs waarmee wij een subsidierelatie hebben. Zij komen voor uitdagende vraagstukken te staan zoals de stijging van de energiekosten en verduurzaming van hun exploitatie. Er wordt nu een inventarisatie gemaakt van wat voor invloed bovenstaande heeft op clubs en verenigingen en of wij als gemeente een bijdrage moeten of kunnen leveren bij deze ontwikkeling.	PM - inschatting is niet te maken. Aanname dat we een bedrag van 1 mln beschikbaar houden?	1000000	Waarschijnlijk	500.000
Oekraïne	De oorlog in Oekraïne duurt voort en heeft grote kostenstijgingen tot gevolg. Hoe de ontwikkelingen verder gaan verlopen is onvoorspelbaar, maar wij bestempelen deze oorlog als een risico voor verder oplopende prijzen. Daarnaast is er de taak om, binnen de gemeente Hollands Kroon, vluchtelingen onderdak te bieden en te voorzien van leefgeld. Het risico hierbij is dat de bijdrage vanuit het rijk niet toereikend is.	PM			PM

Omschrijving	Toelichting	Financiële omvang project / proces	Risico bedrag (begroting HK) 5% vd omvang of bedrag	Kans op gebeurtenis risico bedrag. Vrijwel zeker (90%) Waarschijnlijk (50%) Mogelijk (25%) Klein (0%)	beslag op Weerstands-vermogen
Covid	De ontwikkelingen op het gebied van COVID-19 blijven moeilijk voorspelbaar. Momenteel geldt dat het aantal COVID besmettingen op landelijk niveau weer toenemen. Wij bestempelen deze ontwikkeling nog wel als een risico waarbij het uitgangspunt is dat het rijk eventuele financiële consequenties compenseert.	PM			PM
Aanpak lage inkomens	Door de stijgende energieprijzen, inflatie, hogere BTW op levensmiddelen en stijgende brandstofprijzen komen steeds meer mensen in de problemen. Voor de inkomensklasse tot 120% van het sociaal minimum zijn diverse minimaregelingen. De inkomensgroep lage middeninkomens vallen steeds net buiten de boot van zowel lokale als landelijke – al dan niet tijdelijke – regelingen en worden hierdoor onevenredig hard getroffen. Het Rijk heeft een aantal maatregelen aangekondigd, zoals een prijsplafond vanaf november 2022. Vanaf januari 2023 wordt dit verder uitgewerkt. Hiermee worden een aantal knelpunten opgelost, ook voor de doelgroep lage middeninkomens, maar we weten nog onvoldoende hoe het in de praktijk uitpakt.	PM			PM
Zorgkosten/kosten sociaal domein	Het betreft de Jeugdwet en de wet WMO. Bij de invoering van de decentralisaties zijn er door het Rijk kortingen toegepast op de meegekomen budgetten. De transitieopgave is moeilijk en heeft tot nu toe nog niet geresulteerd in verwachte besparingen. In samenwerking met Inklusio HK zijn we continue op zoek naar mogelijkheden om de transitieopgave vorm te geven en de cultuuromslag naar meer eigen kracht bij inwoners te bereiken. Zoals gezegd heeft dit nog niet geleid tot dalende zorgkosten. In 2022 wordt in het raadsvoorstel noodzakelijkheden en wensen een aanvraag ingediend om het verschil tussen het budgetplafond en de voor 2022 verwachte zorgkosten voor WMO en Jeugd te overbruggen. Hoewel we op basis van meest recente informatie tot deze prognose komen, bestaat nog steeds het risico op budgetoverschrijdingen als gevolg van complexe cassussen of onverwachte ontwikkelingen binnen het zorglandschap.	27.455.000	1372750	Waarschijnlijk	686.375
Beschermd Wonen	In navolging van de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet, zou met ingang van 2024 Beschermd Wonen gedecentraliseerd worden. Deze decentralisatie is uitgesteld naar 1 januari 2024. Het zijn niet alleen de 43 centrumgemeenten, maar alle 352 gemeenten die zich volledig gaan inzetten voor inwoners die in aanmerking komen voor Beschermd Wonen en daartoe allen regionale samenwerkingsafspraken hebben gemaakt. Dit heeft als gevolg dat een nieuwe financiële verdeling tussen gemeenten. Daarmee wordt geregeld dat gemeenten voortaan verantwoordelijk zijn voor Beschermd Wonen voor de eigen inwoners en daartoe ook in staat zijn, omdat ze daarvoor ook de middelen ontvangen. Voor deze begroting was nog onvoldoende informatie beschikbaar om de effecten op te kunnen nemen. Derhalve vormt het een risico.	PM			PM

Omschrijving	Toelichting	Financiële omvang project / proces	Risico bedrag (begroting HK) 5% vd omvang of bedrag	Kans op gebeurtenis risico bedrag. Vrijwel zeker (90%) Waarschijnlijk (50%) Mogelijk (25%) Klein (0%)	beslag op Weerstands- vermogen
Grondexploitatie A7/Agriport	Het realiseren van grootschalige glastuinbouw, agribusiness en logistiek, kleinschalige kennisintensieve en innovatieve bedrijvigheid, recreatie en overige functies, waaronder openbare ruimte, groen, natuurontwikkeling, infrastructuur en woningen t.b.v. glastuinbouw (Agriport A7). Het risico zit voornamelijk in de voorfinanciering van een rotonde.	1.500.000	75000	Mogelijk	18.750
verbonden partij	De gemeente heeft de nodige taken in regie weggezet bij zogenaamde Verbonden Partijen (Gemeenschappelijke Regelingen). De complexiteit van deze taken, verwachte schaalvoordelen bij een gezamenlijke uitvoering ervan maar ook de gemeentegrens overstijgende taakuitoefening zorgt hier bijvoorbeeld voor. Het gevolg van deze beweging is dat de directe invloed van het gemeentebestuur afneemt. De gemeente blijft niettemin wel verantwoordelijk voor het resultaat en er zullen andere wegen moeten worden bewandeld om invloed uit te blijven oefenen op de besluitvorming. Door het op afstand plaatsen van een gemeentelijke taak kunnen resultaten (plus of min) pas laat boven tafel komen en kan dit ook in financiële zin gevolgen hebben. Omdat de gemeente hier niet alleen in staat maar met andere gemeenten/overheidslichamen samenwerkt is er een risico dat de besluitvorming niet loopt zoals verwacht.	PM			PM
Gemeentefonds	De inkomsten van de gemeente bestaan voor een aanzienlijk deel uit het gemeentefonds. Aanpassingen in het gemeentefonds hebben daarmee al snel een belangrijk effect op de begroting. Vooral de indexatie van de lonen en prijzen in het gemeentefonds ten opzichte van werkelijke kostenontwikkelingen vormen momenteel een risico. Immers, als de bijdrage uit het gemeentefonds op dit onderdeel achterloopt bij de werkelijke kostenontwikkelingen moet de gemeente dit zelf in de begroting opvangen.	PM			PM

Omschrijving	Toelichting	Financiële omvang project / proces	Risico bedrag (begroting HK) 5% vd omvang of bedrag	Kans op gebeurtenis risico bedrag. Vrijwel zeker (90%) Waarschijnlijk (50%) Mogelijk (25%) Klein (0%)	beslag op Weerstands- vermogen
Projecten	Aanbestedingstrajecten voor nieuwe en of vervangingsprojecten verlopen moeizaam en slagen tot op heden nauwelijks door de marktontwikkeling, waarbij de geraamde kosten ver uit de pas lopen ten opzichte van de werkelijke kosten. In algemene zin betekent dit dat eerder vastgestelde investeringskredieten, ook in de openbare ruimte, veelal herzien moeten worden. Dit leidt tot een bijstelling van kredieten naar boven en inherent daaraan, aanvullende kredietvoorstellen aan uw raad. De projecten die hier onder andere mee te maken hebben zijn de Brandweerkazerne Middenmeer, Ontwikkeling Campus De Terp en de ontwikkeling van het scholengebouw de Terp. Het Investeringskrediet voor deze projecten is reeds vastgesteld. In het vierde kwartaal van 2022 zijn op basis van nieuwe calculaties aanvullende kredieten aangevraagd. Binnen de projecten zijn het vooral de autonome ontwikkelingen die doorwerken. De economische ontwikkelingen op het gebied van de grondstoffen en de schaarste in de markt zorgen ervoor dat wij als gemeente moeite hebben om dergelijke projecten van de grond te krijgen. Vertraging bij investeringen e/o overschrijdingen van kredieten dat de financiële ruimte van de gemeente onder druk stelt. Wanneer het gevolg is dat investeringen getemporeerd moeten worden kan in het ergste geval het voorzieningenniveau onder druk komen (de kwaliteit).	77.000.000	962500	Waarschijnlijk	481.250

Omschrijving	Toelichting	Financiële omvang project / proces	Risico bedrag (begroting HK) 5% vd omvang of bedrag	Kans op gebeurtenis risico bedrag. Vrijwel zeker (90%) Waarschijnlijk (50%) Mogelijk (25%) Klein (0%)	beslag op Weerstands-vermogen
Garantstelling Terp	In de raad van oktober is het raadsvoorstel Campus de Terp behandeld. Dit raadsvoorstel houdt o.a. in dat de gemeente Hollands Kroon garant staat voor € 13,2 mln . Deze garantstelling betreft de bouw van de campus. In de overeenkomst (bij overdracht van grond) wordt opgenomen bij faillissement van de stichting of BV failliet , de grond en gebouwen terugvallen naar de gemeente. De gemeente kan dan alsnog bouwheer worden en daarna beheerder. De gebouwen dienen als onderpand. Hierdoor is er geen extra risico. Het financiële risico betreft de beheersing van kosten. Naast de SOK zal een uitwerkingsovk en een realisatieovk worden opgesteld. Hierin moet worden opgenomen hoe de "organisatie" structuren gaan werken. Medewerkers van Hollands Kroon nemen deel aan de diverse werkgroepen waardoor het proces nauwlettend gevolgd wordt en tijdig kan worden ingegrepen. Bij dit project is een stijging van de kosten een reeel risico, er is voor ca 1,3 mln opgenomen voor onvoorziene kosten en voor prijsstijgingen echter hiermee moet wel rekening gehouden worden. Als risico wordt nogmaals 20% van de bouwsom opgenomen. Dit bedrag is voor verdere bouwvertraging en of stijging van de kosten.	13.250.000	662500	Mogelijk	165.625
Garantstelling Hospice	garantstelling inzake Hospice "Het Tweede Thuis" . In 2022 is een raadsvoorstel aangenomen waarin de gemeente stelt garant te willen staan voor een deel van de verbouwkosten van genoemd Hospice. De betreffende lening bedraagt 500.000 en de garantstelling heeft een looptijd van 10 jaar.	500.000	275000	Mogelijk	68.750
Garantstellingen Algemeen	De gemeente staat o.a. via het waarborgfonds sociale woningbouw garant voor leningen. (ook voor startersleningen, borg voor verenigingen, HVC)	119.768.397	5988420	Klein	0
Omgevingswet	De Omgevingswet bundelt vrijwel alle wetgeving in het ruimtelijk domein en moet de omslachtige besluitvoering versnellen. Invoering van de wet was aanvankelijk voor 2018 voorzien, maar is nu wederom vooruitgeschoven (naar 1 januari 2023). Verder uitstel wordt niet uitgesloten. Een eerste beeld van de structurele effecten wordt naar verwachting in de bestuursrapportages 2023 uitgewerkt.	PM			PM
Wet Kwaliteitsborging	Als gevolg van de Wet kwaliteitsborging mag er voor 'eenvoudige bouwwerken' (gevolgklasse 1) geen technische bouwtoets meer worden gevraagd. Daardoor vervalt ruwweg 60% van de huidige technische bouwtoetsen. De kosten van deze toets verhaalt de gemeente nu via leges. Die legesopbrengsten vallen weg. Naar verwachting treedt deze wet vanaf 1 januari 2023 stapsgewijs in werking. Dat hebben de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten aangegeven. De veranderingen uit de Wkb gelden (naar verwachting) tot en met 2025 alleen voor eenvoudige bouwwerken.	PM			PM

Omschrijving	Toelichting	Financiële omvang project / proces	Risico bedrag (begroting HK) 5% vd omvang of bedrag	Kans op gebeurtenis risico bedrag. Vrijwel zeker (90%) Waarschijnlijk (50%) Mogelijk (25%) Klein (0%)	beslag op Weerstands-vermogen
Levensduurverlengende maatregelen infrastructuur wegen	Naar aanleiding van de jaarrekening 2021, de opmerkingen van de accountant over het 'groot onderhoud' van de wegen, moet nog nader onderzoek worden gedaan om te bevestigen dat de verantwoording van de maatregelen om de levensduur te verlengen van de diverse wegen goed gaat. De vraag daarbij is of deze uitgaven geactiveerd mochten worden en dat daarmee de lasten over de jaren daarna kunnen worden verdeeld. Indien dit niet het geval is dan moeten de kosten direct in het jaar van uitvoering worden gedekt uit de begroting. Dit wordt verder onderzocht en dit jaar afgerond. De effecten worden uitgewerkt in de bestuursrapportages in 2023	1.000.000	250000	Klein	0
Fiscaliteit	Vanuit openheid en transparantie met de belastingdienst (convenant horizontaal toezicht) moeten fiscale onjuistheden worden benoemd en aangepast. Op dit moment vindt er een controle plaats op de jaren 2019 en 2020 en is het zeer waarschijnlijk dat er een nabetaling aan de belastingdienst moet plaatsvinden. Omdat dit onderzoek nog loopt is hier nog geen concreet bedrag voor te ramen, volstaan we voor dit moment met een risicomelding.	PM	500000	Waarschijnlijk	250.000
Afval	Voor afval werken we met het nieuwe Diftar systeem. De evaluatie hierop is nog niet gemaakt omdat de (financiële) informatie om dat goed te doen nog niet beschikbaar is. Eventuele aanpassingen uit de evaluatie zijn derhalve niet opgenomen in de begroting	PM			PM
Pensioenen wethouders	Van 26 wethouders wordt de pensioenverplichting uit de exploitatie betaald. Wanneer er wordt overgestapt naar een pensioenfonds moeten de toekomstige lasten in één keer worden voldaan.	2.000.000	100000	Mogelijk	25.000
ROM	Het transitiefonds beoogt nominaal revolverend te zijn. Dit betekent dat de gemeenten hun inleg ter hoogte van 1% van de gemeentelijke begroting in principe aan het eind van de fondsperiode terugontvangen. De fondsperiode is maximaal 25 jaar. Er zijn scenario's waarin het fonds een positief rendement oplevert maar er bestaat ook een kans dat een deel van het geld niet terugvloeit. In een aanvankelijke risicoberekening voor Invest MRA is door KPMG is aan de hand van botsproeven bepaald dat dit tot een maximaal waardeverlies van 15% van de inleg zal leiden. Dit risico wordt ieder jaar bij de jaarrekening beoordeeld.	1.011.447	50572	Klein	0
Claims	De kans bestaat de samenleving claims tegen de gemeente indient. Waarbij de burger of bedrijven niet akkoord gaat met de geleverde dienst of product van HollandsKroon.	PM	400000	Mogelijk	100.000
beslag op Weerstands-vermogen - Totaal					€ 2,545,750

Bijlage 5 Wensen uit het coalitieakkoord

Coalitieakkoord Bedrijvigheid								
Type Mutatie	Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	2023	2024	2025	2026
Wensen	Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Onderzoek datacenters	Onderzoek datacenters	€ 100,000	♦	€ 0	€ 0
Wensen	Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Onderzoek ondernemers aantrekkelijkheid	Onderzoek randvoorwaarden behoud lokale ondernemers + aantrekkelijkheid lokale winkelcentra	€ 50,000	♦	€ 0	€ 0
Wensen	Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Samenwerkingsverbanden	Samenwerkingsverbanden	€ 0	€ 50,000	♦	€ 0
Wensen	Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Participatie Ondernemers	Actief ondernemers betrekken in de participatie bij grote ontwikkelingen	€ 40,000	♦	€ 0	€ 0
Wensen	Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Bedrijventerreinen	Inventarisatie herstructurering en revitalisering huidige bedrijventerreinen	€ 0	€ 30,000	♦	€ 0
Wensen	Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Bedrijventerreinen verduurzaming	Verduurzaming en vergroening bedrijventerrein	€ 20,000	♦	€ 0	€ 0
Wensen	Economische Ontwikkeling	Economische Ontwikkeling	Onderzoek agricampus	Onderzoek naar Agricampus & Extra impuls om agrarische innovatie te stimuleren, het natuurinclusief en gebruik biobased bouwmaterialen te onderzoeken.	€ 0	€ 80,000	♦	€ 0
Wensen	Toerisme	Economische Promotie	Toeristische aantrekkelijkheid	Onderzoek voor uitbreiding fiets en wandelsroutes	€ 50,000	♦	€ 0	€ 0
Wensen	Toerisme	Economische Promotie	Waterrecreatie	Doorontwikkeling van de waterrecreatie binnen HK	€ 50,000	♦	€ 0	€ 0

Coalitieakkoord Dienstverlening

Type Mutatie	Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	2023	2024	2025	2026
Wensen	Bestuur	Bestuur	Dorpsmanagers	Vanuit het coalitieakkoord is de wens de afstand tussen de gemeente en de kernen te verkleinen door te gaan werken met dorpsmanagers.	€ 300,000	€ 400,000	€ 400,000	€ 400,000
Wensen	Bestuur	Bestuur	BOB-model	We versterken het BOB model door de beeldvormende vergaderingen beter te benutten. Inwoners moeten hier op een laagdrempelige manier aan mee kunnen doen. We willen dit doen inzet van extra formatie.	€ 50,000	€ 50,000	€ 50,000	€ 50,000
Wensen	Bestuur	Bestuur	Burgerberaad	'het burgerberaad' (hierin doet een groep gelote inwoners op basis van uitgebreide informatie en overleg aanbevelingen over beleid) of 'een transitiekamer' (hierin werken een aantal groepen, bijvoorbeeld inwoners, agrariërs, wetenschappers, natuurontwikkelaars samen om tot optimale adviezen te komen over ingewikkelde maatschappelijke vraagstukken).	€ 30,000	€ 30,000	€ 30,000	€ 30,000
Wensen	Bestuur	Bestuur	HK Jongerenweek	We continueren de HK Jongerenweek en breiden dit waar mogelijk uit. Ook komt er een kinderborgemeester.	€ 10,000	€ 10,000	€ 10,000	€ 10,000
Wensen	Bestuur	Bestuur	Dorpsraden	We zien veel potentie in dorpsraden. Door hen financieel te ondersteunen geven we dorpen en kernen de kans om zich van onderop te organiseren.	€ 10,000	€ 10,000	€ 10,000	€ 10,000
Wensen	Bestuur	Bestuur	Ondersteuning wethouders	Uitbreiding bestuurlijke ondersteuning in verband met uitbreiding wethouders	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000
Wensen	Organisatie	Ondersteuning Organisatie	Innovatie agrarische sector	Innovatie agrarische sector	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000
Wensen	Organisatie	Ondersteuning Organisatie	Communicatie	Bij ons handelen is communicatie van groot belang. In het coalitieakkoord is de ambitie uitgesproken een verbeterslag te maken. Dit budget is voor onderzoek.	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0

Coalitieakkoord Leefbaarheid

Type Mutatie	Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	2023	2024	2025	2026
Wensen	Infrastructuur	Verkeer, Wegen & Water	Verkeersveiligheidsplan	Voor het uitvoeren van het Verkeersveiligheidsplan Hollands Kroon (vastgesteld in 2020) is meer budget nodig om de verkeerskundige onderzoeken uit te laten voeren naar het oplossen van verkeersveiligheid knelpunten.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Wensen	Milieu	Milieubeheer	Duurzaamheid en Klimaat Verwarmingshuizen	Duurzaamheid en Klimaat Verwarmingshuizen	€ 0	€ 0	€ 50,000	€ 0
Wensen	Milieu	Milieubeheer	Duurzaamheid en Klimaat in projecten Openbare ruimte	Om te kunnen voldoen aan de ambities in het coalitieakkoord wat betreft duurzaamheid is meer aandacht nodig voor duurzaamheid in projecten in de openbare ruimte. Daarom neemt team Duurzaamheid een budget op om de meerkosten van duurzaamheid in projecten in de openbare ruimte te kunnen opvangen. Projecten kunnen aanspraak maken op dit budget bij het opstellen van het plan als het duurzaamheidsaspect in projecten niet anders kan worden bekostigd. Wij werken regionaal samen met het Noorderkwartier aan klimaatadaptatie.	€ 125,000	€ 75,000	€ 75,000	€ 75,000
Wensen	Milieu	Milieubeheer	Duurzaamheid en Klimaat Onderzoek en advies	Het thema 'Duurzaamheid' verandert snel. Regelmatig moeten er onderzoeken en adviezen worden uitgevoerd.	€ 50,000	€ 50,000	€ 50,000	€ 50,000
Wensen	Omgevingskwaliteit	Ruimtelijk Ordening	Nota kostenverhaal	Nota kostenverhaal	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0
Wensen	Omgevingskwaliteit	Wonen & Bouwen	Dorpsontwikkelvisie	Dorpsontwikkelvisie	€ 100,000	€ 100,000	€ 0	€ 0
Wensen	Omgevingskwaliteit	Wonen & Bouwen	Welvaart	Uitwerken van het Brede Welvaart Kader	€ 50,000	€ 0	€ 0	€ 0

Coalitieakkoord Vitaliteit

Type Mutatie	Cluster	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	2023	2024	2025	2026
Wensen	Bestaanszekerheid	Samenkracht & Burgerparticipatie	Inclusieagenda	Inclusieagenda (Zorg of Samenkracht en Burgerparticipatie)	€ 50,000	♦	€ 0	€ 0
Wensen	Kunst & Cultuur	Cultuurpresent.-Prod.-Partic.	Archeologie en monumentenbeleid	Archeologie en monumentenbeleid	€ 25,000	♦	€ 0	€ 0
Wensen	Kunst & Cultuur	Cultuurpresent.-Prod.-Partic.	Cultuurplatform HollandsKroon	In het coalitieakkoord wordt aangegeven te willen intensiveren op Kunst en Cultuur. Daarbij hoort een belangrijke rol van het Cultuur Platform Hollands Kroon dat ook de aanzet heeft gegeven om te komen tot nieuw cultuurbeleid dat nog aan de raad moet worden voorgelegd. Het budget van het platform moet daarom worden verhoogd. Op grond van hun eerste aanzet tot een nieuw jaarplan is deze inschatting gemaakt.	€ 28,000	♦	€ 28,000	♦
Wensen	Sport & Educatie	Onderwijsbeleid & Leerlingzaken	Integrale kindcentra	Belangrijk onderdeel van het coalitie-akkoord 2022 is de inclusieve Samenleving en het ondersteunen van de IKC-ontwikkeling. De doorgaande lijn (0-12 jaar) qua ontwikkeling is heel belangrijk. Alle scholen in het primair onderwijs worden de komende vier jaar een KindCentrum en daar waar het kan een Integraag KindCentrum. Daar zijn financiële middelen voor nodig in de periode van in ieder geval 4 jaar (€ 100.000 per jaar). De partners kinderopvang, basisonderwijs, voortgezet onderwijs, GGD en cultuureducatie bereiden op dit moment een tweede Masterplan (Integrale) Kindcentra voor, in samenspraak met ons, om dit te realiseren.	€ 50,000	♦	€ 100,000	♦
Wensen	Sport & Educatie	Sportbeleid & Activering	Nieuwe aanpak sport en bewegen	Nieuwe aanpak sport en bewegen	€ 50,000	♦	€ 0	€ 0
Wensen	Sport & Educatie	Sportbeleid & Activering	Zwemvaardigingsbewijss	Zwemvaardigingsbewijs	€ 0	♦	€ 50,000	♦

Bijlage 6 Aangenomen amendementen

Toe te voegen na besluitvorming op 3 november 2022